

A LA DRETA D'ESTRELLA PER 6 A 0

I totom diu que la cosa està tan malament! I virga dir que se'n ha apagat la llum, que a l'hivern ens hauran de bufar els dits, que els cotxes hauran d'anar a vela, que la inflació s'haurà cada dia més fins que peti, si no hi ha una inflació que no potara mai per als que s'afili... Que l'atur no té aturador, que el petroli, que se ven que fins és necessari per a fer pollastres a màquina, està a les estrelles.

I a la bona gent del carrer li diuen que s'ha agitat el país. I que encara no li ha passat el disgust d'aquesta país, li expliquen que s'ha agitat el país, i la llum, i el vi, i la llum, i l'edifici, i els fideus; i seguretat per a evitar-li disgustos continuats, un dia li diuen que s'ha agitat tot. I la bona gent del carrer no se sap aconseguir que una situació d'aquesta mena, al país no la pugui resoldre. D'espera.

ZEUS PERDIA PER 6 A 0

=====
D'espera, d'espera, fins que només pugui pagar els ministres i encara no pas tots. Les perspectives no són gens encoratjadores; la veritat. Que el país no pugui pagar així, d'on hauria els diners per a pagar les eleccions, la il·luminació del Congrés, el sou del rei, i els que guanyin al Bingo? Qui ho ha d'arreglar tot això? No pot arreglar la gent de l'Alfons amb el Cronida? Tots al davant? És la pregunta que més s'ha sentit de feia el país. Que els líders són tan cars, no sabem, per experiència al país hi havia pensat amb la col·lecció olímpica. Podem aconseguir, doncs, que no hem plegat ni al país. El país ha de pagar en la forma més alta possible. Si hi ha una solució la cosa, el país ho ha d'arreglar al descomissariat que s'hauria de fer per la manca absoluta d'efectiu per a aconseguir comprar llibres amb els diners de la guerra. O si no, doncs, en ZEUS PERDIA PER 6 A 0 entre altres falles, falles d'informació dels mitjans de comunicació. D'informació calia aconseguir: S'ha tingut de pagar, de comprar el diari cada dia a comprar-lo, per ara, cada setmana a veure que se vagin aguantant les compreses hauran de se les empaïades. Vell però, però, que un cop l'any, per Nadal, per exemple, no se'n pugui comprar un.

Després de viure tot això els esdevindran a l'Alfons ZEUS PERDIA PER 6 A 0 i ara de veure hi trobis alguna cosa sobre els diners i les previsions que són tant i de tan mal arreglar, com és.

Son a finals d'octubre i ja han sortit bolots. Ara es van a caçar en cotxe. Tots tant, el cotxe, que si es pot pagar el cotxe de l'Alfons, segur que es faria. Que els bolots els hauria l'Alfons, i no caldrien de bolots i mata-pàrula que fan més mal que bé. I seria un disgust més a suportar després d'haver llegit ZEUS PERDIA PER 6 A 0.

Bepes

Bepes, Octubre 79

A QUI LLEGEIXI "ZEUS PERDIA PER 6 A 0"

I tothom diu que la cosa està tan malament! I vinga dir que se'ns apagarà la llum, que a l'hivern ens haurem de bufar els dits, que els cotxes hauran d'anar a vela, que la inflació s'inflarà cada dia més fins que peti, si no és una inflació que no petarà mai per més que s'infla... Que l'atur no té aturador, que el petroli, que es veu que fins és necessari per a fer pollastres a màquina, està a les acaballes...

I a la bona gent del carrer li diuen que s'ha apujat el pa. I quan encara no li ha passat el disgust d'aquesta puja, li anuncien que s'ha apujat l'oli, i la llet, i el vi, i la llum, i l'aigua, i els diaris. I segurament per a evitar-li disgustos continuats, un dia li diuen que s'apujarà tot. I la bona gent del carrer no se sap acabar que una situació creada pels homes, el homes no la puguin resoldre. I pensa que si tot s'ha d'acabar pagant cada dia hi haurà més ciutadans que puguin pagar. I el cercle de pagadors s'anirà estrenyent, estrenyent, fins que només puguin pagar els ministres i encara no pas tots. Les perspectives no són gens encoratjadores, la veritat. Quan al país no pugui pagar ningú, d'on sortiran els quartos per a pagar les eleccions, la il·luminació del Congrés, el sou del rei, i els que guanyin al Bingo? Qui ho ha d'arreglar tot això? Ho pot arreglar la gent de l'Olimp amb el Crònida Zeus al davant? Es la pregunta que més o menys es fa en el llibre. Com que els llibres són tan cars, no sabem, per experiència si algú hi havia pensat amb la solució olímpica. Podem assegurar, doncs, que no hem plagiat ni el tema ni els personatges en la forma que els tractem. Si ja s'havia tocat la cosa, el fer-ho ara s'ha d'atribuir al desconeixement que s'hagués fet per la manca absoluta d'efectiu per a invertir comprar llibres com abans de la guerra. S'hi poden trobar en "ZEUS PERDIA PER 6 A 0" entre altres falles, falles d'informació dels aconteixements actuals. Igualment causa econòmica. S'ha tingut de passar, de comprar el diari cada dia a comprar-lo, per ara, cada setmana. A mida que es vagin apujant les compres hauran de ~~ser~~ més espaiades. Molt serà, però, que un cop l'any, per Nadal, per exemple, no se'n pugui comprar un.

Abans no vingui tot això els convidem a llegir "ZEUS PERDIA PER 6 A 0" I tant de bo hi trobin alguna plana contra els disgustos presents que són tants i de tan mal arreglar, sembla.

Som a finals d'octubre i ja han sortit bolets. Ara es van a caçar en cotxe. Tira tant, el cotxe, que si es podessin caçar de dalt estan segur que es faria. Que els bolets els siguin lleus, i no carreguin de cabres i mata-parents que fan més mal que bé, i seria un disgust més a suportar després d'haver llegit "ZEUS PERDIA PER 6 A 0".

I N D E X

Una francesilla de Crònida Zeus	1
El mal humor de Cronos	
Radio i Cinematògraf a l'Olimp	
Els déus canvien de nom	
Origen de la Guerra de Troia	
La profecia de Pitia	
L'Estatut dels Camps Eliseus	
Les dees no es volen presentar nues	
Dificultats de portar calces humanes	
Una aventura d'Ermes.	
Déus i herois a la Terra	26
"Vostè és el senyor Neptú?	
Cristeta i Diana	
Secretets de l'Olimp	
Hera es fa marquesa	
Els famosos críts del Crònida Zeus.	
L'embaràs de Demeter	
Una nova trobada Paris-Menelau	
El fraàs d'Afrodita en un Concurs de Bellesa	
El barri de les cases barates	40
El conflictiu neixement de Jordi durant un Pas de l'Equador	
Un llevador regent	
Jordi, xicot seriós.	
Un campionat de natació que portarà conseqüències	49
Les primeres planes de Diana, dea de renom, i Lluís, fill de notari.	
Posidó troba Cristeta en alta mar	
Un llarguissim divendres	
Homer entre Diana i Lluís	
Refugiades polítiques	
Més secrets de l'Olimp	
El carrabiner Ragamonti	89
Nous veins	
Apol.lo visita el barri	
Zeus segueix cridant a Ginebra	
Uns calçotets de gran capacitat	
La festa de Hera	
Els dubtes de l'Administrador Sibinet	
Un fall de la senyora marquesa	
Els festeigs cendicionats del barri	109
Els sopars de l'enterra-morts	
Maldecaps del senyor Justí	117
Les grans afeccions amoroses del banquer Ponsetti	
El rapte	

L'Olimp en ajut de dues dees 125
El pla de l'enginyós Ulisses
La por del banquer Ponsetti

Paris torna a raptar a Helena 142
La guerra

Marxada del barri amb intervenció de Cristeta i besada
general

El carter

Nou encontre Cristeta-Posidó

L'episodi del submarí

Carta de Lluís

L'Olimp es mobilitza

Cristeta visita el pare dels déus i dels homes 160

L'únic presoner d'un exèrcit

Cristeta i la Creu Roja

Ares, de Serveis Auxiliars

Ingressa a la guerrilla i troba a Julieta 168

Més secrets de l'Olimp

Darrera visita d'Hermes a Ginebra

Notícies dels olímpics 179

Els 6 a 0

Strip-tease

Crisis

"Qui mana a la ONU?

Zeus decideix donar una lliçó als homes.

Esposes Desconegudes

Té el Crònida la bomba atòmica?

Homer, a punt de nou.

A l'Olimp hi ha remenament. El molt poderós Crònida ha decidit passar un temps amb els humans en pla d'observador ja que no acaba d'entendre per què van com van les coses del món. I ha fet convocar parents i personalitats per anunciar-les la seva decisió. El Crònida, element de llamps en mà ha tingut de segles anomenada de mal geni i a l'Olimp s'hi veien sovint cares llargues, però aquesta vegada potser per a esvanir-les i perquè no fossin tants els que no l'hi tornessin el bon dia, ha decidit fer una embarcada general entre els homes, una mena de vacances que donarà al personal que bé s'ho mereixia ja que potser son les primeres sabudes que l'amo dona de bon grat. Era una francesilla mai no vista que molts no s'arribaven a creure, però si el Crònida ho deia...

Té Temis al davant, la que té cura de les grans gales de l'Olimp, esperant ordres. Ve de fer algunes visites a gent de pes. Altres les ha portades a cap Hermes, una mena de ministre ~~seu~~se cartera, missatger i intèrpret olímpic...

- A n'aquest no sé si fer-li saber.

- Es ton pare, nebot.

- Sí, però si ho trec el geni em pren la plaça.

- Ja fa anys d'això...I és ton pare Crònida!

- Mira, ves-hi. Però ja saps com és, un mal tu-tut, i hauràs de tenir molta paciència perquè mai no troba res ben fet. I no ens fem de fa temps. Millor dit, és ell qui no es fa amb nosaltres, i crec que es fa amb poca gent, gent com ell, despitada i conspirant...Encara li deu durar aquell comiat fulminant que li vaig donar!

- Segur que no vindrà, però l'has de convocar.

- Bé m'ho pens o prou que no vindrà! Te'l faig avisar sense ganes, i perquè ets tu qui m'ho demanes. T'ho dic. I perquè la gent no digui que dono miquels a tothom. Ah, i si se't posa massa pesat, l'engegues!

I aquella és la darrera visita que fa Temis. Cronos se la mira arrugant el front.

- Bé, però què vol aquest, ara? Quan jo dic que no em faig amb segons qui, no m'hi faig. Sigui qui sigui.

Si, es sentia una espina al canyó Cronos quan algú li parlava de son fill el qual l'exilia a puntades de peu. A Itàlia es canvià de nom i es feu dir Saturn, i feu tot el què podé perquè la Gran Grècia acabés essent una província romana. Però ja no s'hi trobà ningú de l'Olimp llavors a Grècia. Saturn deia que els soldats romans no sols feien por als soldats grecs sinó que arribaren a espantar als propis moradors de l'Olimp. I tan espantats estaven que es deixaren canviar sense dir ni piu els noms grecs que portaven per noms romans. On eren, llavors, tots els herois troians i els bel·licosos de la família!

- Que jo mateixa et vingui a convocar, germà, es tracta de quelcom important.

- Si, important pel sol fet de dir-ho el vostre Crònida!

- Si em promets guardar el secret...

- Promès. I no per ell, sinó per tu. A més, a mi em ve a veure molt poca gent. Tinc mala anomenada per allò que vam fer amb el pare. Es que al pare si no el frenem no parava de tenir fills.

- No em contis ara, a mi, la història de la família. Que tu també vas eliminar descendets.

- Un moment, un moment, que hi han coses que s'han d'aclarir. Jo treia nois de casa perquè se'm va dir que un d'ells manaria més que jo. Ara, de treure'ls a menjar-se'ls...! Jo volia manar. I tu no saps quan es mana, deixar de fer-ho. Mortals i immortals s'hi fan amb les dents,

i amb el què sigui! I, ja veus, bo i treient vaillets de casa va ser un propi fill meu qui em va desbàcar. Ara, que si no hagués estat la dona...

- Rea va fer el què havia de fer. Tu saps el què costa tenir un fill?

- Els fills, per ara, sempre els han tingut les dones. I, almenys les nostres, abans de tenir-los ja saben el bo que hi dona. I amb les nostres coses hi ha molta gent que s'hi ha guanyat la vida i les han dites a la seva manera. Homer, mira, encara, perquè el què deia venia en vers i els feia molt bé, però aquest animal d'Hesiod ens va organitzar a tall de boig. Sí, deia que recollia llegendes. Llegendes, llegendes... Poc seny de la gent que vivia en aquell temps i que veia fantasmes pertot arreu. I tot això els venia d'anar a dormir tan aviat. Els disbarats que de mi s'han dit fan por. De segons qui dels altres de casa potser encara han fet curt. Només Virgili en va parlar bé, de mi. Es el qui afirma que quan vaig anar a governar al seu país se'n va dir Saturnia i tot. I que fou l'època d'or del rodal. Què hi diu, el teu nebot en tot això, eh? En fi, quin disbarat pensa fer el ~~el~~ ara?

- Jo em penso que no pot suportar que un element que tingué l'anomenada que tingué ell durant segles, ara els mortals no n'hi facin cas. I vol anar a veure com són, avui, els homes de prop. Ell diu que hi anirem tots de vacances...

- Aquest és boig! Són coses de vell aquestes, o de tenir les dones massa al cap o ell sabrà a on. Es repapiejar això.

- Germà!

- Que es pensa que la gent és la d'abans? Només són els de l'Olimp que us passeu la vida dient: "sí, senyor". Els homes...

- Ton fill ho sap tot, germà. Mira, l'enginyós Ulisses...

- Enginyós, enginyós... Tothom n'és d'enginyós si té bona premsa. A n'aquest el senyor Homer li va dedicar tot un llibre, i és clar...

- Doncs l'enginyós Ulisses, quan va flairar les intencions de l'amo va portar, primer, un aparell de ràdio i, després un cinematògraf. Ton fill no en volia saber res d'aquestes coses. I era en va que Hera li repetís: "I reiet vine a veure el cine, i reiet vine a escoltar la ràdio...!" Ell sempre deia que no. Ui, encara de tant en tant Hera perd la paciència i s'escridassen que fa por de sentir! Sempre porta la contrària, per instint. N'hi hagué prou que Atenea, que el coneix a fons, li digués que no valia la pena veure les pel·lícules que feien ni escoltar les coses que deia la ràdio, per a no perdre's cap sessió. I fos perquè ja ho duia de cap, fos perquè el cinema i la ràdio l'acabaren de tornar, el cas és que ha fet una convocatòria per anar en tòtum entre els humans. Les dones de Casa hi venien boges amb els serials radiofònics, i amb les pel·lícules d'amor, que en deien elles.

- Què vols que et digui...Que totes unes dees de l'Olimp vinguin lles amb serials de ràdio...!

- Els homes també escolten ràdios clandestines, d'amagat de ton fill el qual els ho té prohibit.

- El dictador de sempre! Ah, si tots ens haguéssim avingut!

- Tot això ha passat i, parlant-ne sempre acabes renegant.

- Em van fallar molts conspiradors. I després se'm van presentar uns titans d'estar per casa...

- Ja saps el secret. Anar de vacances a la Terra.

- Però que no veus que això és un disbarat! I a quin lloc vol anar?

A Grècia? Si els grecs d'ara no l'entendran...Si els grecs d'avui són gent que no estan per romanços. Les runes dels temples de la família només serveixen per ensenyar-los als forasters. Hi fan negoci. Hi ha moltes pedres a la terra de Grècia, i el blat hi creix de mala gana i hi ha molts maldecaps perquè rendeixin per a tothom oliveres, vinyes,

xais, cabres i les panses de Corint. I la gent que passa maldecaps no està per històries. Què es pensa, el Crònida, que avui a Grècia hi trobarà cap dels Set Savis? Ni ells ni Herodot, l'inventor de la història, ni Demòstenes, el millor orador de tots els temps, ni Fidies, l'empolainador del Partenó, ni Sòcrates, aquell que s'emmetzinà com si prenguéss el tè... Que ni hi pensí en anar a Grècia, avui! Vestit de paisà seria un zero a l'esquerra.

- Germà, que tu quan parles del meu nebot l'enuig no et deixa veure les coses clares. O no et vols recordar que a la família hi ha gent que no té problemes en res? No és pas obligació tornar a Grècia. I a qualsevol lloc que es vagi, deuries saber que Hermes ha estat sempre l'interpret dels déus i no hi haurà problema per a entendre la llengua del país que s'esculli...

- I si no tothom vol anar allà mateix? No tots hem pensat igual sempre. Que no saps que quan la Guerra de Troia uns eren partidaris dels grecs i altres n'eren dels troians?

- Què vols que no sàpiga jo de la Guerra de Troia! Hera, Atenea, Posidó, Hermes i Hefest eren aliats dels grecs, i del costat dels altres hi havia Ares, Apol.lo, Artemis, Latona, Jant i la mateixa Afrodita.

- Sí, i el pare s'ho mirava rient mentre ells es batien! I no són coses de riure aquestes. Allò va ser per a nosaltres, una guerra civil. Permetre que es batéssin déus amb déus! No és vergonyós que Atenea es girés a cops de roc amb Ares, i que d'un directe deixés fora de combat a Afrodita? I que Artemis digués el nom del porc a Apol.lo perquè no es batia amb Posidó? I que Hera, la dona, o una de les tres-centes o més que va tenir el meu noi, apallisés a la pobra Artemis la qual tingué de deixar el camp de batalla amb llàgrimes cara avall? Això són coses de fer?

- Tot això ha passat, germà. No diu gaire en favor de l'Olimp però el

nebot que tot ho pot va inventar la democràcia. Que tothom anés pel partit que més li plagués.

- Però al final qui decidia era ell. Mira quina democràcia!

- Algú ha de decidir, sempre. A l'Olimp i a fora. Bé, no se sap si escollirà Grècia. I per qüestió de noms si no es pot anar pel món amb noms grecs o romans, la gent ja s'ha rebatejat.

- I quins noms s'han posat?

-Ui, tothom pot escollir. Ton fill no vol perdre categoria i vagi's on es vagi, es dirà en mortal, Olimpí Crònida; Hera es dirà Julia; Atena, Andrea; Artemis, Diana...tothom ha canviat de nom. Afrodita, ningú sap per què, ella ja vingué al món d'una manera especial, es dirà Cristeta. Va dir que aquest nom o cap. Hermes, que era qui presentava noms, a tu va proposar dir-te Corneli...

- Que s'ho digui ell, aquest pretenció! Mira, digues al teu poderós nebot que jo ja estic bé en sóc. Que si vinc, vinc i si no vinc no vinc. Digues-li que no estic bo.

Sí, a l'Olimp hi ha remenament, després d'un temps de calma que només es feien coses de tràmit, les coses de cada dia. Tenen en lloc distingit els Poemes Homèrics, l'Eneida, Ovidi i tota mena de llibres que han parlat de la seva gent. I reproduccions d'escultures i quadres de gent de fama. Hermes tenia la Casa ben informada. Dels escriptors moderns pocs, poquíssims, han fet llibres amb els secrets de la família i això desenganyà una mica força els immortals. Sobretot perquè no es poden acabar que després d'haver fet els genis antics les Afrodites de Milo, de Cirene, de Médicis, de Chido i del Capitoli, ara ni se'n parli. Ni ja els pintors moderns s'han volgut embolicar amb quadres com el Rapte d'Europa, el Judici de París, París i Helena,

Jupiter i Tetis, La Fornal de Vulcà, La Pluja d'Or i d'altres. Per què aquest oblit? Apol·lò, que és dels pocs que s'agafa les coses bé ha dit alguna vegada que potser els pintors d'ara segueixen pintant coses de l'Olimp si no que ells no ho acaben d'entendre. De tot això se'n discutí molt un temps. Zeus agraïa que tanta gent hagués parlat d'ell, però la cosa que l'amoscava i ben amoscat era les considerables paternitats que se li atribuïen. I era el que ell deia:

- Jo, que s'hagi fet de tant en tant un salt a la dona, mira, però que a tots plegats entre l'un i l'altre ens carreguin el mort d'haver tingut descendència amb la primera dona que ens ha vingut al pas tampoc està bé. I això han estat les dones. S'han embolicat amb qui han volgut i després han dit que les havia embarcades l'Olimp!

Hermes de tant en tant puja algun diari que tradueix a la taula imperial. Ningú no diu res, com sempre, fins que el Crònida fa la primera intervenció.

- El món - diu -, d'aquí a poc no el coneixem. Tothom té solucions però no solucionen res.

- Pare, només van bé els que tenen quartos.

- Jo el que veig és que els que fan discursos, els facin on els facin diuen que van tan bé.

- Perdó, Crònida, ara ja fa molt temps que tots els que fan discursos diuen que tot va malament.

- I per què hi va malament? És que es governa malament o ara la gent és de mal governar? Res, s'hi hauria d'anar...

I d'aquesta conversa Zeus va començar a pensar de fer una reaparició entre els humans. Després d'aquesta conversa i a partir de quan l'enginyós Ulisses portà noves del món a la Casa.

Ja hi ha algú que sap per què ha convocat Zeus a la gent en assemblea.

El pare dels déus i dels homes ho va confiar a alguna dona i aquesta no s'ho pogué guardar, sobretot quan sabé que Hermes havia sortit en direcció desconeguda a la recerca d'alguna roba. Se'l menjà a besades a Hermes pregant-li i repregant-li que portés alguns vestits de dona com els que les models exhibien a la pantalla!. Hermes que per ben plantat que fos ja havia robat el trifent a Possidó, fletxes a Apol.lo, l'espasa a Ares i el cinturó, un dia que en portava, a Afrodita, prometé que escamotejaria, si convingués, vestits de la darre-ra passada de models. I allò que havia de ser un secret fou un bum-bum entre les dones. Tant, que el Crònida es veié obligat a avançar la reunió quan li fou dit que tothom estava assabentat de la reaparició entre els humans.

I ja som al dia de l'assemblea general. Es discuteix on s'aniria a aparcar. Alguns són partidaris d'establir-se a la mateixa muntanya de l'Olimp. De cara al turisme això, deien, seria una font de divises. Apol.lo s'adhereix a la proposta.

- Jo em cuido de fer la promoció d'aquesta reaparició. Faré fer milers de follets dient que a l'Olimp hi tornen a haver els déus dels quals Homer n'ha dit tantes coses. Es picar segur. Vindrà gent de tot el món. Es podrien repetir escenes que han fet famosos a poetes i pintors, per exemple, el Judici de Paris. Per a veure el primer concurs de bellesa que s'ha fet al món i contemplar a Hera, Atena i Afrodita nues hi hauria una cua que no s'acabaria mai...

- Apol.lo - intervé Zeus -, 'que d'aquell judici en vingué l'odi etern de determinades dones de casa contra els troians! La gent es pensa que fou el rapte d'Helena que portà la Guerra de Troia, i la cosa ja venia d'aquell famós judici, famós i temerari perquè d'Afrodita a les altres dues no hi havia pas tanta diferència...A més, amb l'afer del rapte sembla que Helena, la qual era bellíssima i tenia molts valors en or, no va pas protestar massa. Al contrari, tinc entès que va

donar fins i tot alguna facilitat. Sí, que al final tornà amb el
ros Menelau, però ja Paris havia passat avall, s'havia casat amb
Delfob i aquest dissortat s'hagué de matar perquè Helena tornés amb
son primer marit. Vull dir que segons quines coses val més no to-
car-les.

A més de les assenyades paraules del Crònida, les dones, d'ençà que
Hera s'havia promès vestits ja no es volien deixar veure més nues.

- Es que vosaltres heu passat molts segles sense fer cas dels diners
perquè a Casa no en necessitàvem -segua porfiant Apol.lo-, però
jo us dic que si baixem al món d'avui sense diners, val més que no
ens movem de Casa! Paraula. I si no presentem espectacles amb dones
amb poca roba no en farem cap de diner.

- Torna-hi amb les dones sense roba! - diu Hera amb cara d'enuig -.
Per què no muntis un espectacle amb homes sense roba. Les dones de
la terra, si es pensen que sou com en les estàtues, no se'n mouran de
contemplar-vos.

- Veuràs, Hera, si és per a portar quartos a casa jo m'exhibeixo a
petició del públic.

La discussió fou llarga i no es lligaren massa caps. L'amo ja començava
a posar cara de set déus, i el prudent Ulisses intentà canviar de
conversa.

-Ací hi ha molta gent aparellada. Les parelles es continuen a baix, o
a baix tothom pot anar per a ell?

- Per què ho dius això?

- Perquè hi haurà gent que haurà de passar amb una dona o amb cap, i,
en canvi n'hi haurà d'altres que n'hi soltaran...

- Que va per a mi això?! - diu Zeus verament empipat-. Penseu que ací
encara sóc l'amo. Sóc l'amo i aquestes vacances les puc o no concedir.
No ho oblideu. I si l'amo dels déus no pot tenir les dones que vul-
gui...

- Pare, ara es tracta de fer vida entre els homes. Què en pensarien ells si veiessin un foraster carregat de dones?

- A mi, de dones, me n'han carregades en compte moltes més de les que hi he tingut. Els que ho han fet ho han fet en vers, i fer versos i fer-los bé és molt perillós. Quan més bons són més perillosos. Els lectors si troben exagerades les coses que diuen els poetes bons no ho gosen contradir. "Ho diu Homer", diuen. I s'ho creuen. Després, us penseu que tots els homes passen amb una sola dona? Són déus d'estar per casa si penseu això! Que no veieu les pel·lícules!

- Però estimat germà, el cinema no pot pas fer programes de matrimonis units, que ni discuteixin, que l'home ajudi a plegar llençols a la dona, a rentar plats i eixugar el culet a les criatures. No els miraria ningú programes així. Els homes, en general han de passar amb una de dona, la de casa.

- Ah, és que els homes es poden comparar amb mi?

Parla Letona:

- Maridet, jo estic amb Dene ter.

- Oh, ja ho sé, tu voldries trobar un home que es passés la vida fent te moxaines! Tu mai has tingut en compte qui era jo amb aquestes coses. Ni tu ni Hera que sempre m'ha cercat les pessigolles, però no les pessigolles que fan riure.

- Crònida, Crònida, que a mi em vas enredar ve stit de cucut, com vas enredar a la blanca Europa ve stit de bou...

- Tant me fot! Jo, amb una dona sola no vaig enlloc.

La qüestió de les dones portà una mica de cua. La majoria d'elles digueren que, a l'Olimp, per por, havien de tocar la barbeta de l'Amo quan aquest volia, però que si s'havia d'anar a la Terra que la hi toqués qui volgués. Sempre havia fet la seva Zeus, però per primera vegada s'hagué d'encarar amb un autèntic sollevament, i femení de moment. Fou en va que digué:

- Desgraciats! Es que d'ençà que hi ha cinemàtògraf a Casa heu oblidat amb qui us jugueu els quartos? Es que us haig de repetir que vaig ser jo, jo que vaig fer desaparèixer els Titans del món, i els Gegants? Qui és que es veié en cor d'encarar-se amb els Gegants, una mena de gent que tenien cent braços i cinquanta caps!

Temps endarrera hagués callat tothom, però es veu que fins a l'Olimp les coses havien canviat, aneu a saber si per culpa de la radiofusió perquè:

- Si, pare - diu Clio, una de les Musses cantora d'herois - però pensa que sense els llamps dels Ciclops els Titans potser encara en serien.

- I sense l'ajut d'Heracles - diu Urania que no dia mai res-, tota aquella gent que vas escombrar potser encara et faria la guerra.

- Dones havieu de ser! Que no ho sents Posidó? Què hi dius, tu? L'home de la mar mira a terra.

- Parla, germà, parla. On entre tots deixarem que a Casa manin les dones?!

- Veuràs, Crònida, si enlloc de voler anar a la Terra volguessiu venir a la Mar...

- No fugis d'estudi, Posidó! Ací ens hem de definir. Jo tinc dret a tenir les dones que em passi pel cap o no?

- Jo tinc entès que a la Terra això no és massa ben vist. Per afers de faldilles que no eren les pròpies els homes han tingut molts maldecaps.

- Es que tu també vas amb les dones?

- Home, jo amb les dones faig el què puc, com tothom.

- No és aquesta contesta que vull. Tu ets dels meus o no? O és que tothom es veu ja en cor de venir-me en contra!

- Germà Crònida. No es va contra tu. Se't planteja que si fem una reaparició terrenal...

- Si anem amb ^{el} les homes s'han d'acabar les dictadures...- gosa dir Ares.

- Tu havies de ser! Ja saps que a casa no t'ha pogut veure mai ningú. Tu has fet sempre guerres cridant i per ganes de fer-les. I les dictadures...si jo no hagués actuat de dictador a Casa haguéssim estat tants caps tants barrets. Mani qui mani si la gent no vol creure sempre ho és un dictador...I a tu, a tot un déu de la Guerra una de les meves dones et va fer jurar la constitució.

- Jo quan em bato em bato amb homes o amb qui sigui, però no amb dones. Què hagués dit l'Olimp si jo em torno amb una dona de la Casa?

- Res, que no sé qui va tenir l'afluixada - diu Zeus ja amb almenys una mosca al nas i més per a ferir a Ares que per res més- de dir que eres el déu de la Guerra...Un soldat mudat i poca cosa més. I no vull consells de gent com tu. Fes colla amb les dones. I potser alguna t'arribi a les orelles i tot.

- És que no són les dones soles les que es volem emancipar. Pregunta, pregunta...Ací tens Asclepi, el savi de la Casa...

- Sí, que es manifesti el farmacèutic la qual ja una vegada el vaig fer córrer a cops de llamp i potser li tornaré a fer córrer.

-Crònida, ara tu estàs exaltat. Ja ho sabem que és mala cosa contradir-te, però nosaltres hem acordat que si es va amb els humans volem altre tracte dels que fins ara ens has donat ací. S'han de fer tractes nous, amb dones o sense...

I no sols foren els déus i dees que s'asseien a la taula imperial els que volien tractes nous. Fou tothom que tenia més o menys relació amb la Casa Gran, Hores, Muses, Gràcies, Ninfes i un llarg etcètera. L'Amo es posà fet una fera. Algú pensà que d'un moment a l'altre es treuria un llamp de la mànega i ho encendria tot. Intentà, encara, trobar apoi entre els que menyspreà temps endarrera prometent augmentar-lis el rang. I provà amb el desdenyat Hefest al qual donà per des-

pit temps ha, Afrodita per muller.

- Ara és hora de venir-me en contes! - li contestà el menys apol·lònic dels déus -. Em vas rebotre cel avall un temps i ara em vens amb romanços? Jo m'he compromès i no em dèdic del compromís.

No es vol donar encara Zeus, i:

- Apol·lo, segurament que també estàs en la conxorxa, però no vull que siguis tu qui parlis perquè si us deixo parlar a tots jo faria, parlant, poques bases. Que sigui Pitia, que quan actuava a Delfos ho endevinava tot...I si fa una profecia trucada...encara som a l'Olimp i encara sóc l'Amo! Que parli Pitia, dic! O és que el què passa és un cop d'Estat! I si ho és qui és que m'ha de substituir? Qui té prous pebrots per a prendre'm la plaça? Ares, que no arriba ni a sergent? Aquest coix d'Hefest? Heracles que necessita consells per a fer anar el garrot? Hermes, que no sap fer res més que portar encàrrecs i robar vaques sense vigilar? Possidó, que es deixà robar el trident? Hades, que cap dona el volgué i que fora de la regió del foc és un ningú? Cronos, que si pogués se us cruspiria a tots? Urà, a qui els seus mateixos deixaren sense cèdula personal? No res no fareu! Però que vingui Pitia i parli i aclareixi colls. O preferiu que qui faci la profecia sigui Tiresies?

- No, aquest no. Aquest profetitzaria a favor teu. A més no hi veu d'haver volgut contemplar quan es banyava Atenea. Què se'n pot esperar d'un element que no hi veu? Total va agafar fama per haver dit als pares de Narcís que el dia que el seu noi s'emmirallés s'enamoraria d'ell mateix. I ho veia tothom com havia d'acabar Narcís el qual sempre va fer el sord a les noies de Casa i de fora - digué Apol·lo. I seguí: No, no, de Tiresies a Pitia encara hi ha distància. Per Apol·lo que em dic, malgrat formar part de la part contrària, et juro pel serpent que vaig matar, que a Pitia no li ha dit res ningú. Per tant és just que s'acati el que ella digui...

I es presentà la famosa Pitia. I aconseguí desenutjar al Cronida, cosa que no havien obtingut els immortals.

- Pare Zeus...

- No tant, no tant, perquè entre els uns i els altres a darrera hora em farieu pare de tots.

- Perquè tu no vas voler en tot cas.

- Això ja és més ben enraonat, veus?

- A mi ningú no m'ha dit res, però jo aquesta aplegada d'avui ja la sabia de temps.

- I per què no me n'havies dit res?

- Senyor, quan jo actuava a Delfos, era la gent que venia a consulta. Mai vaig anar pel món a fer profecies.

- Bé, hi ha cop d'Estat o no hi ha cop d'Estat?

- Si jo tingués por diria la cosa que t'ha de plaure a tu, però fent el meu ofici he dit sempre la veritat plagués o no plagués al consultant. Un cop d'Estat és una rebel·lió. I qui és que gosaria rebel·lar-se contra el pare dels déus i dels homes? No ningú, per ganes que en tinguessin alguns. Si a mi se m'hagués consultat abans, jo hauria dit que tu volies deixar l'Olimp temporalment i anar a veure de prop perquè anava com anava el món dels humans. I això ho vaig saber així que vaig tenir esment de que a la Casa Gran s'hi havia instal·lat la ràdio! A qui ho havia de dir si no m'ho demanà ningú? Tothom ho té per entès que ací marxes, manes i manaràs sempre tu. Tothom ho té per entès i jo no puc pas predir altrament sinó faria una profecia amb trampa. I vols saber més coses? Encara tinc el trespeus de fusta forrat d'or i m'he guardat les aromes que pujaven de terra endins sense les quals ni jo ni ningú podríem endevinar res perquè ja sabia que hauria de tornar a actuar i aquesta vegada al davant teu. Això perquè vegis si sóc o no sóc endevinadora! Ara, el que jo digui serà cosa certa. A Delfos fins endvinàvem el temps. Si algun cop no feu

el temps que nosaltres vam anunciar qui s'equivocava era el temps, no nosaltres. La sacerdotessa pujà als trespeus. D'una bombona n'anà sortint una mena de gas que la pitonissa aspirà sorollosament i que feu plorar els ulls de molts immortals Crònida incluit. Anà omplent-se de gas fins que entrà de ple en un èxtasi de tercer grau. Pitia digué més o menys:

-...I hi haurà una assemblea general a la qual el pare Zeus donarà compte de la seva decisió de portar els assembleistes entre els humans. Aquesta decisió mereixerà l'aprovació de tots els convocats, amb la condició de destutelar-se de la que a gust patia a l'Olimp. A l'Olimp, el tutelador només trobava reverències. Durant segles ha estat una comunitat de barretades, però ara es tracta de deixar la Casa en la qual només hi tenien entrada els escollits. I això pel sol fet d'haver-ho proposat tu ha estat ben rebut per tothom. Ara, si bé l'assemblea en pes va amb els homes a gust, i sobretot les dones, perquè la proposta ve de qui ve, hi vol anar lliurement. No vol una ruptura amb l'altura, vol una reforma. Segur que més d'un, malgrat voler-se deslligar d'un "sí, senyor" de segles, acudirà a tu quan tingui problemes a la Terra que n'hi ha molts més dels que tots plegats us penseu. Una cosa és tractar amb déus que en són i l'altra tractar amb gent que s'ho pensa que n'és. La Terra en pes va darrera els quartos. I tots en volen més dels que tenen tant si en tenen pocs com si en tenen molts. I per a tenir-ne renyeixen, es baten, es rapten i atraquen bancs i Caixes d'Estalvi...El Crònida primer bufarà si ha de perdre el llamp de comandament que ha portat sempre, però al veure que tota la Junta té un mateix pensament, anirà perdent l'enuig inicial i acabarà acatant el pensament de la majoria. Si s'hagués d'anar a votació, seria un vot cent per cent majoritari...

- Com a Rússia, vaja, que diu la ràdio!.-gosà interrompre Zeus -. I va ser la ràdio la que va fer venir unes ganes bojes a tothom d'anar

amb els de baix. Per això i per les ganes que ja en tenia jo de temps vaig proposar anar-hi, però guardant distàncies, com sempre.

- Sí - segueix Pitia la qual no es deixava interrompre mai però aquella vegada amb èxtasi i tot hi passà per sobre perquè la interrupció venia de qui venia -, això va ser el teu primer pensament, però ho voldràs o no més jo preveig que acabaràs no acatant, ja ho sabem, però sí acceptant la decisió general. I això és el que les homes en diuen la democràcia. I una vegada entre els humans...

- No.! Això t'ho guardes. Si ho diguéssis potser me'n desdiria d'anar-hi!

- Tu manes, senyor, però si vols ara hi sóc...A la Terra...

- Prou! Ells volen prescindir de què jo porti el timó? Allà ells! Ja veure'm com se'n surten. I et prohibeixo, et mano, que a ningú pre-diguis les coses que els esperen, els entrebancs que trobaran i la manera de resoldre'ls...

L'assemblea acabà aplaudint dempeus. I al veure que el Cronida aflui-xava es comença a demanar la paraula. Es preguntà a quin lloc s'anir-ria, si a la Terra manaven els quartos, la manera de fer-los i com es distribuïrien...Com que hi havia una majoria segura, Apol.lo proposà una comissió la qual elaboraria una mena d'Estatut...L'amo es mirà el déu més ben fet de la Casa, i digué:

- Ja sé que després de mi ets el que has tingut més temples, però si a mi aquests escultors grecs m'haguéssin marmolejat quan tenia 25 anys ja n'hauriem parlat. No sé per què a mi sempre m'han reproduït, la majoria, amb barba i assegut a una cadira com si fos de la tercera edat! Feu, feu un Estatut, ja m'està bé, però si jo no l'aprovo, no hi ha res de res. Tingueu-ho present. I tingueu present que mai cap rei ha anat a jornal. Penseu que no tots hem de ser iguals. Això ja seria el socialisme!

Apol.lo tornà la mirada a Zeus, li picà l'ullet i amb un gest li se-

nyalà l'enginyós Ulisses i Hermes, el missatger alat de la Casa. I el Crònida pensà que es faria un Estatut favorable malgrat que Hermes tenia fama de trampós.

Es deixà tranquil·la a la troica durant uns dies, i el tercet anà a la feina als Camps Eliseus. L'Estatut seria conegut com l'Estatut dels Camps Eliseus. Apol·lo volia redactar-lo al Parnàs, però Hermes feu observar, molt ben observat, que no es tractava de fer un Estatut en vers ja que per tal d'eludir assonàncies es podria perjudicar el context. Consultat Ulisses aquest fou també partidari d'anar a treballar als Camps Eliseus.

El principal problema de l'Estatut era la qüestió econòmica. L'Olimp, amb tota la gent que hi estava lligada per tractes familiars o dels altres, era una comunitat nombrosíssima. S'hi havia de comptar amb la qüestió econòmica. Un Estatut que no la resolgués seria un mal Estatut. L'enginyós Ulisses proposà un primer apartat que ja de bon començament plagués al Crònida. Si el primer apartat li plavia hi hauria molt de guanyat. Proposava fer constar que seguint els desigs de Zeus l'Olimp es declarava partidari d'integrar-se en el grup mortal. Seguia després una clàusula, que l'enginyós Ulisses creia definitiva, exposant que tot l'equip de l'Olimp pagaria una contribució a l'amo el qual quedava exclòs de tot tribut...

- Amb aquest començament Zeus no dirà no en res.

- Bé però d'on sortiran les misses? Vosaltres sabeu la gent que som? I a la Terra s'ha de menjar, s'ha d'anar a plaça i anar-hi pagant, ens haurem de vestir i els sastres encara que triguin a cobrar bé han de cobrar un dia o l'altre. I les modistes? Vosaltres sabeu les dones quins plans porten per a fer-se roba!

- Anem-ne parlant de tot això. Ha de cobrar algú més que Zeus, sense

treballar?

- Jo no tinc tanta categoria com vosaltres, però...-inicià Ulisses.

- Què vols dir? Que els que fem l'Estatut també hauriem de cobrar?

- No, Hermes. Jo volia gosar proposar que cobrés Zeus i prou. Vosaltres sabeu les discussions que portaria assignar sous per categories? Us penseu que Hera voldria cobrar igual que Atena, i Demeter com Afrodita. Amb qui s'hauria d'assimilar Artemis? A tu mateix Apol·lo, se t'hauria de donar la mateixa setmanada que a Hefest?

- Jo de moment a l'Estatut hi faria constar que l'únic que cobrarà serà l'amo. Això segur que el ben disposarà. En quan al personal, a tot el personal, serà qüestió que cadascun s'espavili segons les seves aptituds, i que tothom treballi... Si algú no se'n surt entre tots el podem ajudar. I jo estic segur que si convé i se sap respallar bé al Cronida fins ell pot donar algun cop de mà. I tinguent en compte que això es pot esdevenir, jo no miraria prim en assignar un bon sou a l'amo, ja veieu.

Es passà revista a la gent que podia fer diners llargs. Es considerà que Posidó podia fer un bon paper amb les arts de la pesca; que Asclepis fent receptes podia comptar amb bons ingressos; que l'amic Dionís amb el vi no havia de tenir problemes; Hefest, coix i tot, és un bon coix i fent màquines tampoc n'ha de tenir, com no n'ha de tenir Heracles treballant en qualsevol circ d'anomenada torçant barres de ferro i arrossegant vagons de tren amb les dents, i comptant els dotze treballs que li valgueren la fama...és a dir em penso- deia Hermes - que la qüestió econòmica ben portada no pot fallar.

- Després - gosà dir l'enginyós Ulisses - els ben plantats de la Casa, homes i dones, poden fer milions en programes arrevistats o fent pel·lícules. I les noies, Muses, Hores i Gràcies, es casaran amb qui vulguin, sense parlar de les dones de pes de la família...

- Parlem-ne dels casoris, vauràs. I els que ja en són?

- Ja sabeu com els feia els casoris el pare. Qui havia rebut, havia rebut. Ell es descasà i feia descasar sense demanar divorcis. I quan es mirava una dona de bon ull no en volia veure ni la procedència ni el grau de familiaritat que amb ell tenia tant la dona com el marit. De tota manera, és clar, encara n'hi han de matrimonis a l'Olimp, a la nostra manera però n'hi han.
- Si ens desdivinitzem, els casoris fets ací dalt no valen, o no haurien de valer.
- Podeu tenir per segur que les dones del pare seran les primeres que ho voldran així. Recordem-nos que la seva opinió és a la Terra sí, però sense els lligams de l'Olimp. Es veu que n'estan ben tipes de suportar el Crònida.
- Es que mai han sabut quin torn havien de fer, i és cosa natural que ara vulgin acabar amb aquesta font de disgustos.
- De tota manera a l'Estatut aquest punt s'ha de tocar amb molta diplomàcia.
- Amb diplomàcia sí, però no aflluixant en la qüestió de la llibertat matrimonial. Totes les casades amb l'amo ballaran per un peu d'anar a la Terra i passar per solteres.
- De tota manera una cosa és tractar amb déus i emparentar-s'hi i l'altra córrer l'eventualitat d'emparentar amb gent diguem-ne normal com un bacallaner, un paleta o un guàrdia-civil...
- Si poden anar mulades rai! D'ençà que veuen "cine" ni dormen pensant amb el guarda-roba de les dones de baix.
- I el poc problema que trobarem amb les dones, el trobarem igualment amb segons quins casats. Si els matrimonis d'ací no valen i es poden escollir núvies humanes, el diví Coix passarà de mort a vida. El casaren per despit i males llengües no s'han estat de dir que Afrodita semblava que enlloc de ser casada amb ell en fos amb molts d'altres. Al vell Possidó se li endossà Amfitrita i només en sortí gent estra-

nya d'aquell matrimoni. El recasaren amb Tetis, i Tetis era de les que es veia obligada a tocar la barba de l'amo. L'amo ha fet portar moltes banyes a la gent de Casa, però com que es tractava d'ell els interessats prenien paciència i miraven d'amagar-se-les tant com podien. I per a molts s'haurà acabat de tenir paciència.

- Es ben veritat, Hermes, que les coses de Casa les saps i, a més, les goses dir - no es pot estar d'apuntar l'enginyós Ulisses.

El missatger imperial acull la sortida d'Ulisses, somrient.

- Anem tocant altres temes - diu Apol.lo -...A mi m'està ballant pel cap si a l'Estatut hi han de fer constar o no presentar l'Olimp com una comunitat independent i reclamar el territori que abans tenia. Si es podia tornar a Atenes, el Partenó encara seria el Partenó...

- Sí però - li conestà Hermes- , ja no hi ha un Iltinos per a reconstruir-lo ni (in Fídies per a decorar-lo. A la terra ara tot es fa de ciment armat. I ens l'hi reconstruirien.

- Hem de pensar, altíssims germans - diu l'enginyós - que el Crónida no n'està massa del Partenó perquè no li fou dedicat a n'ell. Aquesta és la causa per la qual quan ha sentit parlar de Fídies ha posat més aviat mala cara. I després, perquè no fos dit que la mala cara la feia només amb els grecs del temps de Praxitel.les, també en feia pels grecs relativament moderns perquè permeteren que els turcs el convertíssin en polvorí i que una bomba veneciana el deixés a meitat de preu.

- I encara n'hauria de fer més de mala cara al veure que els grecs moderns s'han deixat emportar frisos i retauls, capitells i estàtues pels marxants de museus forasters. A mi em fa l'efecte que de tomar a Grècia ni parlar-ne. Si en parlem l'amo ens fot l'Estatut per terra. Per bona que sigui la teva idea, Apol.lo, ja sabem que les dones no es volen presentar nues. I què en treuria el més ben dotat dels guies d'esgargamellar-se dient a la tripulació d'un autobús de turistes que tenien al davant a les pròpies Atenea, Hera o Afrodita i la tripula-

ció veïes que estava contemplant tres beutats, sí, però tenyides de ros amb vestits de moda, somrient als turistes i passejant-se per l'antigua sala de les Verges amb bossa de coloraines penjada a l'espatlla, i amb talons alts? Qui s'ho creuria això? Hi hauria reclamacions, i fortes. A la Terra, generalment, la gent, pagant, no vol enredades. Si va a un lloc i se l'enreda no hi torna més. I un Partenó amb trampa seria un mal Partenó.

Apol.lo insisteix:

- Es podria portar el nostre cas a la Societat de Nacions com un cas d'una nacionalitat sense raó. L'Olimp, segons les teories del dret actual és un territori colonitzat...
- Això seria una gran bomba i el pensament és digne de tu, Apol.lo, i tindriem molta gent al nostre costat. Portar a la Societat de Nacions una reivindicació d'una colla de déus! Però hi ha la qüestió d'un emipament general nostre contra els grecs i l'Olimp seria una mena d'illa a la Tesàlia, voltada de grecs per tots costats.
- Es igual, jo plantejaria el fet a l'Estatut. Si més no serviria perquè l'amo al rebutjar aquest apartat en deixés passar d'altres.
- Jo seria del parer - diu Ulisses - que l'assemblea demanés la independència per anar on li plagués.
- No ens la donaran.
- Demanem, llavors, l'autonomia almenys.
- L'autonomia ens la condicionarien. Vindria allò de: ..."sí, però..." que surt a totes les autonomies. I en tant siguem ací dalt hem de mirar de no trencar cap plat bonic al Crònida. S'ha de trobar la manera de fer-li aprovar un Estatut que si bé no serà l'Estatut ideal per a nosaltres, tampoc sigui un Estatut massa obertament declarat contra el pare. Pensem-hi. I ha de ser aquesta manera...

Els tres estatutistes es miran esperant qui dels tres tindrà primer la fórmula salvadora. I és l'enginyós Ulisses qui primer parla.

- Jo em referiria al primer apartat, i posaria una clàusula a l'Estatut apujant la retribució al poderós pare dels déus i dels homes, i li faria tant més notable quanta més independència donés a la comunitat tant en la qüestió matrimonial, com en escollir el lloc del desembarc, com en les que fossin...
- En principi em sembla molt bé, si tothom paga...
- Una vegada aprovat l'Estatut, i independents...
- Sí, que ens facin un nus la cua, no?
- Jo no ho gosava dir - feu l'enginyós.
- Doncs no en parlem més. Ja ho podem anar posant tot en solfa!

L'Estatut dels Camps Eliseus si bé no plavia del tot als seus autors que l'hagueren de fer pensant en possibles retops, com es veu que es fan tots els Estatuts era, deien, ells, una bona eina de treball. La qüestió de la independència s'hi deixava veure però dient que en fossin tots els que en volguéssin ser, que no era obligació. En quant a les aptituds dels olímpics s'hi consignava que aquests podien exercir-les en els llocs més adients. Es resignava als estats civils presents i es donava llibertat de prendre els que es volgués o podés al fer-se humans. I, de cara a l'amo, es deia "àdhuc el de maridar-se o mulle-
rar-se, si convingués amb els propis membres de la Comunitat". I fent una gran respallada al Crònida, compte tingut el prestigi del mateix, se li podien consultar totes les qüestions complicades...

Es reuní tot l'Olimp per a la presentació de l'Estatut. En fou lector Hermes, el qual, aconsellat per l'enginyós Ulisses, llegí dues vegades el subsidi a donar a Zeus, i passà per alt algun punt que podia resultar conflictiu. Als sitials d'honor hi havia la gran família divina: Zeus, Hera, Hefest i Atena. A segona fila s'hi veia a Apol·lo, Artemis

i Heracles. Una mica més endarrera s'hi veien Possidó i Demeter, i, ja a la general Ares i Afrodita. Els entrants a la Casa podien veure entre els invitats a Teseu, Tir, Edip, Leda, Priam, Hèctor, Menelau qui cercava en va a Paris perdut entre la gent del cinquè pis, Crisa, Nèstor, Aias, Priam, Agamèmon, Circe, l'augusta, Nausica, la bella, Calipse, divina entre dees, Orestes, el cèlebre amic de Pilades casat amb Electra la germana del famós, a Telèmac l'excel·lent fill d'Ulisses...A la general s'hi veien les Musses, les Hores, les Ninfes, les Sirenes de més anomenada, herois, i tota la requincalla. El públic podé veure per primera vegada i amb la boca oberta, part de la família imperial en traje de ceremonial terrestre. El Crònida portava barret, coll i corbata igual que Hefest i Apol·lo. També lluien bons barrets Possidó i Ares...Ja que vestit com anava Zeus no podia portar llamps de cap mena, eina que havia portat en totes les reunions anteriors, Hefest li feu un escut lluminós on s'hi veia un llemp fosforescent que lluia al trau de l'americana. Les dones anaven moderníssimes. Hera i Atenea estrenaven uns abrics de pell que enamoraven. Artemis anava amb texans, i Afrodita es presentà vestida de blanc amb un escot que feu ensalivar a tots els que estaven tips de veure-la sense res. On hi hagué alguna reira fou amb el propi Zeus el qual acostumat amb la facilitat de posar-se i treure túniques quan en portava, es posà les calces al revés organitzant un petit escàndol que va resoldre l'enginyós Ulisses a correuita ensenyant al pare dels déus i dels homes els secrets de la bragueta. Heracles no trobà roba a mida i es veié obligat a assistir a la reunió amb estaca i fulla de parra. La fulla de parra tothom sabia per què la duia. L'estaca, va dir ell, la portava per si s'havia de fer callar algú i, després, per si fora la darrera vegada que la portés.

Sí, Zeus presentà alguna esmena i, com s'esperava, en la qüestió dones. Digué que es fes posar un article addicional dient que ningú es

fiqués amb la vida que ell portaria ni amb les dones que tingués fossin o no fossin de l'Olimp. Això darrer fou rebutjat per Hera en nom de les dones conegudes que havia tingut Zeus. Intervingué per la comissió que redactà l'Estatut dels Camps Eliseus Apol.lo dient que no era just del tot que si s'anava a fer vida entre els humans seguissin en peu els privilegis de l'Olimp. Però que si hi havia alguna dona de les presents la qual sense coaccions vulgués viure amb Zeus ja portant coll i corbata, que lliurement ho podia fer...

- Ja veus Crònida, que l'Estatut no ho prohibeix. Si alguna vol seguir maridada amb tu ho pot fer, però voluntàriament, sense exigències...

- Això us costarà més quartos!

- D'acord. T'apujarem el sou...

Finalment l'Estatut s'aprovà amb tothom picant de mans. I seguí una gran festa en la que hi prengueren part cantants i ballarines fent les delícies de la concurrència. Les ~~cinèastes~~ executaren els balls d'última moda....I mentre durava aquella festa ~~Hermes~~ ~~contà~~ als més íntims l'aventura de portar la roba que llua l'Estat Major de la família. Diu que es presentà nedant a una platja de nudistes. Quan sortí de l'aigua les dones que n'eren fora tot eren ulls...S'emportà la roba que trobà al primer armari que obrí. Hi trobà pocs diners i malgrat la combinació que feu amb el canvi, no podé passar de vestir només part de la família. Pensà com quedaria el personatge al qual havia pres la roba i tornà a la platja. Trobà l'home enfurismat contra la guardiana del centre nudista.

- Jo no em puc estar més estona al seu davant tal com vaig, senyora!

- Per mi no pateixi. Hi estic tan acostumada que ara ja em miro molt més als homes vestits que als despullats.

- Que vostè no faci cas de com vaig, mira, però no puc pas anar a ciutat així!

- Miri, no cridi més. Posi's les meves faldilles i aquest mocador al

coll. Sóc soltera jo, i no tire homes a casa per anar-li a cercar cap calces...

- En aquell moment l'home nu es va adonar de mi- diu Hermes seguint el seu relat.

- Miri, aquest jove és el que m'ha pres la roba!

Jo em vaig presentar:

- Sóc Hermes, el Mercuri dels romans, i he vingut ací en acte de servei...

- Si home - va dir el nudista -. Ara contime'n un de por! Aquesta roba és reva i en donaré part a la policia. Nosaltres paguem contribució per a fer nudisme. Pagant es pot fer tot ací si no ho sabia! Es per la ciutat que encara no s'hi pot anar.

- No s'enfadi - vaig dir jo -. He vingut a tornar-la-hi..Ací la té i amb els mateixos diners que hi tenia.

Llavors va intervenir la guardiana la qual ja tenia les faldilles a la mà.

- Tingui, senyor - em va dir - quan jo ja anava sense roba -. No pot pas anar pel món així...I bon goig que fa...!

- Em pensava que només es mirava els que anaven vestits, ara? - va dir el nudista ja amb les calces posades.

- Oh, carai, aquest és un fora de sèrie!

- Molt agrait, senyora - vaig dir jo -. I pensí que ha donat les faldilles a tot un déu de l'Olimp.

- Miri, si no ho és, es mereixeria ser-ho, ja veu què li dic!

Tal com s'havia acordat, s'obrí un compte numerat a Suïssa en el qual s'hi ingressaria el sou de Zeus. El missatge entre els ja ex-deus i l'ex-Crònida seria Hermes. Zeus fou el primer d'instal·lar-se a Gi-

nebra, i només coneixia el seu domicili el missatger imperial el qual l'aniria posant en contacte amb la gent de categoria de la família quina, al seu tron, s'hauria de dirigir a un apartat de correus d'una capital secreta centre-europea...

Es la primera moneda que costa de fer, segons diuen els entesos, i els tres primers que feren la inicial i les que en vingueren, foren Possidó, Heracles i Asclepis, ara Oceà, Hercula i Heracli, els quals possibilitaren que diversos equips d'emigrants s'anessin instal·lant poc a poc, i els primers ingressos al compte numerat del Crònida, ara Olimpi.

Amb els diners d'Heracli, el qual s'establí de metge vegetarià, Oceà es podé comprar dues vaques.

- El cor em fa mal - deia- de vendre el peix a n'aquests preus, però tothom l'hi ven, i jo no vull pas fer de cap manera una competència il·legal als homes...

A les mars que pescava hi havia barques equipades amb radar per a descobrir i, naturalment, agafar el peix, però Oceà encara que ja mortal, a l'aigua hi havia tingut un gran prestigi i coneixia la mar de dofins els quals el portaven als llocs on hi havia peix de preu i, a més a més i sense saber-ho ell, per tal d'ajudar-lo més de tant en tant es dedicaven a trencar les xarxes de la competència. No era rar sentir els mariners de les dues vaques d'Oceà parlar d'aquelles coses.

- Vols dir que aquest home és com els altres?

- Jo també te'n volia parlar. No ho sé... Agafa el peix que vol, i després aquesta cosa dels dofins. Els altres patrons si podéssin no en deixarien cap de viu, i ell...

- Oh, és que ell després de no foragitar-los els dofins, o jo ho en-

tenc malament o fins i tot hi té unes grana converses...

- Jo en vaig parlar d'això amb el senyor Fabrici, que sap tantes coses, i em va dir que anys enllà hi havia el déu de la mar, que hi manava i que feia i desfeia temporals...però que d'això feia molt de temps...

- No és jubilat ja, el senyor Fabrici?

- Per què ho dius?

- Perquè quan la gent es jubila, malament. Sobretot quan l'han de jubilar.

- Malgrat tot, i si el patró fos el que diu el senyor Fabrici?

- Vols que tot un déu de la mar faci negoci pescant amb dues vaques?

- Noi, les coses avui s'han posat d'una manera que tothom s'ha d'espavilar. La gent que vivia de renda ja no hi pot viure perquè la vida s'encareix i la renda s'empetiteix. Tu te les creuràs o no les coses del senyor Fabrici, però el patró pesca quan els altres no ho fan. Les altres barques són guiades pel radar i les nostres dues per dofins. No et fa pensar, això?

- Mira, jo, si fos tu, li demanaria qui és...

I el mariner, una nit, davant el seu amic feu la pregunta.

-Senyor Ocea, vostè és amic dels dofins?

- Si, que no ho veieu?

- Vostè és l'amo de l'aigua?

- Si, que no ho veieu?

- Vostè...vostè és el senyor Neptú?

- Jo sóc Possidó. Neptú m'ho deien els romans que mai han pogut veure els grecs.

- Què et sembla?

- A mi em fa l'efecte que el patró és amic del senyor Fabrici.

- Ets de mal convèncer, amic! Tampoc et creies que Mussolini arribés on ha arribat.

- En aquest món tothom, d'amagat, té dret a pensar com vulgui. Tu pensa't que el patró és el personatge que diu el senyor Fabrici, i jo em pensaré que no ho és...

Cristeta viu en el mateix apartament que Diana. Les coses no han anat tan bé com es pensaven i han hagut de demanar diners a Heracles, ara Arcadi. El pis és car i les robes més. Arcadi feu seguir la petició a Ginebra però la contesta fou desoladora. Segons Arcadi, l'amo deia que n'anava molt curt de diners, que les dones ara són caríssimes de mantenir, i que més que pensar que ell en donés de quartos s'havia de pensar en donar-n'hi més a n'ell. Arcadi feu arribar la mala situació de les dues noies a Apol·lo, ara Efebus, el qual les hi feu una visita. Les trobà encopides.

- Ai, germà, ací les passem moradíssimes.

- De moment no us amoineu. Heracles, ara Herculà, treballa en un circ i m'ha donat uns diners per a vosaltres. El vaig anar a veure i actuar. Per primera vegada el públic va veure que enlloc dels lleons fer por al domador, aquest en feia a n'ells lleons. Fou el primer que es deixà lligar de mans i peus, ficar-se dins una saca de correus, precintant la saca, posar-la dintre una caixa que fou clavada per un equip de camàlics, i al temps de comptar fins a sis ~~4~~ cops de bombo, sorti a plena llum completament deslligat... Convidà a tota una fila del circ a una lluita de corda i, amb un sol braç feia seguir tota la fila en pes.

- I els altres, què fan?

- Noies, tothom s'espavila. Jo mateix m'he establert de netge. Guareixo a la gent fent gimnàstica. Tinc noies d'allà dalt que m'ajuden i no

ens entenem de feina! Fan uns massatges! I jo també en faig, i forts. Orfeu i Caliope actuen en un cor del Teatre Nacional. Possidó fa els diners què vol pescant. Mai m'hagués pensat que el peix fos tan car.

- Dignes-nos-ho a nosaltres!

- I el germà Dionís també és dels que va vent en popa. Té una cadena de tavernes. Va fer els primers ingressos fent de catador de vins. No va trobar ningú que l'escairés. Coneixia l'edat del vi, la procedència i, cosa que sorprengué d'allò més a l'auditori, la quantitat que de cada classe de vi sortia del rodal on hi havia la vinya plantada.

- Encara recordo el gran disgust que passà Ariadna quan Teseu la deixà després de treure'l del Laberint contruït per Dèdal perquè el Minotaure no en podés fugir.

- Voleu dir que no és un invent dels homes això que el Minotaure era fruit dels amors d'una de Casa amb un bou?

- Ui, els homes sempre han mirat qui la deia més grossa! També han dit de mi que vaig fer venir catarates a Pasífae perquè va xerrar al meu marit que jo m'entenia amb Ares!

- I no era veritat?

- Mira, a l'Olimp i suposo que a fora, tothom fa el què pot. Després, els matrimonis a l'Olimp no eren com els dels mortals. Sembla que ací oficialment una dona ha d'aguantar el mateix home per anys que passin. Mai va existir aquesta llei entre nosaltres. I ja en direu qui no feia canvis! La cosa certa, parlant de Teseu, és que després d'haver enredat a Ariadna, la qual n'estava boja, la va deixar i la noia es volia matar. Que ja és mal fet deixar a la dona que el feu sortir del Laberint perquè si no hagués estat per Ariadna encara hi faria voltes ara pel Laberint, aquell animalàs de Teseu! Jo li vaig dir que el món no era un sol home, que n'hi havia molts, i que jo n'hi presentaria un que li faria oblidar aquell seductor mal agrait. Primer deia que no, que ella no es podria treure mai més a Teseu del

cap, però fillets quan va veure Dionis ja va variar de pensar. Dionis tenia fama, també inventada pels homes, d'haver seduit a Erigona.

- Erigona?

- Sí, dona, la filla d'Icar, aquella que es va penjar al saber la fi que havia fet són pare volant...

- Ah, sí, sí...Erigona a la qual Dionis conquistà convertit en raim.

- Una altra història dels homes.

- La versió real - intervingué Efebus - deu ser que Dionis convidà a beure a la noia i quan la tingué al punt...

- Aquesta deu ser la teva de versió.

- La trobo molt més natural que l'altra. Ja veureu que se n'hauran de rectificar moltes de versions.

- En fi, que quan Ariadna es va tibar davant per davant amb Dionis el qual llavors valia un Perú, que diuen els homes d'ací quan volen ponderar quelcom, ja va parar de somicar. A més, a mon germà o mig germà perquè del pare es pot creure tot, la noia també li plagué i per acabar de fer-la decidir li regalà una corona d'or forjada pel propi Hefest. Fou un festeig fenomenal aquell. Les enveges que feu néixer! Però allà dalt es podia festejar de franc i s'hi podien fer moltes coses de franc. Ací no hi pots fer res de franc. El pis, la plaça, el vestir...

- Ja m'ho has dit abans això Cristeta. Jo per diners no us deixaré patir, ja us dic, però jo em penso que quelcom haurieu de fer. Unes noies com vosaltres...Si veiéssiu Hera, que ara és la senyora Julia! S'ha casat amb un marquès i, encara que sembli estrany, amb un marquès ric. No sé per què ací baix se'ls miren malament als marquesos. Viu en un castell en actiu a la riba del Danubi...

- Aquell riu dels valsos?

- El mateix, però hi ha un vals que diu mentides perquè segons a on

el Danubi no en té res de blau. Té un exèrcit de servidors, i el marquès no sap fer un pas sense ella. Viu com una reina. Jo, com a parent vaig assistir al casori ja que llavors vaig obrir el dispensari prop d'on ella vivia. Tothom portava corona. Semblava un casori de reis. Mai a l'Olimp es veié un casori com aquell.

- El Crònida en reia molta via de casar-se i descasar-se. I sense cerimònies.

- Li vaig preguntar si volia quelcom per a ell.

- Dignes-li - em va dir -, que això és ser casada. Sense crits, sense llamps i sense por de trobar forasteres al llit. I que ja li regalo l'Olimp amb la majoria dels personatges que hi ha, i que ell al meu marqueset no li arriba enlloc....

No li vaig repetir literalment al pare tot això perquè encara quan s'enutja agafa uns rabins que fa por de sentir i que obliguen als veïns a cridar a la policia. Al principi quan la policia es presentava a casa seva, ell, pensant-se que encara era qui sap qui, deia a la policia que per què no es podia cridar si un ne tenia ganes en un país lliure, i si a la constitució del país hi havia alguna llei que prohibís cridar quan un home estava de mal humor. La policia el multà, no per anar contra la constitució, la qual sembla que no prohibeix d'una manera taxativa el cridar, sinó per no haver tractat a la policia amb el degut respecte cosa que sí que ho prohibeix la constitució. De llavors ençà el pare ja sabia que el cridar li costava car, però mentre tingués diners cridava cada vegada que en tenia gnes... Doncs a Hera, la senyora Julia, Ulisses, com a la majoria, li proporcionà una documentació inventada. L'administrador del marquès, que era molt tocat i posat amb els comptes de la marquesia, tenia, com tots els que passen comptes, la mania de l'ordre tant en els llibres, que es podien llevar de nets i de ben fets, com en altres coses. Una d'aquestes era cuidar del qua-

dre genealògic de la família, que venia de qui sap a on. Hi mancava al gran quadre l'ascendència de la senyora Julia. L'administrador, amb la documentació presentada per Ulisses, cercà i recercà tota l'heràldica coneguda i cercà vanament ja que malgrat la sèrie de peces honorables de primer ordre i uns blasons a l'escut que feu l'enginyós i que tallaven la cara,, no es sortí de saber d'on provenia aquell llinatge. I, home honest, digué al senyor marquès que aquell títol era fals i que la senyora marquesa s'havia fet passar per quelcom que no era.

"- Sibinet" - li va dir el marquès - la senyora marquesa, pel seu port per la seva bellesa, pel seu saber portar la corona marquesal i sobretot per saber portar-me a mi i per la seva prodigalitat - mai ningú de casa, ni dels d'ara ni dels d'abans, havia donat les propines que ella dóna a perruqueres, modistes, manicures i recaders -, mereix, si és que no hi descendeix, descendre del propi Olimp. Ja pots fer pintar al quadre i botar la meua responsabilitat que ve en línia directa de la propia Cibeles!"

- D'ençà d'aquella conversa amb el senyor marquès, l'administrador Sibinet cada vegada que passava davant la senyora Julia li feia una reverència més pronunciada...

Atenea, avui Andrea, s'ha divorciat. Sí, s'errà. Es va comprometre massa depressa amb un capità d'indústria que mai no tenia a casa. Al demanar el divorci va exposar al tribunal si era just que l'industrial la veiés cada mig any i que encara la nit que la veia la passés telefonant i amb una secretària al costat del llit dictant-li cartes. Què n'havia de fer una dona d'un marit així?, argumentava. Se li donà la raó i ara viu de renda. S'ha sabut que la rondava un capità de la marina mercant, però Andrea l'ha rebutjat. Ella és dona de casa i vol el marit a casa. Per les coses que jo sé...

- No hi ha cap dubte que ets el més gran trapasser de Casa!

- Gràcies...Per les coses que jo sé ara la solfeja un jutge, que solen ser gent casolana. Serà, segons la meva germana, un matrimoni pactat. Per cada nit que el jutge passi fora de casa, Andrea serà indemnitzada. El jutge va declarar que per una dona com aquella ell no es mouria de casa ni per anar a la barberia! I un aconceixement. Demeter, ara Tere,, la més seriosa de la Casa, està embarassada.

- Què em dius?!

- Tal com ho sentiu. Allà dalt organitzava matrimonis, i tenia fama i ben guanyada per cert, d'ensenyar a la gent els secrets de sembrar el blat i vetllar les tomateres. Aci, diu que al primer matrimoni que va voler organitzar s'enamorà del nuvi que era un gran propietari rural, i li va dir que ella de coses del camp en sabia un niu, i que la que ell havia escollit per a fer-la la seva esposa no podria ni tan solament muntar una vaca bé. L'home s'hi pensà i feu dir a la que havia de ser la seva muller que s'esperés que ja se l'avisaria. Als pocs dies Tere ja donava al gran terratinent els millors consells pel cultiu de grans i llegums. I ja veieu, ella, coneguda per la senyora honorable i que gairebé sempre se la veia entunicada, donà les lliçons, és clar que era pel bon temps, més aviat a la fresca. I el gran terratinent es veu que feu un bon cas, tant dels consells de la protectora de l'agricultura com de la protectora mateixa perquè passat un temps i mentre la primera núvia estava esperant que se l'avisés, es presentà Tere i anuncià al gran terratinent que ja no es podia casar amb ningú més que amb ella sota el perill i greus responsabilitats...Tespis va pel món amb un carro amb un bon carregament de noies representant tragèdies gregues d'un a l'altre poble...Menelau i Paris sembla que han fet les paus. Sortiren amb la mateixa expedició i, davant testimonis, Menelau mostrà Helena al fill de Priam i li digué:

"- Paris, mirate-la bé, i si tens mals pensaments digues-ho ara que

encara hi seriem a temps.

- No tinguis por, Menelau. Va portar molt males conseqüències aquell comportament de joventut perquè en torni a provocar d'altres.

"Menelau volia estar segur que no hi hauria noves batalles pels somriures de Zeus i Leda...

- Sí una altra de les paternitats del pare. A Leda, diuen els homes, la va conquerir en forma de cigne...Què es pot demanar més? Tanta gent innocent que diuen que hi ha a les presons i tots aquests que van dir aquestes animalades no els van agafar mai.

- Doncs Menelau, va repetir:

" Tornate-la a mirar, Paris, i digues-me davant testimonis, si pots passar de llarg veient-la.

Paris se la mirà una bella estona, més de la que Menelau es pensava, tanta, que Helena ja no es podia tornar més vermella.

" En tens prou Me la deixaràs en pau? Podré dormir tranquil?

" En les coses que passaren hi havia els déus pel mig, Menelau. Si ara la família Crònida no té influència damunt nosaltres, pots dormir tranquil.

" De debó?

" Tu dorm i no et preocupis.

" I Helena?

" Que dormi, també.

" Amb mi?

" Amb tu.

" Sempre, Paris?

" Jo mai us vindria a neguitejar mentre estiguéssiu dormint.

" I quan estéssim desperts?

" Tampoc.

" I puc deixar Helena sola a casa quan jo me'n vagi?

" La hi pots deixar, però seria millor que te l'emportassis, saps?

- Menelau es veu que quedà content, i els tres feren el camí junts, Helena al mig i portant-ne un a cada braç...I bé ja us he dit moltes coses dels altres i ara parlarem de vosaltres. Xerrant de la família me n'havia oblidat. Tinc una cosa a la vista que segur us ha de plaure. Poca feina i ben pagada, i sense cap necessitat de tenir cap ofici ni d'haver estudiat cap carrera: Un concurs de bellesa! La guanyadora té la fama a l'abast de la mà, les gales, el cinema, les revistes...

- Amb mi que no hi comptin - s'aïnya a dir Diana -. Perquè no em veiessin sense roba m'hi vaig fer amb les dents. Orio se'n feu la pell i Acteu es convertí en cervol. I els que m'hi volien veure eren més o menys emparentats amb els de Casa. Molt menys vull que m'hi vegin xitxarel·los d'ací baix, futbolistes o afiliats a partits polítics.

- Però si a n'aquests concursos s'hi va amb vestit de bany, dona!

- Ja els he vistos aquests vestits de bany. Ho deixen endevinar tot!

- No et vull pas contradir, germana si t'ho agafes així. Tu t'ho perds. Al cap i a la fi també se sap, quan vas vestida, què hi ha darrera la roba...I tu, Cristeta, a tu tothom t'ha reproduït a pèl, suposo que no et vindrà d'aquí!. Després, la gent que et vegi només et veurà, i les mirades no han pas originat pas mai res que no s'hi fos a temps.

- Ah, jo m'hi apunto!- digué la noia que més vegades ha contribuït, segons han repetit els homes, a fer sospirar enamorats.

Efebus comunicà l'aconteixement a tota la gent amb galons de la Casa. Tothom, i Cristeta la primera, estava convençut que l'Olimp comptaria, segur, amb el primer premi. No podia fallar! Tota una Venus prenent part en un concurs de bellesa...El dia del concurs hi hagué una decepció general. Cristeta quedà en setè lloc! Allò era per a no creure-ho.

Apol·lo es mossegava les ungles, l'erginyós Ulisses anava dient que la guanyadora era la secretària d'un amic d'un membre del jurat... A Hercula l'havia d'aguantar tot l'Olimp en pes.

- Deixeu-me, deixaeu-me que cap membre del jurat en podrà ser mai més! Arcadi intentava calmar els ofesos.

- Nois, freneu, que som forasters i ens treuran del país si es fan trencadisses!

La pobra Cristeta plorava com una Magdalena. Que una secretària, tres mecanògrafes i dues models haguéssin estat primer que ella! El fall foren els talons alts. Una dona que feia segles que anava descalça no sabé caminar amb talons alts com hi caminaven les que feia temps que en portaven. El jurat, si bé s'enlluernà amb l'anatomia fulgurant de la noia, creié que patia d'algun defecte físic que no la deixava caminar bé. Cristeta tingué un rampell i, eixugant-se les llàgrimes es presentà al públic sense res. El respectable aplaudí frenèticament dempeus damunt els seients, però el jurat ja s'havia pronunciat...

Quan el Crònida s'asabentà del fet pagà una gran multa pels crits que deixà anar. Ni a l'Olimp havia cridat mai com aquell dia...

- A mi em poden dir de tot, em poden titllar de dictador, de seductor de dones convertit amb bou, cucut o ànec, però que un jurat hagi dit que les dones de la Terra estiguin millor que Afrodita! Torneu a telefonar a la policia que vingui que encara mai ha sentit a cridar de debó! Que portava ulleres negres, aquest jurat?! O que feu passar les dones a les fosques perquè hi havia menors d'edat a la sala?! Què enten aquest jurat per una dona?! Aquests quaranta quilos d'ara amb calces d'home? Això són dones....llises com un pal de cuçnya i que a mi se'm trencarien a les mans només de donar-les un bon dia discret! Com voleu que el món vagi bé si es té aquest concepte de les dones? Es natural que una gent que pensi així es deixi apujar el petroli, atracar bancs i raptar avions. Però hi ha aquesta mena de governs que s'ho pensen que

governen! I si Afrodita ha estat mal considerada pels homes, que vingui a Ginebra i veurà el cas que encara en faig jo de dones com ella! Les que jo aconducto ara són més aviat del pes mig que és el pes ideal que han de tenir les dones...

Sí, a Cristeta li baixaren una mica els fums i estava una mica força decebuda que un jurat humà hagués preferit una noia d'aquelles que a la Terra se'n deien mones a tota una des de l'Olimp de la qual deien que havia nascut de l'espuma de la mar encara que ella no s'ho hagués cregut mai del tot ja que a la Casa tothom més o menys es mirava de reüll a Zeus quan hi havia una paternitat dubtosa. No creia que aquell jurat humà hagués tingut en compte les coses que es deien d'ella amb les seves infinites festejades. Sí, a n'ella l'havia acompanyada Eros i se li atribuïen marits en plural, però la cosa certa era que Cristeta no havia trobat mai allò que els novel·listes en diuen un amor de tota la vida i que les noies de pocs anys s'ho creuen. Quant al matrimoni amb Hefest, ella ho sabia, fou un cop de geni del Gros, i fou un matrimoni simbòlic. En realitat la veritable dona del diví Coix era Caris, i si ella es passejava amb Hefest era perquè la gent els veiés anar junts i sobretot perquè allà qui manava era el Crónida el qual sempre tenia un llamp a punt, que era el poder, quan no es feien les coses de la manera que ell disposava. Quan arribaven a casa, Hefest dormia a la fornàl, en la qual feu joies i ravelloses per les dones de la Casa i armadures a prova de llances pels homes, i ella dormia al pis. Se n'havia fet un veritable àlbum dels homes de Cristeta. Era tan bonica que no podia ser que no en fes córrer molts a la vegada, però en veritat cap, si algun en tingué i algun en devia tenir quan la gent en parlava, li deixà ploralles quan partiren peres. Ella, si s'enamorava, s'enamorava a hores, com feia tothom a la Casa. A l'Olimp només creien amb l'amor a curt plaç i la pro-

va es té llegint en diversos autors la vida dels mateixos personatges. Un mateix olímpic balla amb dones distintes, i si quan Cristeta era Afrodita era tan bella com els mateixos déus deien i els escultors la reproduïen, era natural que els pretendents fossin corrua i que escriptors i poetes l'aparellessin amb immortals distints, com hi aparellaven a altres elements de la família imperial i a ne'ls que no n'eren.

Cristeta pensava que si a l'Olimp no havia trobat el gran amor que tota dona ben posada vol trobar, que seria molt difícil que el trobés a la Terra on feia poc un jurat la menyspreà donant-li un setè lloc en un concurs de bellesa. On seria doncs l'amor, aquell amor que ella era l'encarregada de fer sentir? Que ella l'havia fet sentir, i ella mateixa l'havia sentit, a temporades. A la Casa es pensava que l'amor, per a durar, havia de canviar sovint d'actors. Un amor llarg era, deien, com portar sempre un mateix vestit o sentir sempre la mateixa cançó. Aquestes eren les teories de l'Olimp i que ella havia fet sempre complir i havia complert ella mateixa. "En la variació està el gust" deia sovint el Crònida. I el Crònida era el que allà dalt manava, i fort. Sí, Julia, segons Apol.lo, havia trobat un marquès i jurava que seria marquesa sempre més, però tampoc era molt de fiar Apol.lo. La sabia molt llarga i tenia molta llavia, i com que l'amo no parlava massa, n'estava molt d'Apol.lo. Ella més d'una vegada li havia sentit a dir: "Es igual, encara que siguin mentida les coses que diu, les diu tan bé que sembla que siguin veritat". Malgrat tot, Cristeta pensava que potser sí devia existir un amor a llarg termini entre un home i la mateixa dona. Ara, on seria si a l'Olimp ningú l'havia trobat? Seria entre els humans que tenien jurats que no feien cas de la dona més enamorada de l'Olimp? Potser a l'Olimp l'amor cansava perquè es tenia tot el temps per a fer-se carentoines. Potser els humans, els quals passen la majoria vuit hores a les fàbriques, obrint ventres als hos-

pitals, conduint avions o presidint consells de ministres, se les agafen d'altra manera les coses de l'amor. A la sala de la Casa havien vist moltes històries d'amors que duraven. I, per primera vegada, la dea de l'amor començà a pensar si tan amor era el de les moxaines com el de planxar camises, si era la mateixa cosa passejar-se agafats pel coll una nit de lluna com preparar esmorsars i tenir la casa neta per l'home estimat. I si l'amor només es podia assolir en matrimonis com el de Julia la qual tenia un marquès a les seves ordres i no havia de planxar camises, preparar esmorsars ni tenir la casa endreçada, o si es podis trobar fent-ho seguir tot... Pensà molt Cristeta aquells dies després del fracàs del concurs de bellesa. Pensà que potser ella que s'havia enamorat i desenamorat tantes vegades podria trobar l'amor sense trampa, l'amor durable, l'amor-amor, aquell amor de sempre que no sols era a les novel·les d'Hermes... sinó que potser era veritat que existia. I Cristeta feia tots els possibles per a creure que si existís i ella el trobés s'hi apuntaria tant si l'objecte del seu amor fos de la noblesa i el podés practicar carregada de minyones, com si fos un meritori de banca al qual a més d'estimar-lo se li hagués de fer tota altra cosa... Zeus meu, quines coses de pensar!, acabà dient en alta veu la bella Cristeta.

Es passegen amb Diana pel Passeig de la Mar. Seria veritat o no que Cristeta havia sortit de l'escuma de l'aigua, però quan veia la mar li venien unes ganes de no dir de ficar-s'hi.

- Banyem-nos, Diana? Mira quina mar més bonica!

- Ai, filla, sempre que veus l'aigua dius la mateixa cosa!

- No m'en puc estar. Vens? Hi ha poca gent avui i no ens mirarà massa personal si és això que t'amoïna. Mira, estem davant mateix de la Casa dels Banys...jo ja conec a la senyora Enriqueta que em lloga els

vestits. Oi que sí Diana guapa? No voldràs que em tiri a l'aigua sola...

El barri era de cases barates. I les de costat i costat del carrer eren totes iguals. Al davant un minúscol jardí, i la casa damunt un terraplè on s'hi pujava amb cinc esgraons. Potser quan es van fer aquelles cases es va pensar que també seria igual la gent que hi viuria, però el vianant que passava pel carrer aviat veia que la gent era com era com pertot. Hi havia jardins ben cuidats i els inquilins treien un bon partit del poc terreny que tenien. Els Moret tenien el jardí ple de flors, i la senyora Moret, que no tenia fills, dedicava tot el seu afany a cuidar com si fossin de la família tots els rosers de la petita eixida. Els Palaus, veïns amb canalla, com que no veien cap planta que arribés no a vella, ni tan sols a jove, decidiren deixar la botànica en pau i enrajolaren l'aixida. Altres estadans provaren de plantar fruiters. Mai passaren de veure la fruita verda ja que al barri les cases amb descendència eren majoria i la fruita desapareixia a cap edat. Davant d'això la majoria de veïns es dedicaren a plantar arbres neutrals: xiprers, mimoses i desmaïs. Tot el veïnatge tenia un familiar o altre treballant a la fàbrica de paper, quins propietaris construïren pels obrers aquell barri de cases de bon lloguer. Cada dia, a dos quarts de vuit, la sirena de la fàbrica avisava a la gent que s'anés posant a punt per tal d'entrar a l'hora justa: les vuit. A la fàbrica hi treballava molta gent i era pecat fer un minut tard. Al davant de la porta d'entrada de cada secció hi havia un gran rellotge que a les vuit en punt es parava i no deixava sortir d'un aparell ple de forats unes cartulines que els obrers havien de signar i dipositar en un seguit de busties que les portaven a la taula dels

encarregats. El que feia tard era molt mal vist, i si en feia massa sovint la fàbrica li feia una mena de consell de guerra. El toca-tardà si reincidia, corria el perill de ser desmonat de la casa barata. Tothom s'hi mirava a no fer tard, i més d'un dilluns de resultes d'haver-hi algun proletari que havia aprofitat la nit del diumenge, el se tge del barri, bon home pels quatre costats, havà testimoniat que el noctàmbul no s'havia pogut presentar a la fàbrica a l'hora perquè patia amigdalitis, mantenia un catarral o usdefruitava galteres. El barri era a un quartet de caminar normal de la fàbrica. Molts s'hi traslladaven a pedal. Les noies, que n'hi havia moltes - els propietaris de la fàbrica volien que fes goig i la tenien plena de nois joves -, feien el camí a peu, a grans colles i, si no hi havia hagut males cares amb els xicots la nit abans, caminaven cantant. El paper donava i la vida podia anar tombant fulls de calendari sense massa inconvenients. La gent del barri ja sabia que per anar al ball a la vila, al cinema o a comprar-se unes sabates havia d'anar cada dia a la fàbrica abans de les vuit. I hi anava, no hi havia més remei. Per a cobrar s'ha de treballar en aquest món. Sí ja ho sabien ells que n'hi ha que cobren per a fer treballar als altres, però si tothom ho fes així hi hauria ben poca gent que treballés. El treball, ja se sap, és una mena de societat que uns hi posen els quartos i els altres la feina. El que hi posa els quartos troba que la gent no treballa prou, i els que treballen troben que ells treballen perquè el dels quartos se n'aprofiti. És rar que els dos components d'aquesta societat s'arribin a posar d'acord. Possiblement no s'hi posin mai perquè és difícil que pensi de la mateixa manera el que fa anar una màquina com el que l'ha comprada. I tant com no hi pensin la separació entre capital i treball subsistirà. Si el capital podés passar sense el treball ja s'hauria guanyat quelcom, però no hi pot passar. D'altra part si el treball tingués les màquines de franc i no hagués de cobrar cada setmana per anar a plaça o fer-se

unes calces també hi hauria solució. Potser un dia se'n trobi una que vagi bé per a tots, qui ho sap...A l'Olimp no els tenien aquests problemes, però ja sabem que a l'Olimp no hi podia pas entrar qui volia. I, a més, a l'Olimp sempre hi va haver diferència de classes com entre els humans. I si a l'Olimp n'hi havien encara que no tinguéssin conflictes socials...

Amb el temps, els joves del barri feien manetes amb les noies del rodal, i com que no hi havia diferències de butxaca de massa consideració ni les noies regatejaven amb excés ni els joves volien picar més alt. I es feren casoris. La cosa curiosa fou que la majoria es feren entre elements d'un costat de carrer amb els de l'altre. No, no, el jovent dels números sanassos no podien ni festejar amb els dels números sanassos, de la mateixa manera que no ho poiden fer parells amb parella. Les unions es feien precisament entre parells i sanassos. No ho havia legislat ningú, no era cap llei, ni cap obligació, però uns ho començaren a fer i ja va estar. Ja hi havia costum, llei, regla establerta. I el barri ho va acceptar així i així ho vania acatant. Quan alguna noia es passejava amb un jove i a casa ho savien:

- De quin costat és? - preguntaven.
- De l'altre costat.
- Ah...

- Diuen que tindrem veïns nous - deia vinguent de la botiga la senyora Mercè a la senyora Portali.

- Així ho diuen...I qui són?

- No ho sé. El meu home diu que va veure a la fàbrica dos xicots nous demanant feina. El senyor Justí, que ja el coneixem, diu que va dir "M'agradaria més que fossin noies que vinguéssin a demanar feina, però mira..." Els va aplaçar i els han assignat la casa de la cantonada...

Han arribat els veïns nous. Un matrimoni ja avançat i dos nois en la bona edat. L'edat per la qual les noies dels números sanassos se'ls miraven rioleres ja que la casa de la cantonada portava el número 72. El vell encara tirava. La que no tirava gaire o tirava malament era ella. Si bé se la veia somriure sovint, tenia un baldament de cames que ben poca cosa en podia fer. Devegades el marit l'ajudava a baixar al jardinet on ella hi restava asseguda en un cadió gris. Devegades, amb l'ajut de dos bastons se li veia fer unes quantes passes, no gaires. Aquelles cames no donaven per més. Ella suportava el baldament conformada i devegades somrient i tot com si pensés que potser patint ella el marit i els fills no ho haurien de fer. Els nois ja formaven part dels escamots que es posaven a punt quan la sirena de la fàbrica anunciava que s'acostaven les vuit. I ben aviat es feren amics amb els que aquell camí el feien quatre vegades al dia. El gran es deia Ignasi i era rioler com la mare. Als pocs dies ja viatjava amb les noies del barri, sobretot amb les guapes, i com que com tots els riolers sempre en tenia alguna per a dir, fer el viatge amb Ignasi, deien les noies, era com fer-lo sense pagar. El petit es deia Jordi i tirava al pare el qual reia ben poc i tenia un tombant de cara que es podia catalogar entre les serioses. Així com al món hi ha tenors i grans tenors, cuineres i grans cuineres, hi ha seriosos i grans seriosos. El pare de Jordi era d'aquests darrers i el noi s'hi retirava. La serietat a Jordi li venia de lluny. Sa mare el deslliurà durant una travessia del vaixell del qual son pare n'era pilot. Sortiren d'aigües americanes quan la senyora del qui té més autoritat després del capità no estava en condicions d'haver sortit.

- Maria, jo no m'embarcaria...- havia dit el pilot abans de deixar port.

- Ja hi arribaré...I si no, mira, el tindrem embarcats.

La primera part de la ruta no presentà novetats. El vaixell trobà

bon temps, i la poca gent que hi viatjava, ja que el navili era un carguer, no es cansava de dir que viatjar per mar és la millor manera de viatjar. De tant en tant el pilot baixava al seu camarot.

- Què, com anem, Maria?

- Bé. Molt bé. A mi em sembla que em sobrarà temps.

Com a tots els vaixells que travessen la mar Gran, passatge i tripulació es posaven a punt pel Pas de l'Equador. Tot feia preveure que seria un bon pas, però les anades i vingudes de la mar no són físicament exactes i a mida que la nau s'acostava a l'imaginari o no cercle màxim de l'esfera terrestre que porta vistes més misèries que bons fins de setmana, la mar començà a moure's com si estés nerviosa, tant, que acabà fent-hi posar al poc passatge que poc abans tan bé havia parlat dels viatges per mar. El carguer passà, de saltirons raonables, a pujades i baixades de mal aguantar. No hi havia perill perquè el vaixell era un bon vaixell i quan es feu ja es comptà que alguna vegada es podria trobar amb temporals. No hi havia perill, però hi havia mareigs. Tothom, però, pensava que aquell temporalet, ja que no es podia considerar ni de bon tros a un temporal d'aquells que la gent que s'hi troba i en surt no navega mai més, no deixaria fer la petita festa que es programava amb la tranquil·litat que es volia fer. Les festes s'han de fer amb l'entorn adequat i amb moral de festa. S'ha d'estar pel què es fa quan hi ha festes pel mig, sinó val més quedar-se a casa. I francament, pensar que es podria haver de celebrar el Pas de l'Equador amb salva-vides i no podent tenir una copa plena a la mà, no tenia a la gent massa engrescada. El pilot sabia que el vaixell no n'havia de patir per res d'aquella mar una mica més esvalotada que de costum, però el preocupava que aquells salts no influïssin en la gravidesa de Maria.

- Com anem, Maria?

- Bé, si no fossin aquests salts..No ho sé, em penso que la cosa s'avançarà.

- Vols dir?

- M'ho penso, Lambert. Mira, el tindrem com podrem...

La festa del pas de l'equador fou una festa discretíssima, però fou una festa dolenta del tot per la pobra Maria ja que es veié obligada a confessar a Lambert:

- Lambert, em penso que ja hi estem anant!

Problema pel pilot. A bord el capità, a més de portar la responsabilitat del l'embarcació, hi solia fer altres coses per mor del càrrec que tenia: casar gent, agafar-ne i devegades batejar-ne. Ara assistir perteres no era massa corrent, i menys en deuria ser pel capità del carguer el qual entre altres coses era solter i joveníssim ja que aquell era el seu primer viatge oficial. Quan el pilot li comunicà l'estat de la seva muller, li contestà:

- Lambert, no m'hi he trobat mai...Si fos casar algú, podria fer els casoris que fessin falta, però ajudar a venir criatures al món per a mi és un veritable misteri. Ni puc entendre encara que ^{as}tinguin pel lloc que es tenen...No ho sé, podem mirar si entre el reduït passatge hi ha algun metge...No, entre el passatge, per reduït que fos, no hi havia cap metge. I, per a més informació entre les dones embarcades tres eren solteres, i la que feia quatre s'acabava de casar i feia el seu viatge triomfal en aquell vaixell. Tot el que es podé trobar, més aproximat a la cosa que es volia, fou, per mig de la tripulació, un mariner casat amb una llevadora...

- Jo, veuran, si hi hagués la dona tot aniria com una seda. Jo només n'hi he sentit parlar d'aquestes coses. Ara, si no hi ha altra solució, ho provaré...

I potser la seriositat de Jordi, que deïem que venia de lluny, ja es començà a manifestar en aquell part, puix el marit de la llevado-

ra digué moltes vegades: "Ara!", però la partera es veu que no trobava el moment o per la causa que fos no s'acabava de creure al llevador regent, perquè la desocupació no tenia lloc.

- Senyora Maria, dona, cregui a n'aquest mariner que té la senyora llevadora - deia el capità.

- Si, senyor capità, però la que tinc de parir sóc jo!

- Tots parim, perdó, vull dir patim, senyora Maria...

- Ja ho veig, ja ho veig i me'n faig càrrec, però posis's al meu lloc, senyor capità...

- No m'hi puc posar, ja ho veu. Cregui'm que si podés, com a capità seria el primer de donar exemple.

I era veritat que patien tant com la senyora Maria els pocs espectadors de l'acte més antic del món, i sense el qual, malgrat les dones passin la seva per a fer-lo, cosa que no els ha estat mai prou ben reconeguda, no es podrien enorgullir uns, de tenir l'Arc de Berà, altres d'aplaudir l'aparició del Manifest comunista, i els de més enllà de xiular l'òpera Aida. I no fou ni el patir dels tres, ni els precés del senyor capità, ni les ordres del mariner que tenia la dona llevadora, ni les ganes que tenia el pilot Lambert que tot s'acabés, que provocaren el neixement. Fou un cop de mar més sobtat que els altres el que feu exclamar a la pobra Maria:

- Ara sí que va de debó...

I potser fou degut a n'aquell cop de mar providencial que motivà l'amor que sentiria Jordi per l'aigua salada.

Quan tot estigué llest, la mar es tornà bona xicota i passatge i tripulació poderen celebrar amb més alegria de la que pensaven quan començà el temporalet, aquell mal començat i ben acabat Pas de l'Equador. I una vegada obtingut el natalici amb l'aportació de tots, el jove capità sí que feu amb tota solemnitat us dels seus poders a bord

batejant el nou-nat.

- I com l'hi posarem, pilot Lambert?

- Jordi...

Jordi es pensava que el vaixell era de son pare, ja que era ell qui ordenava les maniobres d'atracament i de llevar ancles, qui vetllava perquè la gran xemeneia treïés el fum que havia de treure, i qui feia enfilar els mariners a les cofes, tan altes. I resultà que el vaixell no ho era de son pare. Era d'uns senyors que de tant en tant el visitaven i que, al cap d'uns anys un dia vingueren a dir al pilot que s'havien de jubilar tots dos: ell i el carguer. Gran disgust i gran desengany pel jove Jordi que li havien de llevar, per temps, les ganes de riure, i que li encomanaren ganes de pensar que ell no podria tenir mai les coses que abellia. S'anaren a establir en una petita ciutat vora la mar. Allò el consolà una mica ja que per haver nascut en alta mar se l'estimava cosa de no dir. Tenia pocs anys llavors, aquella edat en la qual un no se sap acabar que uns veïns tinguin un gran jardí amb herba d'aquella que de tant en tant se li tallen els cabells a màquina, i en quin jardí s'hi poden passejar uns vailets com ell amb aquells cavalls petits que no s'han deixat créixer expressament perquè hi puguin cavalgar uns nois determinats. I que tampoc se saben acabar que aquells nois de la seva mateixa edat vagin a estudi a unes escoles quins mestres els tractin de vostè. Fins que el pilot un dia li va dir; "Fill meu, ells són rics i nosaltres no. Però poden tenir aquesta herba al jardí, aquests cavalls i anar a uns estudis en els quals els mestres tracten els deixebles de vostè..." Aquella declaració de son pare li tornà a fer pensar que al món hi havia coses que ell només se les podria mirar de lluny. I s'ho agafava enseriosint-se. Només la mar era la seva mar. Era el millor nedador d'una colla de gambets que es trobaven sovint de cul a l'ai-

gua. Ell era dels pocs que es tirava de la Gran Roca, cosa que només feien els valents als quals l'aigua no feia por, perquè pels voltants de la Gran Roca la mar sempre hi estava de mal humor. A estudi hi anava a gust. Podria estudiar per a pilot i, com son pare, comandar un gran vapor, gran com el del seu pare, i es podria fer la il·lusió que el vapor era seu. Però aquest somni tampoc fou possible. Vingué el baldament de la mare i tots els diners de la casa se n'anaren en metges i farmàcies, i s'hagué de deixar l'escola aviat i posar-se a treballar ja que la jubilació del pilot era una de les que anys a venir la gent hi patiria gana. I tot pujava, pujava el metge, pujava la farmàcia, pujava la roba, pujava el pis... I Jordi, com son germà es posaren a treballar. Ignasi ho feia content perquè sa mare deia que havia vingut al món rient. Jordi, però, el no poder arribar a pilot li anà augmentant la serietat i pensà que hauria de treballar tota la vida de la mateixa cosa i de la mateixa manera. I pensà també que treballar era una mala cosa i que s'havia de fer per força, ja que això ho sentia dir a gent de més edat que ja feia temps que treballaven i no s'estaven de dir que només treballaven els pobres. Així, ell, hauria de ser sempre pobre per més que treballés, i, per ser pobre, no podria veure complida cap il·lusió que es fes....

I així passaren temps fins que un conegut del pilot Lambert els donà l'oportunitat de que els nois anéssin a treballar a la gran fàbrica de paper. El lloguer de la casa seria mòdic ja que la casa era de la fàbrica, i ja es parlava que metges i medecines anirien costant cada vegada menys. I feren el canvi. Jordi deixà la petita ciutat espantadíssim, però al veure que on anàven a treballar hi havia mar se'l veié somriure després de molt temps de no haver-ho fet.

Alguna vegada a casa es parlava del paper que feia Jordi quan hi havia noies a prop. Ignasi se'n burlava perquè ell amb les noies del barri era una mena de capità general. Jordi callava. Ell no feia bon

paper a les noies del barri, el bon paper que elles haurien volgut que fes, perquè tenia la por que ja tantes vegades havia tingut amb altres coses. Segur que ell se'n miraria alguna, la que més li agradés...i seria d'un altre, com si ho veiés. El vell pilot escoltava fumant, i amb un moviment d'espatlla deia a Ignasi: "Què hi farem!" Fou la baldada Maria, aquella nit què digué:

- Tot vindrà. I el dia que el noi vulgui, el dia menys pensat, festejarà com els altres i potser més i tot.

- No la trobes divina l'aigua, Diana? En dies així no me'n mouria!

- Quan et sento així em venen ganes de creure a ne'ls que diuen que en vas sortir....Jo me'n vaig a fer bronze a la platja.

- T'acompanyo i me'n torno a nedar.

Just quan es llença de nou a l'aigua, s'hi llença Jordi. Ella se'l mira per mirar-lo i prou. I ell no es pot estar de mirar-se a la noia. Però se la mira i prou. No vol ni pensar de fer altra cosa que mirar-la perquè veu que està mirant una humanitat extra, tan extra que ho consideraria com un pecat pensar en passar de mirar-se-la. Els dos s'han llençat a l'aigua al mateix temps i després d'haver fet una bona sota surten a sobre aigua a poca estona un de l'altra. Es miren de cua d'ull, i Cristeta comença a nedar com escau a qui s'ha dit que nasqué a la mar. Però Jordi també hi nasqué a l'aigua, a la seva manera és clar, i també n'era un gran partidari de l'aigua, i accepta el que per a ell era un repte i, sense canviar de cara, posa segona. Cristeta al cap d'unes braçades posa tercera. El noi no vol permetre que una dona, per més ben feta que li hagi semblat unes estones abans li vulgui igualar el ritme, a n'ell que nedava com un peix en la cabriolera mar de la Roca Gran, i posa di-

recta. La noia s'envalentona i també en posa. Era un campionat mut i sense espectadors, però que semblava que hi havia medalla d'or pel mig. Neden a tot nedar i tan aviat Cristeta va una braça endavant com hi va Jordi. Es una bella cursa que molta gent hauria pagat qui sap quant per a contemplar-la. Una barca passa prop dels dos concursants i, com que el dia i la mar es prestaven a tenir bon humor, diu:

- Si aneu a Amèrica, ja sôu a mig camí!

Un company de tripulació:

- Oh, potser sí que hi van...

- Potser es preparen per anar a l'Olimpiada...A n'ell no l'he vist massa bé, però em sembla que la seva cara no m'és desconeguda. Potser és algú de la fàbrica, ja veus. A n'ella només li he vist la cara quan la tombava per a respirar, i els braços, i són d'una bona propietària.

- Oh, i no afluixen!

- Potser és una aposta.

- Perdrà la noia.

- No ho sé, veig que no es deixa avançar...

Sí la cursa seguí. Cap dels dos vol ser el primer, es veu, de deixar de batre l'aigua a tot batre. Diana, de la platja, ja només veu com un punt la gorra blanca de Cristeta, i es fa creus que algú la pugui seguir aguantant aquell ritme. Com que sap que Cristeta quan va a la mar i aquesta té el dia bo no se'n sap sortir, no en fa cas i segueix, després de mirar una estona, a deixar-se soleiar amb els ulls tancats. A poques passes d'ella té dos contempladors amb la boca oberta. Són els dos tripulants de la barca que coneixem. Diana obra els ulls quan sent:

- Ja t'ho has mirat bé, això?

- Carai...

- Que no n'han vista mai cap de dona en vestit de bany?!

-mCom vostè no, senyoreta.

- Doncs la funció s'ha acabat! - diu ella posant-se un barnús -. Algú se n'hagué de penedir d'haver-me mirat així.

- Que mossega?

Diana riu l'acudit. Li escapà de fer referència als epissodis de quan era Artemis.

- Vaja, riu.

- Ric, però no vull conversa.

- Que és casada, potser?

Cap contesta.

- Soltera?

Cap contesta.

- Vidua?

- Que és notari, vostè?

- No, jo no, però el meu pare sí que n'és.

- Doncs el meu, no.

- Oh, no és pas obligació en aquest país que tots els pares en siguin de notaris.

- El meu era més que notari.

- Capità del Tribunal Suprem?

- Una cosa així.

- Es rar.

- Per què?

- Perquè aquesta gent solen produir unes noies que semblen de paper de barba.

Rialla de Diana.

- No s'ho creu?

- I els nois dels notaris també en són de paper de barba?

El que riu ara és l'altre actor del petit diàleg. El seu acompanyant

no ha dit res en tota l'estona. Ha restat amb la boca oberta contemplant Diana.

- Veurà, jo em vaig defensant...Es forastera, vostè?

- Sí.

- De on?

- I per què ho vol saber? Es que els joves d'ací es dediquen a fer les fitxes de totes les noies que veuen?

- Veurà, les forasteres sempre es troben més guapes que les del país..

- Miri, jo espero a la meua companya que fa estona s'ha tirat a l'aigua, i quan ho fa no se'n sap moure. I s'ha acabat la conversa!

- Amb l'empenta que porten, si són els que nosaltres hem vist en tenen per estona. I estar-se tota sola esperant...si van per a llarg... Per què no l'esperem tots dos al bar? La convido a un whisky...a un Cuba lliure...a una aigua mineral...potser un tallat? Que no beu mai res vostè? Es a vostè a qui ho dic...

- Escolti, senyor pesat, a totes les noies que veu per primera vegada les convida a beure cantant-lis la carta de begudes del seu bar?!

- Devegades alguna m'ha convidat a mi.

- Si jo el tinc de convidar es morirà de sed, com l'amic Tàntal.

- I què li passà a n'aquest amic?

- Era un llengua-llarg, ja li diré.

- I vostè es pensa que jo també ho sóc?

- Ai, no ho sé! Jo no penso res. Però no acostumo a convidar a homes a beure ni a res.

- No, no...la convido jo. I només a beure. Del bar podrem veure tornar la seva amiga, si és que no s'hagin decidit a anar a Amèrica de debó...

Cristeta, la qual quan era Afrodita en actiu havia poderosament influït en organitzar festejades, era molt mar endins, però quelcom

que Diana no podé definir ni resistir la feu anar aparellada amb el fill d'un notari a la terrassa d'un bar de la platja. L'amo del bar, Maurici de fonts, no podé obrir més els ulls i això que ho provava, al veure Lluís tan ben acompanyat.

- Senyor Lluís, com aquesta, aquest bar no n'havia vista mai cap!

Diana era Diana, però per Diana que fos aquell compliment la deixà tota cofoia. Lluís hauria volgut fulminar Maurici, perquè ja havia observat que la noia era una mica especial però al descobrir-li una mitja rialla se sentí alleugerit.

- Maurici és molt amable amb les noies que venen al bar...

- En general sí, senyor Lluís, però no sabrà pas d'on treure prou amabilitat per a dedicar a la senyoreta. Un es deu sentir al anar-li al costat com si anés al costat d'una reina, però d'una reina guapa!

No, no, Diana reaccionà bé de moment. Es rar que una dona, sigui d'on sigui, s'enfadi massa quan sent que se li diu que és guapa. Ja no hi reaccionà tant quan Maurici comparesqué amb tot el personal del bar en pes dient:

- Mireu-vos-la!

La noia feu acció d'anar-se'n.

- Per favor, senyoreta, s'hi estigui una mica més. Només l'he volgut ensenyar a la gent de casa que no s'ho creia. No és cap mal això...- digué Maurici amb cara de pena.

Lluís intervingué:

- Ho faci per ell si no ho vol fer per a mi. No se'ns envagi, per favor...

La noia dubtà uns moments. Ella tenia els seus principis, però tampoc era massa anti-constitucional que el personal d'un bar hagués sortit a veure com era. I restà.

Som en alta mar. Els dos nedadors segueixen nedant com si s'hi guanyessin la vida. Si Jordi avança unes braçades, Cristeta es posa a la seva alçada, i si qui avança és la noia, Jordi nivella. Ara ja s'han mirat somrient alguna vegada, però tant ella com ell somriuen per la nedada. I segueixen mar enllà. La platja és una ratlleta clara, i es veuen les muntanyes que voltan el poble, totes verdes i picades de sembrats quadrangulars. Al cim d'una, que hi ha una ermita blanca, s'hi veu com un punt lluminós... Mai havia anat tan lluny Jordi, però aquell dia se sentia en cob d'anar-hi molt més sobretot perquè veia que la seva desconeguda i silenciosa companya aguantava el ritme i no parlava de tornar. Ell podia tenir anomenada de seriós i de poc galant amb les dames, però nedant ja veurien qui era ell. Tant deixaren lluny la costa, que es trobaren amb una barca que venia de qui sap a on. Era una de les vaques del senyor Possidó en persona. L'ex rei de la mar va veure que aquella parella es trobava molt apartada de'n terra i, home prudent va dir:

- Ep, que passareu de llarg! Això de nedar amb el cap sota l'aigua no se pas quina manera de nedar és i no se sap on es va... Potser us penseu que aneu de través i aneu pel llarg! Voleu pujar?!

Cristeta treu el cap de l'aigua al sentir els crits i es reconeixen amb Possidó.

- Afro... Cristeta? Tu?! Què fas ací mig? Et pujo?

La noia fa que no amb el cap.

- D'on has tret aquest que t'acompanya? Que és algun parent que jo no tinc vist?

La noia torna a fer un gest negatiu.

- Ah... com vulguis. Sempre has anat a la teva, tu. I amb qui vius?

- Amb Diana.

- On és?

- M'espera a la platja.

- I què feu? Com us va la vida?

- Anem fent...

- Necessiteu res? Jo no sé què fer dels quartos...Us els donaré molt més gust a vosaltres que a n'aquell pallús de Ginebra que...

Cristeta fa senyal a Oceà que no digui res més, posant-se el dit damunt del nas, amb por que no digui res inconvenient ja que quan era Possidó no se li podia dir mai cap secret. No s'aguantava res. I sovint entenia les coses malament i les repetia de la manera que li semblava. Allà dalt darrerament només se'l convocava en les reunions de tràmit. Quan se'l convocava a n'ell ja es feia per les coses que podia sentir tothom.

- Bé, bé no feu compliments - diu tornant a donar gas a la vaca -.

Ja veig que tens por que digui algun disbarat...Dóna records a Diana, i a Apol.ló que ara no se com voleu que se li digui! Mira, que aquest noi et deixa...

Cristeta es posa a nedar de nou amb el cap submergit per a no sentir cap tavernaclada. Jordi al veure que la noia no havia demanat per a pujar al patró de la vaca i que es tornava posar a nedar, segueix camí d'Amèrica. La noia amb un tres i no res se li posa al costat. Jordi pensa, però, que un moment o l'altre es parlarà de tornar, però si aquesta noia creu que jo ho demanaré...I seguí nedant. A la fi és Cristeta que diu:

- Escolti, i si tornéssim en terra? Ho dic només perquè la meva amiga m'hi està esperant, sap?

- Ah, com vulgui...

I silenciosament fan el camí de retorn. Jordi pensa que per lluny que hagin anat el camí de tornada serà curt. Cristeta pensa que serà curtíssim. I la cursa ja no és competició, és participació tal com volia el senyor baró de Coubertin al tornar a posar les Olimpíades de moda, cosa que ja hi estava molté anys abans del Nadal oficial

quan els grecs pre-Onassis provaven cada quatre anys qui corria més, però ara com abans resulta que només diuen que hi participen els que perden les curses. Les trobades olímpiques es fan per a guanyar-les, és sabut...

Diana i el seu acompanyant els veuen que tornen.

- Ja venen. I han aflluixat...No podia ser que aguantessin el tren de quan han sortit.

Era normal que l'home pensés així, però els dos nedadors, nosaltres i vostès ja ho sabem per què van aflluixar l'esforç.

Quan Cristeta surt de l'aigua, a l'amic Lluís li escapa de dir:

- Quina rifa ens ha tocat avui?

De nou Maurici fa sortir tot el personal del bar a la terrassa.

- No n'hi ha pas cap més, senyor Lluís?

Jordi veu al bar a l'acompanyant de Lluís, qui no és altre que el fill de l'amo de la fàbrica on ell treballa. El noi que havia passat minuts llargs amb la boca oberta davant Diana, ara els passa de la mateixa manera davant Cristeta. I només té una cosa al cap: "Si jo podés tenir aquestes noies a la fàbrica!". El fill del senyor Justí, l'amo de la fàbrica, tenia una bona cosa al cap tanmateix. Jordi, al veure el fill del senyor Justí: "Barrera", va pensar. I fa acció d'acomiar-se amb el posat seriós de sempre. Cristeta s'adona del posat del noi i del seu propòsit, i deixant sense contestar una pregunta de Lluís demanant-li què volia beure, diu:

- Quin dia hi tornarem, senyor?

- El dia que vulgui, però ha de ser un dia de festa que tindrem més temps...dissabte, o diumenge...Bona tarda a tothom.

- Dissabte, dissabte!! S'espera...Aquesta és la meva amiga Diana, la qual s'estima més parar el sol que estar-se a l'aigua.

Diana fa una graciosa reverència i Jordi es torna vermell fins a les orelles. Ara és el company de Lluís qui intervé:

- Jo a tu et tinc present d'haver-te vist en algun lloc - diu dirigint-se a Jordi. Aquest ara acaba de veure poderosa com si fos de debó, la barrera que poques estones abans només l'havia pensada.

- Sí, de la fàbrica. Vostè és el fill del senyor Justí, l'amo.

- Jo sóc Lluís Nogarelli, fill del notari Nogarelli.

- Encantat de saber-ho, senyor. Bona tarda a tots.

I se n'anà, seriós, com feia anys que es presentava i s'acomiadava de la societat. Les noies se'l quedaren mirant. Es una mica difícil endevinar exactament què pensen totes unes senyores dees, però no és massa arriscat creure que Diana pensava: "Tota una vida de tenir tractes amb déus, i només faltaria...". I era veritat que Diana pensava així. Més difícil és saber sempre què pensa Cristeta perquè devegades pensa com a Cristeta i d'altres com Afrodita, i veuran, és molt atreviment seguir dos pensaments alhora. La cosa certa és que Cristeta es mirava Jordi i el veia tan apol·lini com els d'allà dalt, ja que Jordi, el qual estava en plena forma, no hagués desentonat al costat de cap dels que reproduint-los, agafaren fama alguns escultors grecs. No se sap bé si era Cristeta o Afrodita qui veia l'home, ni quina de les dues pensava que l'amic Jordi treballava a la fàbrica del company de Lluís, el que se les mirà tanta estona amb la boca oberta. Afrodita feia comparacions amb enamorats. Cristeta era el primer que veia. Aquesta es deia a Afrodita - ella mateixa - que si passés quelcom tot hauria vingut d'haver-se conegut a l'aigua. I Afrodita reia com una beneïta, pensant potser que sí que aquell Jordi tan ben posat seria el primer, però que hi hauria més números...

Diana presenta els seus companys de taula.

- I aquesta és Cristeta. Ja han vist com es mou a l'aigua. Hi va néixer.

- Diana!

- Vull dir que ho sembla, de tant bé que s'hi troba.

- El coneix a n'aquest meu rival de natació? - pregunta Cristeta.

- Jo no. El meu company diu que sí.
- Sí, sí, ara em va present d'haver-lo vist alguna vegada per la fàbrica del meu pare. Hi treballa. Viu a les cases barates que tenim pels obrers...Es molt ben xicot, però reservat...sí, sí ara el recordo perfectament...M'accepta un whisky, senyoreta?
- Ui, no en beguis pas, Cristeta! Sembla que veus foc!
- Doncs cap a casa, Diana.

Lluís aquell dia perdé la gana. A casa li pregunten:

- Que va malament la botiga?
- No, el que va malament sóc jo.
- Per què?
- Per res...No volia dir això. Ha fet unes copes abans de dinar i m'han tret la gana.
- Però si és hora de sopar, ara...?
- Sí, però tampoc tinc gana, ves!

I el noi passà tota la nit cercant les dues meravelles de la tarda. De moment pensà amb un "planillo", però la que l'havia escoltat més estona no era cosa de "planillo", era una dona que d'un home en faria el que ella volgués, se l'hi veia. Ell, com a fill de notari, n'havia tingut alguns, però l'anomenada Diana es veia d'una altra marca...No les trobà enlloc. I en parlava a tothom d'aquelles dues dones.

- Vols dir que no exageres, Lluís?
- Dissabte veniu a la platja i les veureu. Mai haureu contemplat una cosa semblant...

Era dia de pensar amb aquella famosa trobada del dissabte, aquell. Les dues noies també hi pensaven i en parlaven. Diana veu que Cris-

teta triga a contestar-li una pregunta.

- Cristeta...Que no em sents?

- Eh? Ah, sí, sí.

- Què vol dir, sí?

- Sí, és que he trobat Possidó, amb la vaca...I m'ha preguntat què feiem.

- Però si jo et preguntava una altra cosa!

- Ai, no ho sé. Tinc el dia avui, Diana. De tant en tant sempre m'ha passat que hi sóc i no hi sóc.

- Jo et deia que tenies un company de nedada molt ben plantat.

- Sí, oi?

- No et donec, Cristeta. Et veig capficada. I tampoc n'hi ha per a tant per haver fet varies milles a l'aigua amb un desconegut...

- El qual ara ja no ho és. Sabem que treballa a la fàbrica del teu company de xerrada.

- Bé, i què? Es allò que aci baix en diuen un proletari, i què?

- Ai, Diana, parlem del temps! Proletari o no, em penso que dissabte no arribaré mai més.

- Cristeta!

També fou nit de pensaments per l'amic Jordi, aquella. Sí, havia nedat amb una gran nedadora, i això era un orgull per a ell. Si s'hagués aturat aquí, cap conflicte. De moment, ja ho sabem, ell era un enamorat de l'água i només veié la nedadora, però després s'adonà de com era aquella nedadora al veure l'admiració que causà al fill del senyor Justí i al personal del bar. La cosa ideal hagués estat que la seva companya de natació fos la filla de l'espardenyer que tenia fama de ser la de més mal mirar de la província, però la filla de l'espardenyer no passava de remullar-se a la banyera de casa seva perquè no volia

que ningú la veiés a la platja amb poca roba, i després no sabia nedar. La dona que havia nedat a poques brases d'ell, ell l'havia vista de cua d'ull quan sortí de l'aigua era molt dona tanmateix, i guapa, guapassa, tan guapassa que Jordi pensà que essent-ne tant no tindria cap problema de pensar en res més que en celebrar-hi concursos de natació. I si en fos més de guapa, encara millor. Així ell estaria mes tranquil. Quant més guapa fos, menys perill hi hauria de fer-se il·lusions. Després, ella ja sabia que ell treballava a la fàbrica i coneixia el fill de l'amo i era natural que si mai ella s'hagués de decidir, cosa que no tindria lloc, es decidís per la fàbrica. No s'hi pot anar contra la lògica. És com tirar pedres a la mar, o anar al darrera de peix mort. Però malgrat la lògica i els seus misteris també li trigava d'arribar aquell dissabte a Jordi.

El divendres, dia dedicat a Venus de fa molt temps, fou un divendres llarguissim per a Jordi, Cristeta, Lluís i pel mateix Maurici. Tots esperaven aquell dissabte que no acabava d'arribar mai més. I a més d'un dels interessats se li sentí dir:

- Mai havia trobat un divendres tan cançoner!

Aquesta declaració tingué diverses contestes.

Diana: Cristeta, filla, ja hi seràs a temps!

Al domicili de Lluís:

- Quin desfici, Lluís! Però què ha de passar demà?

- Res. Anem a la platja amb uns amics.

- I què?

-, Que ja hi voldria ser.

- Mai ha deixat d'arribar-ne cap de dissabte, i això que fa anys que n'hi han.

Al domicili de Jordi.

- Que no vas a dormir, noi?

- No tinc son...Ja voldria que fos demà.

- Quina fal.lera per aquest demà! Cada setmana fas festa el dissabte.
- Es que em penso que aquest serà diferent dels altres.
- Eh, bah, que l'Ignasi ja fa estona que dorm. I dormint el temps passa més aviat!

Al bar de Maurici.

- Que demà has d'obrir més aviat? Per què?
- Ja fa bon temps ara, la gent baixa a la platja més aviat i no voldria que algú trobés l'establiment tancat.
- Tu a qui vols veure és a les noies entrant i sortint de l'aigua i quanta més estona tinguis obert més n'hi veuràs!
- No, dona. Ja n'estic tip jo de veure dones a l'aigua.
- A l'aigua sí, és quan són fora que te les mires.
- Esperanceta, jo quan tinc feina al bar no hi miro a la platja.
- No? I l'altre dia que vas tirar mig sifon a la falda de la senyora Pujol, on miraves, eh?
- Algú em va dir: Mira, Maurici! I jo em pensava que hi havia algú que es negava. Sempre penseu malament, les dones.
- Això és el què dius tu, però quan va entrar la senyora Pujol a aminorar-se la remullada, ben bé que em va dir: Miri, Esperanceta quina remullada m'ha fet el seu marit mirant-se una noia que sortia de l'aigua a la moda d'ara!
- Ui, la senyora Pujol! Que no has vist quines ulleres gasta? Si no veu quatre a dalt d'un ase...Potser no saps que la senyora Pujol ja fa tres vegades que confon el seu marit amb el secretari de l'ajuntament. I no pas al carrer precisament....

Molts coneguts dormiren amb ànsia aquella nit. Jordi obria la finestra una pila de vegades tement que el dissabte s'hagués desdit d'arribar; Cristeta ja es ficà al llit vestida de bany; Lluís, acostumat a fer matinades posà el despertador a deshora i despertà tota la

notaria quan encara només hi havia mitja claror...Maurici, a qui l'autoritat obligava a tancar a les dues, obri l'establiment a dos quarts de tres adduint que si bé tenia ordres de tancar a una hora determinada no hi havia cap llei que li prohibís obrir a l'hora que volgués...

Trigà, però a la fi arribà aquell dissabte. I fou un dissabte esplendorós com si l'haguéssin fet exprés per a la colla de gent que l'esperava. El sol sortí a la seva hora omplent de claror l'hemisferi que tenia l'obligació d'il·luminar. La mar semblava que no hi era. I ni una gota de vent. Ni un blancall d'escuma. Ni un xiscle de dona contra una onada atrevida. Calma climatològica absoluta. Bon dia. Es veuen matiners. D'un cap de platja s'acosta Jordi. Del mig ho fan Cristeta i Diana. Les dues noies estan com el dissabte: perfectes. Lluís ha portat uns amics a la terrassa del bar de Maurici el qual ha anunciat que no servirà beguda a ningú fins que les noies siguin a l'aigua. Al davant del bar les noies es posen en situació. Quan l'equip de miraires les veuen, se sent un aplaudiment general. Diana s'ofen i s'embarnussa de nou.

- Jo no estic perquè aquests ximples em vinguin a veure les cames! - diu. I s'asseu a la sorra. No sabem si en nom d'ella o d'Afrodita, ja que hi haurà sovint confusió quan es parli d'aquesta noia, Cristeta, amb tot el seu esplendor, fa un graciós giravolt dedicat a la concurrència al temps que diu a Diana:

- Tant com t'aplaudeixin no tinguis por...Es en moments de quietut que n'has de tenir. Pensa que jo en sé més que tu d'aquestes coses.

Unes passes més enllà veu Jordi a punt, esperant. Es fan una senyal i es capbussen magníficament. Maurici, el del bar, diu:

- En tenen per estona. Els senyors ja poden demanar beguda.

L'amic Lluís, que era un dels que la nit passada no l'havia dormida

entera, tímidament, es va acostant a la platja. Té un aire distint Diana de totes les noies que el fill del notari havia tractat. No és que fos un Don Joan, l'amic Lluís, però si algú n'hagués dit un Don Joanet s'hi hagués afinat una mica. I el noi volia i dolia. Una intervenció barroera ho podia tirar tot a rodar. I s'hi mira a intervenir. Diana llegeix un llibre. El noi s'hi acosta per a mirar quin llibre és. La noia no es mou. A l'amic Lluís li sembla que ha girat una fulla molt depressa. Potser és imaginació seva, però:

- Llàstima que un llibre no el puguin llegir dos a la vegada - s'arrisca a dir.

La noia el mira una estona llarga sense dir res.

- Perdó, senyoreta...Ja sé que és una mica difícil això que he dit.

- Doncs si ho sap per què ho deia?

- Miri, per a començar.

- Començar què?

No, no era com les altres, anava pensant Lluís.

- Oh, no res...Començar a estar al seu costat i dir-li bon dia, que fa bon temps...O no vol que li digui res fins que hagi acabat de llegir aquest llibre?

El noi veu que el rostre de la bella lectura es desenseriouseig una mica. S'anima:

- Puc demanar-li quin llibre llegeix amb tanta afecció?

- Homer.

- Odissea?

- No. Ilíada.

- I li agrada?

- Fins que l'acabi no li ho podré dir.

- Es clar...N'hi ha que diuen que Homer no ha arribat a existir...

La noia no diu res fins que acaba de llegir una plana.

- Podria ser...

- Jo he sentit a dir que Homer no mirava massa prim...

Aquesta vegada la noia no contestà fins que hagué llegit dues planes.

- Ho ha sentit a dir, però l'ha llegit o no a Homer?

- No. No m'hi he vist mai en cor. M'hi perdo jo en llibres així.

Al cap de dues altres planes, Diana comentà:

- Es una pena perquè els versos són molt ben fets. No els farà mai més ningú com els feu ell.

L'amic Lluís no feu gaire camí, ja que la noia només contestava de tant en tant. Però no se sabia moure del costat d'ella. Concretant més ni se'n sabia ni se'n podia moure. Tenir al costat aquella meravella de parella encara que llegia Homer i li contestés a cada dues planes de lectura, pel noi ja era per a sentir-se satisfet. Tenir dos personatges com Diana i Cristeta a cop no se sap de quin seria millor parlar prescindint de l'altre. Però si Diana només deia quelcom cada dues planes i ens haguéssim d'empassar tot Homer! Perxò deixem a l'amic Lluís una estona i que se'n surti com pugui,...

Els dos nedants es van acostant a mida que entren mar endins. Jordi pensa que si més no haurà tingut l'honor de nedar amb la noia més guapa que mai hagi vist i se'n sent ben orgullós. Cristeta està molt satisfeta de tenir Jordi a prop i de pensar que ha tornat per a nedar amb ella. I ja som en el barreig de pensaments Cristeta-Afro-dita. La noia està contenta perquè ell ha vingut a nedar, per l'atracció que damunt d'ell exercia la mar, o n'està perquè Jordi ha vingut a nedar precisament perquè amb la nedada la trobava a n'ella? Díficil destriar, de moment quan pensa la dea o la noia. Durant una estona, però, tots dos nedaven i pensaven igual. Ella pensava que havia passat el divendres més llarg de tots, i que aquell dissabte seria un dels més curts de l'any. Jordi, que s'havia acabat el patir d'aquell divendres doble, i que aquell dissabte tan esperat

seria un dissabte d'hores amb descomptes, que no hi serien totes. A partir d'aquí els pensaments ja diferiren. Els de Cristeta s'atre-
viren a fer castells. Els de Jordi, no. Es limitaren a dir-se que
tot s'acabaria havent tingut una fenomenal companya de proves nata-
tòries. I es posà a nedar posant-hi tot el geni que tenia que a l'ai-
gua era molt. La noia es mira el magnífic esforç que fa el minyó.
"Aquest - pensa - ha vingut a nedar i prou". Jordi, al no sentir
batre l'aigua a prop per les braçades de Cristeta, tomba el cap i
la veu una mica lluny. Ell no sap que se l'està mirant. I s'hi acos-
ta. I s'excusa...

- He anat massa depressa potser?

- Fa tan bon temps, l'aigua és tan bona, que podriem, dic jo, passar
una estona sense empaitar-nos...

Ell troba que té tota la raó. Són molt a prop una de l'altre. Es miren.

Si s'hagués tractat d'un mirar normal, Jordi hagués mirat el temps
que fos i més trobant-se a l'aigua, però se l'estaven mirant uns ulls
que potser per mor de tenir ell els seus molls d'aigua de mar veié
que no se'ls podria mirar gaire més. Tant ho veié que hagué de dir:

- Jo, senyoreta Cristeta, no sé si és el ressol o què, sento que si
no em poso a nedar la mar em roda com si estés enmig d'un remolí.

Si Cristeta hagués pensat en Afrodita, i serà aquest sempre el dubte
que tindrem tots plegats quan parlem dels pensaments de la noia, ha-
gués vist a l'instant la causa d'aquell rodament de cap, però si
pensà en Cristeta es limità a creure que aquell ben plantat company
a l'aigua hi anava a nedar.

- A nedar, doncs! - digué.

I recomençà la cursa. Ella la recomençà amb ràbia, però per filla
de la mar que fos l'esforç fou més esforç que del compte i veié que
l'home li anava guanyant aigua. Trigà ^a en adonar-se^b ell. Era un talòs
de nedar com nedava tinguent aquella joia de companyia. Veu que la

noia no fa camí. Jordi, malgrat la seva poca empenta fora de l'aigua, té un pensament magistral: "Ah, si s'hagués cansat massa i la podés ajudar!" S'acosta rapidament on era la noia aprcada. Hi arriba i diu:

- L'he feta cansar...Perdó, a l'aigua sóc un animal.
- Ja passarà. No és res...és qüestió de reposar una mica...Potser sí que ens ho havem agafat amb una mica massa de fúria...

Fou de debó o Jordi s'ho pensà que el cap de la noia desapareixia uns instants de sobre aigua? No s'aturà a pensar si era veritat o no i s'hi acostà fins a tenir-la als braços. Mai havia sentit sensacions de volada Jordi, però la que sentia en aquells moments no era comparable a res. Ni a quan l'oncle Xerapi li contava els contes de la guerra que havia fet, ni quan estrenà el primer vestit d'home, ni quan pensava estudiar per a pilot, ni quan nedava a l'aigua de mal aguantar de la Roca Gran...Res, res, es podia comparar a la impressió que estava experimentant en aquells moments. Una impressió que només se'n poden fer càrrec aquells que, a una milla de la costa han tingut als braços, a l'aigua, una dona com Cristeta que tots sabem qui havia estat. L'autor suposa que ben poca gent s'hi ha trobat en un cas com aquell. Per tant, no està al seu abast dir exactament la mena de sensació que tenia Jordi. La gramàtica és limitada per a expressar segons quines coses... Cristeta es deixà portar una estona. Ell la duia de la manera que es condueixen els que passen treballs a l'aigua. Amb un braç li voltava el coll i nedava amb l'altre. Cristeta es portà molt bé. Ni un gest brusc, ni voler agafar-se amb què fos com solen fer els que no es volen negar...Els dos caps eren molt a prop. A Jordi li semblava que de tant en tant el cap de la noia, potser pel cansament, se li deixava anar a la galta. El noi no sabia si podria portar la seva meravellosa carrega molt lluny, però les ganes sí les tenia que el viatge no s'acabés mai més.

- No tingui por. Ens en sortirem per lluny que sigui la platja.
I es veu que Jordi, a l'aigua, era molt diferent de'n terra perquè s'atreví a afegir:

- A mi m'agradaria que encara en fos més de lluny, la platja...
Ella el mirava somrient i aquell mirar que moments abans li havia fet rodar la mar ara li encomanava una força desconeguda. Cristeta seguia portant-sebé, tant, que quan sortida de qui sap a on s'apropà una motora plena de gent mudada i algú cridà:

- No us esvereu! No us poseu nerviosos...Us pujarem a bord i us portarem en terra! Fa gaire que heu naufragat?

ella respongué:

- No hem naufragat, senyor. Hem vingut a festejar en alta mar perquè a la platja hi ha massa gent.

El de la barca quedà uns moments com si la noia li hagués parlat grec, cosa que, per altra part ho hauria pogut fer, i, per si no s'hagués expressat prou bé, digué:

- Així no heu naufragat?

- No, senyor. Festegem.

L'home, que portava gorra engalonada, se la llevà i, fent una gran salutada,

- Festegeu a gust, doncs, - digué. I dirigint-se a la tripulació comentà: Tot és començar-la una cosa. Potser es festeja prou bé a l'aigua...

Jordi es mira la noia sense saber què dir. Es una situació nova per a ell, aquella, i la declaració de Cristeta, impensable almenys per un home al qual cap dona n'hi havia feta cap de semblant ni a l'aigua ni a fora. La noia el treu del taüt de pensaments esgarriats que es veia venir, quan li diu:

- Ho he dit perquè ens deixéssin en pau. Jo ja torno a estar bé. I, si vol, ja em pot deixar anar.

- Ja? - contesta el noi amb la desil.lusió del que veu que per un nu--

mero no ha tret la Grossa de Nadal.

- Sí, sí. Ja ha passat tot. Tot, sap?

Ja s'ho anava a pensar Jordi que allò era massa bonic perquè durés. Li sabé molt greu desprendre's d'aquell bé de Déu que portà mig a coll durant una estona, però la sortida de la noia li esvai tot intent de tornar-se agressiu, coratjós i agosarat, i es tornà a trobar passiu, tímid, apocat...

- Com vostè vulgui, però si vol la porto on em digui...

- No, ja em puc valdre per mi mateixa. Ja ho veurà - diu Cristeta baixant d'a cavall.

Neden l'un al costat de l'altra. Cada vegada que treuen el cap de l'aigua per a repostar-se d'aire, ell ho fa tombant el cap a l'esquerra i ella el tomba a la dreta i no deixen de mirar-se. Com que el viatge fou llarg es miraren qui sap les vegades. Jordi ja la veuria sempre més aquella cara i això ningú li podria privar. I la veuria sobretot a l'aigua, nedés amb qui nedés. Es arriscat dir el què pensava Cristeta, però no ho és afirmar que quan van arribar a la platja tenia el mateix somriure de quan iniciaren el, per ambdós, curt camí del retorn. Quan desembarcaren, tot l'equip del bar de Maurici era a la terrassa per a veure sortir Cristeta de l'aigua. Diana baixa a l'encontre de la parella. Com en l'anterior nedada, Jordi s'aparta una mica de les dues amigues. Cristeta conta, en grec clàssic l'epissodi del defalliment, l'escena de la barca, i que el noi s'havia portat com un home. El grec clàssic modernament és de molt mal entendre sobretot si es parla depressa i amb veu baixa, però s'endevina que Diana diu:

- Qui l'ha tingut el defalliment, Cristeta o Afrodita?

- Mira, posa-ho per mitges...però no he volgut que Afrodita fes ben bé de les seves, però n'estic molt contenta que m'hagi remolcat una estona, ja t'ho diré jo. Com a Cristeta el trobaria a faltar si el perdés...

Diana conta també la seva estada a la platja amb Lluís. Li diu que van parlar a través d'Homer.

- I ara!

- Sí, noia, jo vaig amb peus de plom. Es veu que ací els homes aviat ataquen, saps?. Jo només li contestava cada dues planes.

- Però li contestaves, no?

- Es clar, què volies que fes? Es pot estar a veure venir, però això no està renyit amb la bona educació.

- Estaria bo que...

- Què vols dir?

- Res, res, no vull dir res. Però mira que sí...

- Afro!

- No, no, sóc ben bé Cristeta. Cristeta que pensa com una noia d'ací baix...

S'acosta Lluís i proposa passar la tarda junts amb Antoni, el fill de l'amo de la fàbrica. Ell tenia un vaixell i portaria a les noies a fer una excursió pels racons de la costa, i segur que en quedarien complagudes. Diana es mira a Cristeta. Aquesta anava a dir que no perquè Lluís no parlà de Jordi, però Afrodita aconsellà de no posar les coses massa planeres al noi. I acceptà la convidada. Es tombà vers on era el seu galant remolcador i amb el millor dels seus somriures li preguntà:

- Quan hi tornarem, senyor?

- Jo, demà. Bon dia a tothom.

- Fins a demà, doncs.

L'excursió fou una bona excursió. Geogràficament fou un èxit, i les dues noies no es cansaren de lloar cales i espadats. I també, com es veurà, s'inicià una etapa econòmica. Lluís, el qual era garlaire

de mena no parava de preguntar coses. Cristeta diu a l'orella de Diana:

- El meu no enraona pas tant!

I es posa a riure bojament.

- Cristeta, que aquest que enraona tant no ho és pas el meu!

- Ja ho serà, si Zeus vol...

El fill del notari, després d'haver fet de guia com els bons, d'haver dit els termes municipals dels llocs que passaven i els censos de les poblacions llurs, es decidí a preguntar per l'estat civil de les belles companyes.

‡ Solteres, solteres.

- No ho entenc. No ho puc entendre. Quan fa que són al país?

- Poc. Molt poc.

- I on viuen? Què fan?

Diana, pràctica ella, pensà que potser s'havia trobat el moment de provar fortuna. Sabia per Apol·lo que la majoria de la Casa una cosa o altra feien. Només elles vivien de la prodigalitat de l'home el qual temps endarrera es feu famós per haver escamotejat, de vaques al trident del vell Possidó.

- Doncs... no fem res.

- Res?

- Res.

- I de què viuen?

Diana té una idea genial. De tant en tant ha de sortir el toc olímpic.

- Som refugiades polítiques, i sense feina.

- Tan guapes, i refugiades polítiques?

- Sí. I no podem tornar al nostre país de cap de les maneres. N'ha fugit molta gent, sap?

L'amic Lluís en sabia molt poques coses del món. El notari feia molt

temps que feia escriptures i, quan la vida pujava, ell pujava les escriptures. Alguna vegada les apujà ans de què pugés la vida i si algú se li queixava: "Senyor notari, que la vida no s'ha apujat encara!" "Ja s'apujarà, ja s'apujarà..." conestava el notari. La construcció d'escriptures donà per a posar una botiga d'antiguitats al seu fill Lluís, i si la botiga no venia el notari mirava de fer la pau fent les escriptures més llargues. "Senyor, és clar que és cara"-deia el notari a un client-", però li he fet una senyora escriptura!". El noi, doncs, com que el pare li feia anar la botiga bé escripturant llarg, de ben poques coses es preocupava, però al sentir a Diana, ell que digué:

- Han fugit dels comunistes, no?
- Hem fugit d'una dictadura.
- De Rússia?
- No hi hem estat mai a Rússia.
- D'Amèrica?
- Tampoc venin d'Amèrica.

Cristeta callava. Algun pla devia portar Diana que parlés d'aquella manera. No en va la presentaven amb una torxa a la mà els que sabien de què anava, símbol de la llum i la vida que escampava la gentil i castíssima Diana. Lluís, com que tampoc sabia on n'hi havia de dictadures, feu el prudent i no insistí en saber el país de procedència de les noies. Ara, ell el que no entenia és que unes beutats com aquelles s'haguéssin deixat marxar del país que fos per dictadura que hi hagués.

- Però com és que fent tan poc que són ací parlen tan bé la nostra llengua?
- Oh, senyor, quan erem jovenetes teniem professor d'idiomes. Erem de casa bona quan erem petites.

- Però...però han dit que ara eren unes sense feina.
- Sí, som unes sense feina. Què hi vol fer!
- Oh, què hi vull fer, què hi vull fer! - diu Lluís mirant-se a l'amic Antonie. Què hi dius tu, Antoni?
- Ai sí, - diu Diana -, aquest senyor no ha dit res en tota l'excursió. Només mira i prou!
- Què vol que faci, senyoreta sinó mirar!

Les noies riuen. I Antoni es decideix a parlar sense deixar de mirar. Veu que potser hi ha l'oportunitat de seguir-les mirant...

-Potser sí que hi ha alguna cosa a fer. A casa no li ve d'un. Si volen puc parlar amb el pare. Moltes vegades quan ha vingut algun amic o familiar i ha preguntat al pare si li podia agafar un fill, una filla, un cunyat o qui sigui, he sentit que el pare deia: "Mira, que vingui. Alguna cosa farà...". I si ho ha fet per altres, penso que també ho farà si el recomanant sóc jo. No ho sé, per a secretàries, mecanògrafes o per a rebre gent...Si es decidien per això darrer, de casa se'n parlaria com de la fàbrica que hi ha aquelles noies tan guapes...

- Per mi fet - diu Diana-. Què hi dius tú, Cristeta?
- Si a tu et sembla bé, jo encantada...

Quan s'acostaven a la platja, dalt d'una roca hi ha una figura humana que mira la mar. Quan hi són més a prop veuen que és Jordi. Cristeta es torna una mica vermella. Afrodita veu que està a punt de guanyar una batalla. La noia volia mirar cap un altre lloc, però Afrodita l'obligà a saludar a Jordi amb la mà. I la mateixa cosa feu Diana i la resta de la tripulació. Jordi només veié dues parelles. I aquella barrera de temps endarrera se li tornà a posar al davant. Volia seguir mirant a la mar sense fer cas de la barca ni dels seus ocupants. Però eren quatre mans que li deien bona tarda, i acabà alçant el braç tornant la saludada, però l'aixecà tan poc com podé.

Quan Lluís i Antoni deixen les noies, es pot escoltar que diuen:

- Em penso que ja tenim l'estiu arreglat!
- Vols dir?
- Sí, home, jo amb la nedadora i tu amb l'altra.
- No ho sé...
- Són refugiades polítiques. He sentit a dir que aquestes no solen tenir manies!
- Què vols que et digui...A mi, Diana m'ha sobtat. No m'havia passat mai.
- Lluís, que suposo que no és la primera!
- Ja ho sé, però aquesta...aquesta no és com les altres.
- No. És més guapa! No siguis beneit.
- Doncs em penso que ho sóc. Ja veus.
- No fotis! El pare les lloga a la fàbrica, i nosaltres les lloguem a fora.. No presumirem pas poc portant-les pel món!
- Jo voldria quelcom més que passejar-la, a Diana.
- Ja?
- No m'has entès, Antoni? No he volgut dir el què et penses. Saps que algun cop davant d'una cosa determinada dius: Ara! i no et recordes de res més? Doncs aquest ara d'ençà que he vist a Diana i hi he parlat, per cert, molt poc, l'he sentit més d'una vegada. Saps quin llibre l'legia a la platja? Un llibre d'Homer.
- D'Homer? Algun llibre de viatges?
- Sí, de viatges de gent de l'Olimp.
- I el l'legia de debó?
- De debó, de debó. I mentres l'legia, al menys a mi m'ho semblava, la veia com una de les dees tan lloades, diuen, per Homer.
- Ja estem ben guarnits....!

Som a diumenge. Jordi arriba a la platja d'hora. No hi ha ningú. Segur que la seva companya de marines ha sortit anit amb la seva amiga i els dos de la barca, ha tancat tard i és al llit dormint. Qui era ell per a pensar que aquella formósissima noia deixaria el llit per acompanyar-lo a nedar? Es clar, qui era ell? S'asseu una estona, malgrat els pensaments de la poca cosa que és, esperant. Ja es veu algú a l'arenys. Però no és l'algú que vol Jordi. I el noi decideix nedar tot sol, que és una cosa que es pot fer molt bé i que ha fet gairebé sempre. Encara dona una darrera mirada vers els dominis del bar de Maurici. No hi ha Cristeta. I es llença a l'aigua amb una mica d'èstreta de dents fent una sota impressionant. Un espectador menor d'edat es posa a cridar que un home s'ha tirat a l'aigua i que no s'entia. Quan acudí gent al costat del que cridava, es va veure que Jordi sortia a molts metres de la platja.

- Un dia es negarà algú de debó i aquell dia no ens ho creurem! - diu un que ja anava sense calces i de peus a l'aigua.

- Ui, és el noi petit del vell patró, que neda com un peix. Que voleu que es negui! - digué un del barri que coneixia Jordi.

Tant els historiadors, com els que fan llibres dels grecs d'abans diuen les coses a la seva manera. Es pensen que els fets han d'haver passat com ells creuen que haurien d'haver passat i no com realment passaren. . I si ho diuen aquests senyors, no és gens estrany que les hi diguin a la seva manera, les coses, els que ni fan històries ni llibres.

- Que s'ha negat algú, diuen?

- He sentit a cridar i he vist gent que anava vora l'aigua.

- Diu que és el noi del vell pilot que s'ha tirat a l'aigua?

- Sí.

- Però s'ha negat o no?

- No ho sé. Diuen que s'ha tirat a l'aigua i no ha sortit.

S'anava fent història quan arriben a la platja Cristeta, Diana i els seus dos afortunats acompanyants. Anton els hi havia mostrat el barri on vivien els que treballaven a casa son pare. Cristeta semblava que tenia espines als peus, però no podia pas deixar plantat a l'home qui havia d'intercedir per a donar-lis feina.

Lluís s'avança al grup que feia història.

- Què ha passat?

- Diuen que s'ha negat un home.

- Valga'm Déu.

Les dues noies també s'acosten al grup.

- Què diuen?

- Es veu que s'ha negat algú - diu Lluís.

Una de les dones de la petita concentració aclareix detalls.

- Diuen que és el noi del vell pilot. I nedava com un peix, ja veuen..

Encara ahir el vam veure que es banyava amb una forastera molt guapa que...- i la dona reconeix Cristeta i para en sec.

- Diana, és ell!

S'apropen més arran d'agüa on hi ha el grup del que encara va sense calces.

- Qui ha estat que l'ha vist tirar-se a l'aigua? - pregunta Cristeta esvaradíssima.

- Aquell vailet ha vist com s'hi tirava i perquè trigava a sortir s'ha posat a cridar pensant que s'havia negat. Nosaltres hem vingut corrents, miri jo encara vaig sense calces, i l'hem vist sortir, però ara ja fa estona que no se'l veu. Jo em penso que no s'ha pas negat. Es el Jordi, el fill del vell pilot que sempre va molt lluny nedant i com que no el veiem sempre es pensa malament. Sobretot les dones...

- Diana, Diana, és ell. Què fem... Senyor, senyor, vostè ha estat molt amable amb nosaltres - diu Diana a Antoni -, però no ens podria acompanyar amb la barca per a veure si trbem aquest noi...?

- Vostè només ha de fer que demanar i no tindrà mai cap no.

- Per favor, senyor, depressa!

Potser sí alguna vegada es negaria Jordi, però aquell dia no es negà. El veiéren d'un tros lluny, aturat al mig la mar com si hi hagués anat a pensar. Quan foren a la seva alçada Afrodita volia passar de llarg rient, però Cristeta sense pensar-s'hi gens es tirà a l'aigua d'una revolada.

- Cristeta! - digué Lluís.

- Ja m'ho veia venir - comentà Diana fent un sospir.

Jordi veié l'acte de la noia. No en sabia el motiu i pensà que com que el dia abans s'havia cansat una mica ara podria fer el camí de tornada ben descansada, però no sabé què pensar quan Cristeta, amb perill de negar-se tots dos de debó l'abraçava i el petonejava fins que el cor n'hi digué prou.

- Però... - digué el noi quan podé disposar lliurement de la boca.

- A la platja deien que t'havies negat!

Ja li deia de tu. I Jordi beneia a l'autor de l'esvarament. I, durant uns segons veié que aquella barrera que ja havia vist tantes vegades desapareixia.

- Qui és que m'ha volgut tant mal...o tant bé?

- Unes dones ho deien...I un vailet ha vist com et tiraves a l'aigua i no sorties...I jo...jo....Perdona. No ha passat res. Ja estic calmada.

- Ara el que estic descalmat sóc jo. Per què ha fet això?

- No ho sé, no ho sé...Dongui-ho per no fet, jo...

La barrera, aquella barrera!, era de mal passar. Ja el torna a tractar de vostè. Ja veu a Cristeta que té el pols normal. De la barca diuen:

- Que pugeu, o tornau nedant? Aquesta vegada si us ho agafeu així potser arribareu de fosc!

- Jordi, tornem nedant?

- Tornem-hi.

I hi tornen. Però fan moltes parades. La noia conta per què ha fet tard. Antoni, el fill de l'amo de la fàbrica de paper les havia acompanyat a veure el barri de les cases dels obrers, i que seria possible que ella i Diana hi anéssin a viure, ja que el senyor Antoni dirà al seu pare que les vulgui a la fàbrica... La barrera del pobre Jordi s'havia convertit en un ascensor. Quan sentia parlar del fill de l'amo, la barrera pujava als pisos alts. Quan escoltava la possibilitat de tenir la noia per veïna, la barrera desapareixia principal avall...

-...i jo, Jordi, em dic, sóc Cristeta. No pensassis qui sap què d'allò de fa uns moments. Ja ha passat. Ja està oblidat.

- Jo, Cristeta, no ho oblidaré mai més.

- Ep, ep, ep! Una petonejada com aquesta s'ha d'oblidar. Les que no s'haurien d'oblidar són les que es poden fer quan no hi ha negats pel mig! Falta poc per arribar. A veure qui toca peu primer!

Tot nedant Jordi pensa que si la noia no s'hagués cregut allò de la negada, res de res, de res... Però de tota manera, mareta meva quina manera de petonejar! Si totes les noies ho feien així, el noi compren per què els homes fan els disbarats que diuen que fan per les dones. Ho vulgui o no ho vulgui no l'oblidarà mai més aquell petoneig. Si eren els primers que li havien fet, pobre. "Potser", pensa "a mi només em poden besar quan es pensen que m'havia negat i no ha estat així..."

- Avui he arribat primer jo, Jordi!

- Avui no val. Pensar i nedar és una mala cosa, Cristeta.

- Mira, que vinguin - deia el senyor Justí a son fill Antoni -. A casa hi ha tanta gent que no fa res que no vindrà de dues més. I dius que són tan guapes?

- Ui! Quan les vegis no te'n sabràs avenir.
- Ja era hora que fessis alguna cosa per a la fàbrica a més d'anar-t'hi a passejar de tant en tant.
- Què vols que hi faci jo a la fàbrica si tot marxa bé? Si jo m'hi fico segur que ho espatllo tot.
- Ni tant ni tan poc, noi. Tu a la fàbrica hi hauries de fer quelcom més que anar-hi a passeig. Hi hauries d'haver après quelcom, el què fos, però saber-ne alguna cosa. Et pots trobar que un dia vingui el socialisme i no et valdrà per a res ser el fill de l'amo de la fàbrica si no saps desarmar una màquina o les virtuts de la fusta de l'eucaliptus i no per a sanejar terrenys humits sinó per a fer-ne cel·lulosa.
- Que no n'hi han d'amos amb el socialisme? Si fan anar una fàbrica algú deu manar, no? I el que mana pot tenir fills, no?
- Noi, tu no saps res, ni de la fàbrica ni de fora.
- Que n'ets tu, pare, de socialista?
- No, però un ha de saber com va fet. I això tenim l'obligació de saber-ho tots els amos. Si no ho sabéssim qualsevol dia ens en podriem fer de socialistes. Ho entens, això, noi?
- No.
- La culpa és nostra per haver-vos pujat com us hem pujat, i per haver-vos deixat fer sempre allò que heu volgut. Si a les escoles que heu anat, caríssimes, perquè nosaltres us hem de fer anar a escoles de preu, hi haguéssiu anat més sovint i us haguéssin ensenyat què era el socialisme i ara sabríeu de quin mal heu de morir. I a les escoles caríssimes que heu anat, com que ereu fills de casa bona sempre us han donat matricules d'honor. Jo vaig ser un dels únics pares de família que un any les hi vaig tornar. Vaig dir al rector amb el qual havíem anat a estudi junts: "Mira, Plini, ja m'està bé que de tant en tant a n'el noi me li donis una matricula d'honor,

però tantes a cop! A casa només s'ho creu la seva mare la qual al noi tot li troba bé!". I tu mateix ho has pogut veure. De què t'han servit, a la fàbrica, a fora no ho sé, trenta-sis matricules d'honor? I aquest no saber res de res...I aquesta manca absoluta d'idees!

Us han ensenyat de vendre aquestes escoles tan cares?

- Però sí a casa es ven tot. Jo estic tip de sentir-t'ho dir.

- I el dia que no es vengui, què, eh? Què passarà el dia que no es vengui?

- I vols dir que a les escoles les ensenyen aquestes coses?

- Són aquestes precisament les que haurien d'ensenyar.

- I vols dir que quan hi hagin els socialistes vendran més que nosaltres?

- No ho sé, però ells diuen que sí. I s'hi venen, s'han acabat els ressopons.

- Que no en fan els socialistes, de ressopons?

- Vull dir que s'haurà acabat tot allò que avui encara només podem fer els rics: canviar de cotxe, tenir minyones, donar festes, guanyar eleccions i fer córrer alguna donota...

- Que no en fan córrer, els socialistes?

- No ho sé. Ja t'he dit que jo no n'era.

- Però vols dir que té massa partidaris una gent que no fa ressopons, que no té cotxe, minyona i no pot fer córrer donotes?

- En té més del que et penses. I la majoria s'han fet socialistes perquè veuen que nosaltres tenim coses que ells no poden tenir.

- Així n'hi deuen haver molts. I com potser que essent molt més ells que nosaltres, manem nosaltres i no ells?

- Noi, ja t'he dit que les matricules d'honor t'han servit perquè no sabéssis res. Que ni t'han ensenyat a l'escola que al món es mana a cops de bitllet de banc?

- I pertot es mana així?

- En els llocs que no s'hi mana, es mana a cops però sense bitllets de banc.
- I n'hi ha molts de llocs així?
- Però, noi, és que ni llegeixes els diaris, tu? Si ni això fas...
- Tu ho has dit. Sóc un fill de casa bona. Tampoc se'ns pot exigir segons què, veuràs. Ja en tenim prou essent-ne de fills de casa bona. Jo veig que vagi on vagi tothom en fa barretades.
- Perquè pagues.
- Que no paguen els socialistes?
- Tomni amb els socialistes!
- Oh, si dius que han de venir...
- No és pas obligació que vinguin. Si els sentíssis a n'ells ho han de fer anar tot bé, però primer, perquè vinguin, les coses han d'anar malament.
- Potser no seria cap disbarat fer-se'n abans que les coses hi anessin de malament...
- D'una generació carregada de matrícules d'honor es pot esperar tot. Hasta que us feu socialistes. En mantenir la fàbrica haurieu de pensar, de fer-li guanyar més quartos que és la cosa que no poden veure els socialistes. On les teniu les idees els homes de les matrícules d'honor, si no teniu res al cap?
- Veuràs, pare, res al cap...Jo si a la fàbrica fessim una cosa que no fos paper, faria vendes amb regal...
- Sí, home, com els detergents de la radio!
- Doncs mira, el Virgili, el qual té un pare que fabrica detergents, diu que d'ençà que venen amb regal es forren.
- Que regalin coses, no devien vendre. No regala ningú res, Toni.
- Quin mal hi hauria que dins de cada raima hi posessim una lletra

de les que formen el nom de la fàbrica i a qui juntes tot el nom se l'obsequiés amb un viatge a Amèrica?

- Això espera a fer-ho quan et facis socialista. A veure què t'hi diuen.

- Però no em negaràs que no deixa de ser una idea.

- No, això sí.

- Es que tu dius que no en tinc.

- Són idees de falsa posició, aquestes. Ja hi ven tothom amb regal i a darrera hora si tothom per a vendre ha de fer regals i per a vendre més que els altres ha de regalar més coses, serà un negoci, aquest, com el d'En Robert amb les cabres.

- Quin negoci era aquest?

- Ja m'ho pensava que ni aquest sabies de negoci. Doncs l'amic Robert per una ovella negra en donava dues de blanques...Matrícula d'honor.

- També hi vas massa en contra de les matricules d'honor. Quan t'he dit que et portaria dues noies guapes a la fàbrica no me n'has parlat de les matricules.

- T'he dit que ja era hora que n'encertessis alguna i que fessis quelcom per la fàbrica, que fora de fer venir dues noies guapes ben poques coses hi has fet més...Jo no sóc pas com el banquer Ponsetti, però si a la fàbrica hi ha d'aver dones, almenys que facin goig.

- Aquestes te les asseguro. Les podem posar a recepció, i les vindrà a veure tothom. Serà una mena de regal que farem a la gent sense que et costi cap quarto.

- Que treballaran de franc, aquestes noies?

- Pare, home, que encara no ens hem fet socialistes!

Han passat uns dies, més bé o més malament, però han passat. Pels

amadors del festejar, pels venedors de peix i pels fumadors de fulla, han estat uns dies bons. Pels que cobren poc treballant, pels que tenen aquells dies la sogra fondejada a casa, i pels que s'han esgargamellat fent discursos i no han pogut portar cap diputat als parlaments, han estat uns dies de mal passar. Cristeta i Jordi es pot dir, sense errar-se de molt, que s'han encarrilat. Diana i Lluís estan leri-leri. El pobre Antoni veient que Cristeta malgrat haver-la fet entrar a la recepció de la fàbrica no passa de dir-li polidament bon dia, pensa que els inconvenients del capitalisme són molts i davant del poc cas que li fa la noia, té el socialisme al pensament.

- Estimat Lluís. Tu t'has mirat bé Cristeta?

- Sí.

- I m'has mirat bé a mi?

- Ja no sé mirar res més.

- I no has observat diferències amb les dones d'ací?

- Per a mi és com si fossiu d'un altre món,

- I en som.

- Tant me fa.

I amb la intenció de veure si el noi amb les coses del festeig les quals per a Diana eren coses molt serioses, era dels que les posaven per damunt de tot, li diu:

- Tu has llegit Homer?

- No...Un dia a la platja la que el llegies eres tu.

- Has llegit Virgili?

- No.

- Mira, tornem-ne a parlar d'això nostre, que en dius tu, quan hakis llegit Homer. Llegeix un llibre que se'n diu Iliada. Segons quines

hagin estat les teves lectures potser te l'agafis rient, però segueix llegint. I quan arribis a les ratlles que el poeta dedica a Afrodita, mira't bé a Cristeta. I quan trobis que Homer parla d'Artemis i les seves coses, torna i mira'm bé a mi...

El noi, moltes vegades a les dones amb les quals havia tractat no les havia enteses, i eren dones normals. Diana, ell n'estava segur, no ho era una dona com les altres i encara la deuria entendre menys, però tirà endavant. Ho hagués dit per què ho hagués dit que llegís Homer. I estava segur que després d'haver-lo llegit ell seguiria tenint Diana al moll del pensament. I comprà un Homer. La Iliada, la que li havia recomanat Diana que devia ser una gran cosa si la noia li havia recomanada. I passà hores i hores a la botiga fullejant el llibre. I, a mida que anava llegint trobava que Cristeta era igual que Afrodita i Diana clavada amb Artemis...

- Ja he llegit la Iliada!

- I què?

- Ne me la crec.

- Què dius, ara?!

- Homer s'ho ha inventat tot.

- No creus en la Guerra de Troia?

- En la guerra de Troia sí, ara aquelles converses dels déus...d'on les va treure Homer? I, un gran fall, Diana, un gran fall. Homer era un gran poeta grec, però a la Iliada la majoria dels noms dels moradors de l'Olimp els fa sortir amb els noms que en deien els romans!

- Mira, Homer era poeta, el millor que hi ha hagut i ha parlat de la nostra parentela d'una manera que cap més ha estat capaç de fer. Sàpigues que al costat d'ell, encara que ell no les veiés, hi va tenir sempre Clío, cantora d'herois, Polimneu, qui els cants sagrats inspira i Melpomene diva de la tragèdia, i mai més, les tres a cop han ajudat a cap més poeta.

- Però d'on va treure Homer tot aquell reguitzell de noms? Quan l'home vivia Troia ja feia temps que qui sap on era.
- Homer va recollir les històries que de Troia s'anaren dient de pares a fills. A més, Homer no podia dir mentides perquè és tan immortal com els mateixos déus de quins fets parla.
- Mira, Diana, si tu ho dius...
- Però tu quan has llegit com eren Venus i Diana, no has pensat amb Cristeta i una servidora?
- Aquí sí que Homer va dir la veritat. Jo us veig igual com ell diu que eren aquelles dues dones. I potser, ja veus, us trobo més guapes que elles.
- Així d'Homer en creus quelcom?
- Veuràs...
- No creus que hagin existit Zeus, Possidó, Atenea, Afrodita, Apol·lo, Hefest...D'on ho hauria tret Homer tot això? I no és cosa d'ell, no. Sense els poemes d'Homer hi han els temples que de la família imperial hi ha escampats per tota la Grècia. Si no haguéssin existit, per què els haguéssin fet els grecs tots aquells temples? I no eren grecs com els d'avui, aquells. Eren grecs que sabien el què feien. I les estàtues que de la família feren aquells grecs, no et diuen res?
- El llibre era il·lustrat, i ja t'he dit que entre les Venus de les estàtues i les Dianes, em quedo amb vosaltres dues! Potser sí que la família Zeus existí. Ara, les coses que li fa dir Homer...
- Homer en sabia tant que si no van dir exactament les coses que ell diu que van dir, ho podien haver dit. Els déus no poden parlar d'altra manera de com els feia parlar Homer.
- Molt bé, Diana. Ja he llegit Homer, i per què tu ho dius li dono raó de tot.
- Molt ben dit, Lluís. I si jo fos la Diana, filla de Zeus i de Le-

tona, i germana del mateix Apol·ló...

- Diana, Diana, tu pots tenir aquests parents que dius i de més alts si n'hi han, però ara ets al meu davant i no com una estàtua ni en les planes d'un llibre per bo que sigui.

- Però...

- Sí, segur que Homer no em dedicaria ni un hexàmetre...Per a ell, dels homes als déus hi havia molta distància...Però, i no ho neguis, alguna vegada també donava a feia donar un cop de mà als mortals.

- Lluís, una cosa és donar-les un cop de mà i l'altra emparentar-nos-hi! Carai!

- Es igual...El teu pare podia ser un home de llamps i trons. No sé a l'Olimp com s'estava de gent per a donar fe de contractes i altres actes extra-judicials i si van arribar a fer escriptures, però el meu pare és notari i els notaris ací són molt ben vistos. Al notari, bo o dolent, procura tenir-lo content, diu la gent.

- Però Lluís, home, no vulguis fer comparacions!

I Diana es dona compte que aquell noi no afluixa encara que es cregui qui és ella de debó. I que si s'ho creu, creu també que ser fill de notari li dona dret a emparentar amb qui sigui...

- Els fills no hi podem fer res amb el què han estat els pares. Tu pots ser filla del senyor Crònida. Tant me fa. Jo sóc fill d'un senyor notari...I si les coses haguéssin estat al revés, què diries?

- Series tu qui hauria de dir. Ja m'agradaria veure com contestaves si tu fossis un Apol·ló, per exemple i jo la filla d'un notari!

- Però si tu dius i assegures que creus en Homer, i ara jo també hi crec, i poses les mans al foc de tot quan diu, si Afrodita té l'encàrrec d'arreglar festeigs...

- Però amb la gent del seu braç!

- Bé, tu ja ho ets.

Diana no s'hi havia trobat mai en circumstàncies així amb el fill

d'un notari, i començà a pensar que perdia punts. D'una part se'n sentia satisfeta, però no es volia donar massa aviat. I seguí provant.

- Però encara que jo volgues, què dirien els de casa, què diria el pare, que em penso que no t'acabes de creure que sigui qui és, si me li presentés, ell que està acostumat a tractar amb gent de gran volada, de bracet amb el fill d'un notari?

- Diana, hi ha molta diferència de tu amb Cristeta?

- No massa. Per què?

- Tu no deus ignorar que Cristeta i Jordi...

- Mira Cristeta mai ha pogut estar sense festejar. És la seva feina. La casaren amb Hefest i la gent deia...

- Homer, no?

- Homer propiament no. Ell ho feia dir a un tal Demòdoc. Aquest senyor era una mena de bard i deia les coses cantant. I la cançó deia que Afrodita, malgrat haver-se casat amb Hefest, gran ferrer, però l'únic coix de la Casa, feia, a casa mateix del ferrer, manetes fortes amb Ares. I Hefest s'enutjà al veure-ho i va fer una xarxa i els dos festejaires hi quedaren presos. I va fer venir tot l'Olimp a veure l'enxarxada...I sortí de Possidó qui va convèncer a Hefest que allò que semblava qui sap què era de per riure, gimnàstica sueca...Però això era una facècia que cantava el Demòdoc per entretenir la gent. Jo algun dia em vaig parlar a Cristeta d'aquella sessió de gimnàstica i em va dir que el món era ple d'envejosos, i que a n'ella la feien primera dama de molts vaudevilles, que en dieu vosaltres, i que tot era gent despitada per no haver conseguit d'ella més que alguna pica-da d'ullet. Amb tot, Cristeta, la Cristeta d'ara ha estat la dea de l'amor o de les amoretes.

- Sí, i no ha tingut repar de no cuidar-se de la família festejant a un que no és fill ni de casa bona!

- A Cristeta se li consent tot perquè ha estat qui ha estat, i festejar és la seva feina. Quan erem a l'Olimp...perquè t'ho creus tu que veïn de l'Olimp, no?

- Jo, Diana, al davant teu m'ho crec tot. A ulls clucs...Si a l'Olimp hi vas passar una temporada, ara ets a la terra Diana. I si a Cristeta se li perdona segons què, també t'ho poden perdonar a tu, o a l'Olimp no hi ha justícia.

- Però jo i Cristeta teníem missions distintes. Jo era la sèria de la família...

- Diana, estimada Diana, anant pel món et pots trobar que t'empaiti algú que no sigui ni fill de notari, i encara hi pots sortir perdent. No es pot ser guapa com n'estàs tu (Diana ja no es torna gens vermella cada vegada que el noi li diu guapa) i pensar-se que els homes passaran de llarg. El teu amic Homer no s'hi havia trobat potser amb aquestes coses. Et faran l'aleta des de posseïdors de talonaris de xecs a magnats del petroli...I aqueste darrers no són gens de fiar perquè si oficialment poden tenir en propietat les dones que volen, quan van a cobrar el petroli les fan anar a cosses. Ací només en podem tenir una, i si la que tenim és una cosa com tu seriem uns animalassos si en cerquéssim d'altres...La notaria del meu pare un dia serà meva, i de notaris sempre n'hi hauran mani qui mani. Les notàries sempre han anat una mica més mudades que les altres dones; les notàries es fan amb gent de bé; les notàries no han de passar el temps a la cuina fent platillos ni rentant plats. Es fan cuinar i es fan rentar els plats...Les notàries tenen minyona, i noies per a passejar-les les criatures ja que els notaris són molt afeccionats a tenir-ne...Les notàries ací són les primeres que comencen l'estiu i les darreres que l'acaben...les notàries solen formar part de les Lligues del Bon Mot i de les Societats Protectores d'Animals i Plantes...Alguna vegada, d'on ho he tret no ho sé, m'he assaben-

tat que perquè algú et va mirar sense camisa ho va passar molt malament. No t'amoinins, jo no t'hi miraré mai sense el teu consentiment, i, si vols, si la cosa marxa, la nit de noces la farem amb el llum apagat encara que seria una llàstima perquè encara que no et plaguin els elogis em penso que no t'ha d'envejar res ni Cristeta ni cap de les noies de la família de les que els homes n'han fet estàtues. Diana ja veu que no tindrà més remei que acabar donant alguna facilitat. L'home, que s'adona que potser no ha discursejat en va, agafa alè i, com que ha vist que quan li deia "estimada Diana" quelcom lluia als ulls de la noia, li ho torna a dir.

- Diana, estimada Diana, pensa que si em dius que sí ja no hauràs de sentir cap més propaganda d'altres homes. Els homes d'ací quan una dona els cau bé no s'estan de res fent promeses, oferint canvis de posició, pisos regis, calces d'or, que ara estan de moda, i pot succeir que després se'n mirin d'altres. Repassa la història de les notaries del país. Tots els notaris són homes d'una sola dona i, que se sàpiga no hi ha cap notari al qual es pugui acusar d'infidelitat. Acostumats a treballar amb paper de l'Estat, els notaris fen del matrimoni una mena d'escriptura que no poden modificar una vegada feta ja que això representaria una taca a la història del Gremi... Festegem, Diana, estimada Diana. Veuràs que un futur notari és un festejador seriós, equilibrat. Els notaris mai anem barroers, i jo parlo com si ja en fos perquè penso que si tu et poses al meu nivell seràs la notària més guapa del país, en fer les coses. La gent es queixa perquè triguem a fer les escriptures, però és que abans d'enllestir-les les mirem i remirem. Mai n'hem haguda de refer cap... Jo t'ofereixo un festejar discret, efectiu, però moderat, un festejar de notari, en fi. I per a mi s'ha acabat de mirar altres faldilles que les teves. I mira que n'hi han en aquest país! Què respons, Diana?

La noia es veu que ja contesta per contestar, sense convicció perquè:

- No ho sé...Tots els homes porrien així? I si quan festegem algun altre em ve a dir les mateixes coses que m'has dit tu?
- Si et veuen festejar amb un futur notari ningú s'hi atrevirà. O és que vols que t'ho diguin per a poder escollir? Si te n'escoltes masses, sempre tindràs dubtes, i et pots trobar d'haver de dir: "Si ara fos..."
- Mira, festegem...Si Cristeta se'n surt i no se li diu res, molt serà que a mi se m'ho agafin massa malament...

El carrabiner Regamonti era un socialista que en feia d'amagat. Al barri n'hi havia pocs encara de socialistes i de tant en tant es reunien amb el carrabiner Regamonti vora una cova de la costa utilitzada pels contrabandistes i que mai fou molestada pel carrabiner. L'home sabia que els contrabandistes de vegades eren necessaris quan al barri anava curt de matèries alimentàries o de roba interior de senyora. La cova com que no pagava impostos ni tenia gent a jornal podia donar les coses que venia a preu molt més baix que el de les botigues. Tothom ho sabia això i ningú deia res si mai cap inspector de l'Estat es presentava al barri i preguntava d'on es treien estris i robes que les botigues no venien. Després hi havia el carrabiner Regamonti el qual tenia la obligació de vigilar el contraban i era un carrabiner de tota la vida amb el qual es tenia plena confiança. Tampoc deien res els botiguers en general, primer perquè a la cova hi havia bon tabac d'estrangers i, després perquè sabien que si feien cap delació el barri enter aniria a comprar a les botigues dels pobles veïns. Com que la cova es convertí en una mena d'economat i hi anava tanta gent, ningú no feia cas que s'hi veiés anar el carrabiner Regamonti i el seu petit equip de socialistes

els quals s'anaven a reunir i la gent, que ho sabia tot, feia veure que es creia que anaven de compres...

- Bona tarda, senyor Ragamonti.

- Bona tarda, senyor Antoni. Deu errar-se... Si vol tabac de contraban ha d'anar a la cova. Jo en fumo, però no en venc.

- No m'quívoco, senyor Ragamonti. Vinc a fer-me socialista i m'han dit que vostè és l'encarregat.

- Veurà, en sóc i no en sóc d'encarregat. En sóc, però clandestinament. Ací els socialistes som pocs i perxò ens deuen tolerar que de tant en tant ens reunim ací. Si fossim massa...

- Vol dir que li vindrà d'un?

- El nostre socialisme és una mica especial. Com que no ens el deixen fer en públic el venim a fer ací. Tots som gent que tenim alguna queixa contra la societat de fora, i com que a fora no ens podem queixar...

- Jo també en tinc una de queixa. I contra el capitalisme.

- Però vostè, senyor Antoni!

- Vostès s'hi venen a queixar ací contra el capitalisme, no?

- Sí. Tenim moltes queixes en contra d'ell.

- Doncs a les moltes que vostès hi ténen hi afegixin la meva. El capitalisme em priva de festejar la dona que jo voldria festejar.

- Home, d'un costat ja m'agrada que des d'ara comptem amb algú de pes, perquè la gent es pensa que som quatre esparrecats, els socialistes, i de l'altre em plau tenir una nova arma contra la diferència de classe, encara que el plat fort del socialisme no sigui cuidar-se del festeig de la gent. Però tampoc està bé que els nois de classe alta no puguin festejar a les noies de casa baixa, o al revés. Ara, jo sóc carra-biner i socialista, però en sóc honestament. Jo cobro de l'Estat per a guardar l'ordre i si els contrabandistes l'alteressin no els ho per-

metria, com tampoc permetria que ho fessin els socialistes amb els quals em reuneixo, i en el lloc de reunió. Amb això de l'honestatat vull dir que no es faci il·lusions massa aviat. El socialisme ha d'acabar imposant-se al món. Són faves comptades. Ara, pot haver de passar molts anys essent socialista clandestí. O sigui, que nosaltres tant com ens hagin de reunir tan pocs i d'amagat ben poca cosa hi podem fer per l'establiment d'una aminoració de diferència de classes. Per altra part, si fossim més, se sabria i adéu reunions. Vull dir que nosaltres som socialistes conveçuts, però carregats de paciència. Si ha vingut pensant-se que demà-passat hi haurà girada de truita, va malament. S'hi pensi bé. La gent de quartos, la de molts quartos encara en té per a manar o fer manar molts anys. Nosaltres, els de baix quan ens felicitem, diem: "Felicitats.". Ells diuen: " Per molts anys !" I tant com se'ls hi senti dir això...Va per llarg això, ja li diré. Tampoc el vull desanimar del tot, eh? Cada dia, si les coses van pujant, hi ha més gent que no hi arriba i el grup dels que no hi arriben es va engrossint de la mateixa manera que el dels que hi arriben es va empetitint. O sigui, que la cosa petarà per aquí. Quan? Un dia. Jo fa molts anys que sóc carrabiner. No he pogut passar mai de ser allò que es coneix per un número, sóc un número del Cos. I m'he quedat essent número perquè el Cos ha sabut la meva simpatia de sempre pels contrabadistesals quals jo considero dignes de tot elogi i el Cos els té fitxats com a delinqüents. Aquesta diferència de criteri ha estat la causa que no passés de número. I la injustícia que per a mi es feia amb els contrabandistes fou el motiu de fer-me socialista. I miri quin socialista haig de ser, que bo i sament que no podem passar d'aquestes reunions i de reunir-nos els pocs que ens reunim, en segueixo essent. S'hi miri, senyor Antoni, s'hi miri...

- Senyor Ragamonti, ja està dit. Abans de viure en un món que no em permet festejar a la dona que voldria, a la qual no puc ni festejar

clandestinament, preferéixo fer-hi una cosa d'amagat: socialisme.

- En seràs més de nom que de fets.
- Es igual. Seré un socialista que el tindreu sempre a punt per quan se n'hagi de ser de debó.
- Pensi que el nostre socialisme és sedentari.
- M'és igual.
- Que és un socialisme més il.lusori que real.
- M'és igual.
- Que si vol cantar la Internacional l'ha de cantar de falset.
- M'és igual.
- Que no se li pot donar cap garantia...
- Senyor Bagamonti, tan difícil és ser socialista?
- En els països que se'n pot ser, no. Un socialista pot fumar pursos en públic, parlar-hi, ser diputat i cobrar...Aquests tenen la vida guanyada fent de socialista. En canvi ací n'hem de ser d'amagat, i el dia que el Cos s'agafi malament que jo prenc part en aquestes reunions, em treuran del Cos i s'ha acabat cobrar de l'Estat. I, igual que jo quedaran sense feina la mitja dotzena d'herois que m'acompanyen. Els socialistes de fora poden fer discursos en els estadis plens de gent, als Parlaments, i el públic pica de mans al sentir-los. Ací els discursos ens els havem de fer nosaltres amb nosaltres i ens hem d'aplaudir a pleret, sense alçar cap llebre. I ni els diaris ens entrevisten, ni sortim en filmacions, ni els caps de govern ens criden a consulta...Som mitja dotzena que practiquem una mena de socialisme que només el podem practicar els il.lusionats, els convençuts, els socialistes patidors...
- Si és qüestió de patir, ja em pot apuntar. Seran un més a patir. I, si a fora no ho puc fer pel dir de la gent, vindré ací a patir una mica de tant en tant...

- Ja sabeu que tindrem veïns? - deia la mare de Jordi quan aquest arribà a casa al migdia -. Tot aquest matí que sento que entren mobles a la casa del costat dels Palau...A veure si seran uns bons veïns...

Algú truca a la porta.

- Deuen ser ells!

- Bé, bé, ja vaig a obrir...Pare, deuen ser els veïns nous. Deixa el solitari.

El noi va a obrir.

- Mare de Déu! - se sent de dins la casa.

I dues rialles joves, alegres, i, de les dues, una de triomfant.

- Tu!

- Vosaltres?! Però...

- Sí, noi, ara serem del mateix carrer. Què et sembla?

- Però entreu. Coneixereu a n'els de casa. La mare, pobreta, té les cames una mica malaltes...Em va tenir dalt d'un vaixell del qual el pare n'era pilot...Aquell és el pare.

- Quines noies més guapes, Jordi...! Tenir unes veïnes de carrer així dona gust.

- Doncs, mirin, ja saben on tenen a casa seva, al número 60 - diu Diana.

- I ja fa temps que no navega, senyor? - pregunta Cristeta.

- Sí...ja em tocava. M'he passejat per moltes mars...I encara ara, quan sembla que dormo, amb els ulls tancats ressegueixo ports i travessies, calmes i mars esvalotades...Noi, què fas parat?! Serveix alguna beguda a n'aquestes noies! El perdonin, aquest noi quan veu noies de prop sembla que li facin por.

- Però si ja ens coneixem, senyor! Si ja hem nedat plegats...

- Ditxós nedar. Amb això no hi ha ningú que el guanyi.

- Sí, pare. Aquesta, que es diu Cristeta, m'ha guanyat. A l'aigua

no hi ha ningú que hi pugui...

- Que també li van tenir a l'aigua, a vostè?

- Ho diuen.

- I a la seva companya no li agrada l'aigua?

- No tant. Es diu Diana. A n'ella li plau més la muntanya.

- Si està temps aquí, veurà que no hi ha res com la mar, senyoreta Diana. Vora la mar ens vam conèixer amb Maria, vam fer el viatge de núvia per mar, i en mar va tenir al Jordi...Festejar vora l'aigua no té comparació en res. Ja ho poden ben creure...Però noi, serveix beguda a n'aquestes noies, no te les miris tant! Fotre de noi...Ja ho faré jo. Què volen beure? Tot el què hi ha a casa és de ports que jo he visitat...licor, vi dolç...

- No, no, un got d'aigua si li plau perquè no sigui dit que no volem res...I a vostè, senyora, què li passa?

- Ai, les meves cames, que s'han empenyat en no voler-me portar... Però tinc paciència, i penso que més malament podria estar...

Diana, conta, ja que seran del mateix carrer que són refugiades polítiques, que no tenien feina i que el senyor Antoni conseguí que son pare els col·loqués a la fàbrica, i com a treballadores de la mateixa les hi han assignat una casa del barri.

- Es molt mona, i té jardí i tot. Jo me'n cuidaré. Cristeta ja té l'aigua a prop i un company de nedades...

En aquell moment arriba Ignasi, l'home content de la família. Es fan les presentacions.

- Senyoretes, feia anys que no en veia com vostès. Llàstima que ja en tinc una d'ullada...I els treballs que tindria si n'hagués d'ullar una de vostès perquè no sabria pas quina escollir!

- A Diana, home.

- A Cristeta, Ignasi!

Riuen tots. S'acomiaden. Els nois les acompanyen fins a la porta.

Es donen les mans. Jordi troba que la mà de Diana és una mà natural. La de Cristeta sembla que pessigui...

Apol·ló visita les noies. Porta novetats i en demana. Diu que el Crónida no fa altra cosa que demanar diners. Mai en té prous. Alguns, pensant que ja no és com abans han deixat de contribuir i diuen que si vol diners que faci com tots, que treballi...Saben Atenea? Un secretari d'Estat li ha posat un pis. Viu com una reina. I té moltes ganes de veure-us. Diu que allò de Troia ja ha passat i que aquell cop de puny va ser un cop de geni...Ui, els apartaments! S'han posat de moda i la gent de diners en sap de convèncer les noies. Erato, Polimnia, Caliope...què sé jo, totes estan col·locades. Quan l'amo ho va saber es va posar una fúria. Deia que si per Helena hi va haver una guerra, si nosaltres tinguéssim una mica de vergonya en fariem una altra per haver-nos, segons ell, raptat una pila de noies de la família! N'hi ha que han tingut més sort que altres. Hades tenia una mala plaça allà per a practicar-la aquí. Fa de miner. Diu que és l'ofici que s'assembla més al que feia. Hefest primer volia fer de ferrer, però ara hi ha pocs cavalls i s'ha establert de joier. Quan li vaig dir que de tant en tant us veia va estar molt content. Em va donar aquests dos bracclets per a vosaltres. I tingueu present que no ha fet res per cap més dels de Casa. Aquest que té una pedra més, em va dir que el va fer pensant amb tu, Cristeta. P

- Pobre Hefest...

- És l'únic que viu amb la dona que tenia allà dalt.

- I se li porta bé, Caris?

- Sí, mentre la porti al cinema cada setmana, la dona està encantada. I vosaltres, ja esteu col·locades?

- Doncs, sí.

- Amb apartament, o sense?
- I ara! - protesta Diana.
- Ens han llogat en una fàbrica per a rebre visitants...I cada dia em venen més.
- A veure la fàbrica, no? - fa Apol.lo rient.
- Sí, home.
- Molts s'han aparellat. I vosaltres?
- Em penso parent, que hi haurà discussions.
- Es gent de pes?
- El meu neda com un peix.
- El meu és fill d'un notari.
- Es pot dir al pare, això?
- Germà, si ha de ser, no hi haurà pare que h^a privi.
- Ja em sembla que el sento quan ho arribi a saber! S'enfada molt més ací que allà dalt. L'altre dia se les va tenir amb un taxista. No hi havia manera que li pagués el viatge. Li deia que si sabia qui era ell el portaria de franc pertot arreu. El taxista li contestava que ell de franc no hi havia portat ni un rei un dia que en portà un de passatger. "Sóc més rei jo que tots els coronats d'ací baix!" li deia el pare. "Ja no en porten ara, els reis, de corona", que li contestava el taxista. "Tampoc en porto jo, i en sóc!". "Ni jo, que sóc el rei dels taxistes! I vostè paga el què marca el taxímetre o s'haurà d'entendre amb la policia!". "Amb la policia ja me les hi entenc cada dos per tres. Ací em tenen fitxat per cridador". "Doncs ara el fitxaran per estafador si no paga!" Tant cridava l'un com l'altre, i a la fi es presentà la policia. "Senyor, o vostè paga sis francs, a l'agafo.". "Els pagaré, però sis francs pel trajecte que he fet és un robatori. I la policia si me'ls fa pagar, no farà altra cosa que protegir un robatori!". "Senyor, aquest és un país de fer uns aparells de precisió com cap altre, i dubtar-ne es pot considerar com un in-

sult a l'Estat Federal. I això és molt greu..." Sí, va acabar pagant, però al baixar del taxi: "El dia que surti de casa amb un parell de llamps!" va dir. "Sí, home, com Zeus - digué el policia- que diuen que els feia anar a cosses...". "Com m'ha conegut?" "senyor policia?" El taxista es mirà el policia i es posà l'index al parietal dret. I el policia, abans d'acomiar-se, es quadrà militarment i digué amb la mà a la visera de la gorra de plat: "Tant gust en conèixer-lo, senyor!" I una cosa, que parlant del geniot del pare me'n descuidava. La senyora marquesa, Julia, vol donar una festa i m'ha encarregat que us convidés.

- Aquesta és l'entonada de sempre. Vol que tots veiem que s'ha emparentat amb la noblesa.

- Va, Cristeta, les enveges allà dalt! N'hi anirem molts. No vulguis ser la nota discordant, ara.

- No, no, però és una pretenciosa. Aquesta si no s'hagués pogut casar amb un marquès s'hagués quedat soltera.

- Doncs a mi, m'agradaria veure-la - diu Diana -. I m'agradaria veure què és un marquès, ja veus.

- I és clar, dona... Què li dic Cristeta?

- Doncs... digues-li que sí. I que hi anirem aparellades!

- Afro!, vaja...!

- No, no, hi anirem aparellades. I si ella presumeix d'home també en presumirem nosaltres.

Diana pressent que la cosa es pot embolicar i, diplomàtica ella, diu:

- I per què no mostrem els veïns al parent? Són bona gent, pobres. Tenen dos nois, Ignasi i Jordi...

Cristeta torna a ser Cristeta. L'enuig ja no se li veu al rostre, i, com si no hagués passat res, diu:

- El pare ha estat pilot de vaikell, i Jordi nasqué a l'aigua.

- Ves escoltant, parent. Es casual, no?

- I hem nedat junts algunes vegades.
- I una d'elles que ta germana va sentir a dir que el noi s'havia negat, i no s'havia negat, quan el trobà...
- Diana!
- Que aquest no és cap llengua llarg i se li pot dir tot!
- Tenen la mare baldada de les cames. Per què no hi entrem i la veus? Són a quatre passes...

- Un nostre parent, el senyor Efebus. Es metge. La mare del Jordi... Apol·ló s'interessa pel mal de la vella.

- No tingui por, senyora. Em penso que ho adobarem. La vindrà a veure un fill meu que d'aquestes coses en sap més que jo: el doctor Heracles.

Sí, es presentà Heracli el qual en pocs dies deixà la mare del nostre amic apta per a caminar una mica sense ajut de bastons. Jordi va a casa de les noies. Hi ha Cristeta sola.

- Cristeta, si d'ençà de la primera nedada et porto al pensament, no t'hi puc portar més perquè el tinc ple de tu, però...

- Jordi, que qui ha adobat ta mare és el fill del nostre parent!

- Si jo fos qui sap qui, Cristeta, jo...

La noia li posà la mà a la boca. No volgué escoltar regraciaments. No volgué que se li sentís obligat. (Les dones solen reaccionar de maneres impensades, i més una com ella). Recordà que el dia de la falsa negada li havia dit que les besades a l'aigua no valien. Era el gran moment. Ara eren en terre ferma i tots dos sols. Ell només tingué temps de dir:

- Cristeta...

Quin disgust se n'hagués emportat Zeus si s'hagués presentat en aquell gran moment!. Però qui es presentà fou Diana.

-Ah...Ja me'n torno! Però quin abraç més bonic!

Jordi baixà d'aquella mena de cel que el gran moment l'havia fet enfilar. Afrodita hagués continuat l'abraç hagués entrat qui hagués entrat, però Cristeta fins es tornà una mica vermella, no massa si s'ha de dir la veritat.

- No, no t'envagis, Diana. Només voldria que tu passéssis un moment com el que jo he passat...Arreveure, Jordi. I torna quan vulguis.

I, ja rient:

- I mira que sigui un dia que no hi hagi Diana!

Jordi sortí portant al damunt un encant que no se'l podia treure. Literalment encantat es ficà a la casa veïna de la seva.

- Ai, perdonin. M'he errat de casa...Com que totés són iguals, saben...

El reduït món del barri viu una bona vida. S'han equilibrat les festejades, el bar Maurici navega bé i pel carrer no es veuen massa males cares encara que sempre se'n vegin per bé que vagin les coses. Fa temps que no s'ha mort ningú i, de tant en tant es veu passar una senyora gràvida la qual cosa és una senyal de que el barri va a més. La gràvida en aquell moment és la senyora Mariàngela.

- Què, com anem Mariàngela.

- Anem passant.

- Jo en pensava que ja et tocava.

- Jo també, però la senyora Marleti m'ha dit que encara no havia acabat, que portava els comptes malament...Es que qui porta el compte, aquest, és el meu home.

- Ell?

- Si li sembla que la criatura l'ha de tenir ell! Mariàngela que ja és hora! Mariàngela que ja has d'haver acabat...Es veu que porta pressa. Diu que ell s'ha casat per a tenir molts fills.

- Els hagués de tenir ell!
- No és pas que no li digui jo, però ell em diu que si fossin de tan mal tenir com diem les dones, no se'n tindria cap. O un hi prou.
- També és veritat, però ja m'agradaria que de cada tres que en tenim nosaltres els homes n'haguéssin de tenir un.
- Sí, què hi vols fer. Les coses van com van.
- Quin remei toca sinó deixar-les-hi anar...?

Passa un home gros, en samarreta, amb un cove de tomàtecs a coll. Una dona troba que fa aire i es posa un mocador negre al cap. La senyora del 37 escombra la voravia i, amb aquella afecció que tenen les dones a escombrar devegades, no es dóna compte que passa l'avi Roberti.

- Senyora Maria, que no em sobren pas les calces a mi perquè me les ompleni de pols! Si hagués estat un jove de vint anys, segur que no m'hagués escombrat...

- Ai, perdó, senyor Roberti. Escombrava però tenia el cap qui sap a on... El meu home torna a beure, sap? I no és tan vell com això, senyor. Tots els vells fossin com vostè. Més d'una els canviaria per coses més joves que qui sap què es pensen i aviat pleguen, ja li diré jo!
- Sí, molts compliments, molts complimentes - va rondinant carrer avall el senyor Roberti -, però ja m'ha fotut la pols al damunt...

Uns vaillets han lligat un pot a la cua d'un gat que corra esvarat i traboca una panera de peix de la parada del peixater Cinqueti el qual crida a tot cridar dient que ell ja fa temps que diu que al barri amb un sol carrabiner que ha de fer tantes coses no té temps de cuidar-se que la mainada no lligui pots a les cues dels gats. La senyora Dellagua li regateja el preu del peix i li diu que ja li pot donar el que el gat ha fet caure si li dóna més bé de preu...

La del 22 estén roba. Unes noies passen que ja venen rient de carrer amunt, s'aturen davant l'estesa i:

- Alça senyora Pietà quin cul més gros que ha de tenir el seu marit!- diuen entre rialles al veure que la senyora Pietà posa a estendre els calçotets de son marit, els quals, efectivament, s'han d'aguantar amb més agulles d'estendre roba que uns calçotets normals.

- Què més voldrien vosaltres, mocoses, que treballar amb uns calçotets com aquests! I penseu que d'aquests calçotets les coses que valen són les que hi van a dintre!

- Senyora Pietà...- diu reconvenint-la la veïna que també estenia però estenia calçotets normals.

- Es que aquestes mosses si no ens n'hi deixes anar alguna no te'n sortiries. Ja les conec i ja fa massa dies que quan em veuen estendre es mofen dels calçotets del meu home!

- Jo no és que me'n mofi, però més que calçotets, senyora Pietà, això són calçotassos!

- Doncs com vol que ho faci jo. Si tinc un home gros no li puc pas fer portar calçotets petits!

- Es clar, és clar...Miri, val pels del de casa. Es un bon home, però és tan prim que passaria amb uns calçotets d'un sol cuixot!

Es a dir passen més o menys les coses de tots els dies llevat de l'episodi del pot de la cua del gat. El senyor Cinqueti té més raó que un Sant al pensar que el gat que proporcionà la vocada de peix podia ser el propi gat de la senyora Dellagua la qual li feu lligar un pot a la cua per a tenir peix a meitat de preu. I ho era el gat de la senyora Dellagua, ho era.

I fou durant aquest temps de relativa felicitat al barri que tingué lloc la festa a casa de la senyora marquesa.

No se'n dubti pas gens. Julia volia que la gent de la Casa Gran veiés amb qui s'havia emparentat. A la festa no hi anà tot l'Olimp, però hi comparesquè una bona representació. Es deia que abans del matrimoni amb Julia, al casal del senyor marquès hi havia l'estol de minyones més ben agraciades de tot el sud del país. Quan Julia fou coronada marquesa ho fou mitjançant determinades concessions. Substituí, pel que podés ser, la totalitat de les minyones de pocs anys, per altres lliures de lleves. I, cosa que no entengué massa el senyor marquès, fou fer retirar a les golfes totes les Venus del jardí, reproduccions de les dels museus de Roma, de Florència, del Vaticà i del Louvre, davant quines estàtues el senyor marquès hi solia passar moltes estores:... I és que Júlia, en el fons, a la seva admirable rival no la podia veure ni en escultura, cosa que desconeixia el senyor marquès. Però això ja són coses intimes i si ens haguéssim de ficar en totes les de la parella marquesal la història s'allargaria molt ja que entre les mateixes se sap que, quan el senyor marquès es posà ell, les seves propietats i la seva fortuna a la disposició de Júlia, aquesta li feu jurar damunt la corona marquesal que, a partir d'aquell moment ell no tindria tractes amb cap més dona, jove o vella, vestida o despullada, que amb ella. Cas contràri Júlia quedava lliure de tot compromís i es quedava amb tot el patrimoni del senyor marquès.. Aquest la trobava tan extraordinària a Júlia, que feu el jurament contentíssim, i en presència de l'administrador Sibinet com a testimoni. Aquest, meticolós com sempre, proposà aixecar-ne acta d'aquella jurada. I així es feu. Quan Júlia tingué el document signat, - Marqueset, quan vulguis! - digué.

Es clar, a partir d'aquí les intimitats encara serien més íntimes... L'home, d'ençà de les intimitats que seguiren a la signatura del document, vivia en un món d'aquells que sembla que no pugui ser, que no es toca a terra, que s'hauria de passar dia i nit picant de mans. Quan Júlia li proposà de donar una festa a la qual hi assistirien uns amics i

No se'n dubti pas gens. Julia volia que la gent de la Casa Gran veiés amb qui s'havia emparentat. A la festa no hi anà tot l'Olimp, però hi comparesquè una bona representació. Es deia que abans del matrimoni amb Julia, al casal del senyor marquès hi havia l'estol de minyones més ben agraciades de tot el sud del país. Quan Julia fou coronada marquesa ho fou mitjançant determinades concessions. Substituí, pel que podés ser, la totalitat de les minyones de pocs anys, per altres lliures de lleves. I, cosa que no entengué massa el senyor marquès, fou fer retirar a les golfes totes les Venus del jardí, reproduccions de les dels museus de Roma, de Florència, del Vaticà i del Louvre, davant quines estàtues el senyor marquès hi solia passar moltes estones... I és que Júlia, en el fons, a la seva admirable rival no la podia veure ni en escultura, cosa que desconeixia el senyor marquès. Però això ja són coses intimes i si ens haguéssim de ficar en totes les de la parella marquesal la història s'allargaria molt ja que entre les mateixes se sap que, quan el senyor marquès es posà ell, les seves propietats i la seva fortuna a la disposició de Júlia, aquesta li feu jurar damunt la corona marquesal que, a partir d'aquell moment ell no tindria tractes amb cap més dona, jove o vella, vestida o despullada, que amb ella. Cas contràri Júlia quedava lliure de tot compromís i es quedava amb tot el patrimoni del senyor marquès.. Aquest la trobava tan extraordinària a Júlia, que feu el jurament contentíssim, i en presència de l'administrador Sibinet com a testimoni. Aquest, meticolós com sempre, proposà aixecar-ne acta d'aquella jurada. I així es feu. Quan Júlia tingué el document signat, - Marqueset, quan vulguis! - digué.

Es clar, a partir d'aquí les intimitats encara serien més íntimes... L'home, d'ençà de les intimitats que seguiren a la signatura del document, vivia en un món d'aquells que sembla que no pugui ser, que no es toca a terra, que s'hauria de passar dia i nit picant de mans. Quan Júlia li proposà de donar una festa a la qual hi assistirien uns amics i

parents els quals en altre temps eren primeres figures d'un país llunyà, l'home ho trobà excel·lent. Ell era el primer que tenia ganes que el món veiés la meravella amb la qual s'havia casat.

- Sí, sí, que vinguin, Júlia, que vinguin. Quants més en vinguin millor! - va dir.

Sibinet va preguntar a la senyora marquesa sota quins títols els hauria d'anunciar a n'aquells convidats.

- En tenen tants, Sibinet, que no donaries abast. A la biblioteca deus tenir uns llibres d'Homer, no? Doncs repassa els títols que Homer dona a la gent de la qual parla.

Sibinet obrí uns ulls com unes taronges, però d'ençà que Júlia havia entrat a la marquesia les coses havien canviat. Aquell joc de minyones que hi havia hagut sempre, que encara que fossin del senyor marquès totes, per a Sibinet eren un regal de poder-les mirar anant i vinguent per la casa. I era en el temps que s'havia posat de moda que les noies anéssin curtes, i a Sibinet quan el senyor marquès li encarregava alguna minyona nova, "Sobretot, Sibinet, que vagin a la moda!" li deia. I després, la retirada de les estàtues del jardí! Tantes estones que el senyor marquès s'hi plantava al davant. A Sibinet, devotíssim del seu administrat també li plavien molt aquelles estàtues. Tant, que no es podia estar, cada cop que hi passava pel davant, de donar-lis el bon dia. D'ençà que les tenien a les golfes el senyor marquès li trobà un dia que se les estava contemplant. L'home vingué vermell, però el seu nobilíssim senyor li havia dit:

- Segueix-les mirant, Sibinet. Jo també venia per la mateixa cosa.

- No l'entenc, senyor, aquesta decissió de la senyora.

- Les dones sempre són de mal entendre, Sibinet. Quan et sembla que les entens et surten amb un ciri trencat, saps? Ara, pensa que a la senyora marquesa no se l'ha de contradir mai a n'aquesta casa. Això planta-t'ho al pensament, Sibinet.

- No cal que m'ho recordi, senyor... Però aquell joc de minyones que teniem abans! Era una pura glòria veure-les anar i venir per sales i passadissos. I ara sembla que fem col·lecció de llibres vells.
- Sibinet, la senyora marquesa ho ha disposat així.
- Sí, ja ho sé. Quan va ser l'hora de llogar-les: "I que vagin llargues, va dir" Si de roba sol li costaran el doble. Jo no ho dic per ares de mal, senyor, només per una qüestió econòmica.
- Sibinet, les coses han canviat. Mira, de tant en tant et vens a mirar aquestes estatuës, ningú et dirà res i ja veus que porten molta menys roba que les minyones que teniem.
- Vostè mana, senyor. Jo de minyona no n'hi vaig tocar mai cap, però alguna natxada perquè fessin quelcom una mica més depressa, no vull dir que no les hi donés, purament en acte de servei, sap? I no és la mateixa cosa mirar-se un monument de marbre a natxar una regió viva d'una bona minyona.
- Sibinet, que alguna em va dir que algun cop hi havia hagut pessigada!
- Em devien haver contestat malament al manar-les una feina!
- I aquestes d'ara, creuen?
- Mai els mano res. M'ho faig tot jo, senyor!

Sibinet passà una nit sense dormir fullejant poemes homèrics, i quan arribaren els convidats de la senyora marquesa, el bon administrador podia jurar que estava veient visions. Ho serien o no ho serien visions, però ell tenia un Homer a la butxaca de la ^{casaca} galonejada i veia, astorat, que els convidats responien a les humanitats descrites per un dels únics grans poetes que s'han vist en cor d'escoltar converses entre déus. Era de mal creure per Sibinet perquè era una mica tossut, però era així. Si Homer havia dit la veritat, Sibinet tenia a quatre passes esperant-se, una bona colla dels protagonistes de la Guerra de Troia. El primer a qui identificà fou a Vulcà, el diví coix. Efectivament, a-

quell home ranquejava poderosament. No volgué creure-s'ho del tot, de moment. Tothom en podia tenir de coixos a la família...però aquell altre el qual anava d'un lloc a l'altre com si no toqués a terra, era igual que Aquil·les del qual deia Homer que era lleuger de peus. Tampoc era res de l'altre món que, además de tenir un gran coix a la família s'hi tingués un element el qual caminés més depressa que els altres...Però Sibinet anava comprovant similituts: Aquella que portava sabates de plata, podia ser Tetis, la dels peus argentats. Ja els dubtes eren menys al veure aquella dona amb aquell rellamp d'ulls. Atenea era descrita com la dels ulls brillants. I qui podia ser sinó Mercuri aquell que portava aquell bastó daurat? De rossos n'hi han pocs a n'aquest país mediterrà, curull de gent bruna, però un ros picat com el que estava contemplant no podia ser, no és, ja assegurava Sibinet, altre que el ros Menelau. Seria massa casualitats! I Sibinet veu que tot allò és una suma d'igualtats, no fallava. I ell de sumar i triar minyones no n'hi havia d'ensenyar ningú. Quina noia pot presumir d'unes formoses trenes com l'Ariadna d'Homer? I aquell somriure que enlluernava és que podia ser de ningú més que el de les Venus a les quals anava a veure d'amagat a les golfes? Neptú no es presenta voltat de dofins, però sí acompanyat d'un estol de noies que poden ben bé passar per les sirenes més ben quillades que hi hagin. I, per esvanir tot dubte, el senyor de la mar porta una ancla brodada al mig d'una samarreta blanca i blava que llueix...I aquella una mica seriosa del costat de la somrient Venus, és Diana, perquè ho és, la dels fusos d'or i diadema...N'hi havia alguns que Sibinet, el qual suava a desdir, no pot identificar. Eren el terratinent de Ceres, el secretari d'Estat de Minerva, el nedador de Venus i el notari de Diana. Podia molt ben ser que amb tants noms com havia catalogat Homer, aquells quatre li haguéssin passat per alt. El que no podia trobar per més que cerqués, era el pare Júpiter. Però Sibinet pensà que so-

vint la gent de dalt envien delegats seus per a representar-los en segons quins actes. I Sibinet, picant a terra amb una porra daurada, anuncià, segur que no deia mentides, si no les havia dites Homer:

- La família imperial de la senyora marquesa!

Un Oh! d'admiració sorgí d'entre els convidats de la banda del senyor marquès. Aquest no se sabia avenir de cap manera de la guapesa de les dones de la família de Júlia. Pensà, per un moment, que qualsevulla d'elles podia haver optat al títol de marquesa, però procurà allunyar-lo totseguit aquest pensament ja que havia promès no tenir al cap altra cosa que la seva muller.

La senyora marquesa ja feia goig, ja. Era ben bé Hera, la Juno romana, la Júlia humana, carregada de les joies que a l'Olimp no havia pogut portar mai. I esperva, ansiosa, el moment de trobar-se amb aquella Venus de la qual tanta enveja havia tingut sempre perquè es podia passejar de bracet amb els homes o déus que li passés pel cap. Ara Venus no es podria presentar tal com figura a tots els museus del món, i les dues vestides... Júlia tingué un mes modistes a casa preprant-li el vestit de gran gala pel dia de la festa. Segur que Venus, que Júlia sap que ara es feia dir Cristeta i anava a jornal aniria a la trobada abillada com li corresponia! Havia trigat, però faria la pau de moltes ensalivades. Però Apol·ló, el convidador manat de la festa, s'havia cuidat de la roba de Cristeta i Diana. I si un déu escull vestits... I quan el moment arribà, Júlia digué presentant son marit:

- El meu marquès - digué - confiant primer trobar un gest de despit o d'humiliació, però ja amb veu tremolosa veient la roba que portava la dea de l'Amor. I Cristeta feu d'Afrodita.

- El meu rei! - digué ensenyant Jordi a la marquesa. I a l'estendre el braç senyalant al rei, la única joia que portava, el braçalet obsequi d'Hefest, brillà com si sortís el sol.

Diana, a qui encara de tant en tant coïa l'espina de Troia volgué tam-

guanyar dos punts:

- El meu notari! - va dir presentant Lluís.

La senyora marquesa es mossegà un dels llavis, però acceptà la presentació amb un somriure olímpic.

Húlia tingué un fall, un gran fall que trigaria temps a perdonar-se'l: la piscina. Era la gran piscina amb la qual el senyor marquès hi enlluernava les amistats. Un gran peix de colors, construït pel millor ceramista artístic del rodal, de dos metres d'alt, deixava anar boca avall un doll d'aigua que posava una nota d'alegria a la petita i elegantíssima embassada. Quan el marquès porta el convit a la piscina, Júlia es va adonar del seu error. Ella, vestida, es podia posar al costat de qui fos. Ara, sense roba, aquella maleïda Cristeta portava les de guanyar. Quan algú va dir:

- Quines ganes de tirar-s'hi que fa venir aquesta aigua! - Júlia va comprendre que anava a perdre la segona batalla del dia.

Tothom la va aplaudir aquella intervenció desconeguda. I quan les noies de Neptu, amb Cristeta al davant, feren l'entrada amb roba de bany a la moda, els convidats les reberen, salvant totes les distàncies, amb el mateix entusiasme que fou aclamat al ser presentat en públic el príncep hereu. Fou en va que Júlia fes passar criats amb lliurea oferint beguda amb safates d'argent.

- No, gràcies - deia tothom no volent perdre detall de la magnífica desfilada. Quan Cristeta sortia de l'aigua tota molla i resplendent, les dones invitades sentien una enveja sense atenuants, i l'element mascle ensalivava poderosament. Un dels que mirava més era el senyor marquès, estratègicament situat a primera fila. Fins Sibinet feu acte de presència, aquesta vegada amb un Homer il·lustrat, i ja no tingué cap dubte més. A la piscina del senyor marquès hi havia part de la plana major de l'Olimp, llevat de Vulcà el qual, vestit, encara podia passar, i

de Neptú el qual declarà que ell, si s'hagués tractat d'actuar a mar lliure i amb una mica de temporal beº, però que ell era incapaç de nedar amb aigua estancada.

- Marqueset, vida, que ací hi ha moltes corrents d'aire i ja saps que no et proven! - digué Júlia al veure l'afecció amb què mirava el representant de la noblesa.

L'home cregué, perquè un desig de Júlia era llei, i es retirà a la terrassa del casal. D'allà es veien les evolucions que les noies feien a la piscina, i el flamant marit de Júlia, per a veure-les més bé, es feu portar una lupa amb la qual observava les característiques especials de la seva gran col·lecció de segells valorada amb un xifra de molts números. Armat de lupa, tenia Cristeta a tocar...

Però malgrat els disgustos de Júlia la festa havia de seguir. Es feu un dinar, alabat per tothom, Venus inclosa, i Júlia aconseguí que se li lloés el beure, que fou beure de déus: ambrosia. L'amic Dionis en digué l'any, lloc de procedència i importància de la collita. Tot semblava que anava bé. Fins que tingué lloc el que havia de ser lluidíssim ball. La senyora Júlia pregà a Cristeta que li deixés ballar uns compassos amb el seu rei. Aquesta accedí perquè la dona oficial del pare Crònida veís quina cosa era aquell rei, a canvi de què Júlia li deixés una mica el senyor marquès. La senyora Júlia es pensà la cosa pitjor i, als dos giravolts justos corré a recuperar el senyor marquès el qual passà molta estona sense veure-s'hi...Ja no hi hagué més canvi de parelles, però Cristeta un ball sí que el volgué ballar amb una vella parella: l'immortal Coix el qual literalment ballava per un peu de content que estava.

- Gràcies, Afro -, li digué acabat el ball -.Han passat molts anys perquè hagi pogut veure aquesta gentileza, però la recordaré sempre...

La noia tornà Hefest al seu lloc.

- Ací el tens, Còria, i intacte. Guarda'l bé, que s'ho mereix.

- Quan vols no n'hi ha d'altra com tu. A casa encara surts sovint. Ell diu que a tu et porta al pensament i a mi al cor. Jo veient-lo treballar sé amb qui pensa quan fa determinades joies. Hi somriu, fent-les..

En un descans, Arcadi parla amb alguns de la família. Diu que corren mals vents, que la gent està espantada, que es parla d'una guerra...

- I nosaltres, què hem de fer?

- Nosaltres, ja ho sabeu, som refugiats polítics. No podem anar a favor de cap bàndol. Són els homes que s'han de batre. Nosaltres no ens hi podem ficar...

El senyor marquès també ho sabia el que deia Arcadi.

- Però jo, amb guerra o sense, tindré Júlia al meu costat. Abans no demanin la meua lleva...Després, ara els marquesos no hi solem anar a les guerres.

Júlia veu arribat el moment de fer alguna base almenys, per petita que sigui.

- Però el jovent hi haurà d'anar tot. I a les guerres n'hi cau molt de jovent!

Aquesta vegada ni Cristeta ni Afrodita pogueren contestar. Cristeta només apretà més fort el braç de Jordi. Afrodita no es volgué donar, però, i pensà ferotjament que l'amor estava per damunt de paus i de guerres...

La igualtat químicament pura, els savis diuen que és impossible. I els savis alguna vegada han de tenir raó. I quan els que posseeixen la ciència fa aquesta mena de declaracions ells deuen saber a quina igualtat es refereixen. No s'hi pot ficar un amb les igualtats dels savis. Un només es pot ficar amb igualtats vistes, de bon catalogar. Dir que existeixen desigualtats geològiques o de clima no ha de trobar massa

contradiccions. Està a l'abast de molta gent creure que quan els habitants de la Riviera circula en cos de mànegues, a l'Argentina, en aquell mateix moment, els que no tenen foc peten de dents. Com ho està assegurar que un malai és molt diferent que un natiu de Santa Coloma de Gramanet. Quan els savis comenten que la igualtat ablut no existeix, potser arriben a les seves conclusions pensant que a en'ns diferents igualtats distintes. Però hi deu haver desigualtat de criteris, d'idiomes, òperes i comptes-corrents. I encara els savis, que solen ser gent molt discreta teoritzen d'una manera general per a no esverar la gent i no diuen res d'una desigualtat que cada dia guanya més partidaris: la desigualtat domèstica. Com volem que el món s'entengui si no s'entenen pares i fills, sogres i gendres, cunyats i cosins germans? Deixant sense discutir, doncs, que la desigualtat mentre no es demostrï el contrari és una cosa vàlida entre continents, nacions, comarques i espais més reduïts, no es trobarà gens estrany que al barri de les cases barates que coneixem fossin, en segons què, distintes d'altres barris, àdhuc del mateix rodal. Ells eren com eren i determinats afers els tractaven a la seva manera i s'haurien d'èxat tallar un braç abans de variar de criteri. El barri era el barri. I quan al barri, un costum es tornà en llei, les autoritats es guardaven prou d'intervenir. Haurien d'haver fet sortir els tancs al carrer i això hauria estat molt mal vist a fora, sobretot perquè el barri, amb els tancs sols, quan defensava una decisió no n'hagués tingut prou. Els tancs haguessin hagut d'obrir foc i això sí que hagués estat molt mal vist pels observadors estrangers.

Al barri s'havia establert una norma - costums fan lleis, deien ells, i val més matar un home que treure un costum-, que no es podien aparellar nois i noies d'un mateix costat de carrer. El barri hauria passat per pagar més impostos, per passar gana, però ningú s'hagués vist en cor de trencar aquell costum que el barri s'havia imposat. Voler va-

riar aquesta regla hagués estat fatal, tant per la gent del barri com pel jurista estatal autor de la modificació. El mateix carrabiner Ramonetti, home d'ordre ell, davant un intent de canviar aquella llei s'hagués posat incondicionalment, armat, al costat del barri si les coses haguéssin anat massa amunt.

I fou quan el barri veié que iniciaven amb èxit el festeig Jordi i Cristeta els quals vivien en números parells, que una comissió de veïns es presentà a casa les noies, amb la llei als dits. Cristeta no hi comptava amb allò i Jordi no hi havia comptat mai perquè mai s'havia pensat, seriosament, arribar a festejar la noia.

- Ai, pobres de nosaltres, com ho hem de fer?! digué Cristeta, esveradíssima.

- No t'esvaris, Cristeta...Algú ens ajudarà. - li deia Diana.

El president de la comissió era Bruno Faroni el qual amb les coses del barri era molt primmirat i amb aquella molt més. Bruno era un protector dels festejadors oficials i havia obtingut més d'un canvi de casa perquè el jovent podés festejar a gust de tothom i sense trencar aquella llei del barri. Però aquella vegada Bruno Faroni s'ho veia una mica malament perquè tots els que llavors festejaven eren festejadors de parells amb sanassos i no es podia de moment pensar en nous canvis de domicili.

- Però, senyor Faroni...

Hi havia tanta pena a la cara de Cristeta que Bruno s'enterní. A més ell era dels que deia que tenir aquella noia al barri era motiu d'orgull com si haguéssin tingut la muntanya més alta d'Europa, hi hagués nascut l'inventor Marconi o el Dant hi hagués anat a acabar la Divina Comèdia.

- Vostè, senyoreta, vol festejar de debó?

- Però si ja festejo!

- Però festaja malament.

- Què sap vostè, de com festejo!

- Vull dir que festeja contra les regles del barri...A vostè li agrada, però de debó, el noi del vell pilot? A l'altra senyoreta ja no li dic res perquè el fill del notari no és del barri.

Diana, malgrat que ja tenia el festeig mig organitzat, cada vegada que se li parlava del fill del notari havia d'enrojolar.

- Es clar que m'agrada...

- Molt?

- Molt!

Bruno Faroni es gratà el cap. L'home s'anava decidint a trobar una solució.

- Senyoreta...jo vull anar segur. Primer li he demanat si volia festejar de debó, i m'ha dit que ja festejava. Després li he preguntat si el noi del vell pilot li agradava i m'ha dit que molt.

- No, molt: Moltíssim! (Era autènticament Afrodita defensant l'amor i ja no la podia parar ningú).

- Doncs no es preocupi...Jo em cuidaré de tot, com a Bruno que em dic.

- Però...

- D'ací a poc tindran una casa a l'altra costat de carrer. Seria la primera vegada que Bruno Faroni deixés un festeig sense arreglar. Afrodita, ben bé Afrodita, amb un crit de joia estampà un sonoríssim bes a cada galta del president de la comissió.

- Madona Dellegrazie! - digué Bruno restant uns moments amb el pols aturat.

Quan sortia de la casa deia als seus companys de visita:

- Em penso, no m'ho penso, ara n'estic segur, que he trobat l'oportunitat de passar comptes amb un poca vergonya i de fer al mateix temps una bona obra a n'aquesta noia que fa aquests petons tan fenomenals...Jo ja molts dies que em malfio del veí...

- De l'enterra-morts?

- Del mateix. El número 17 del carrer no trigarà a estar disponible.

L'enterra-morts deixà el barri, segons ell, per anar a un lloc on la gent es morís més, ja que ell per manca de feina del seu ofici havia de fer hores extres fent de nunci i cuidant de la neteja del carrer. La gent del barri s'ho creié, però la veritat només la sabia Bruno Faroni.

La senyora Modesta quedà vídua, i era de les que les passava més estretes del barri. Ella havia estimat molt al seu marit i encara el seguia estimant ja que li havia costat molt de fer-lo decidir. Era un home que no s'acabava de decidir mai, el seu home. Al final, de tant sentir a Modesta insistint i insistint, va dir:

- Mira, casem-nos...

La senyora Modesta venia de muntanya, però d'una muntanya curiosa on la gent tenia les seves idees d'aquest i de l'altre món. Eren idees trameses de pares a fills sense que ningú s'hagués atrevit a deixar-les ni tan sols a modificar-les. El lloc on nasqué la senyora Modesta era un poble petit, més petit que poble, amb tres carrers, es glésia i un minúscol cementiri. El poble anava al llit quan hi anava el sol, no tenia farmàcia, escola ni taverna, però tenia el cementiri més ben cuidat del país. Els que fundaren el llogaret ja hi dedicaren la seva atenció a n'el cementiri i fou la primera cosa que construïren quan hagueren pujat les primeres cases, i els que vingueren després d'ells seguïren tenint pel petit cementiri tota la seva simpatia i tota la seva devoció. De tard en tard el capellà Carraresi pujava al poble, i era en va del tot que fes sermons dient que estava bé que tinguéssin el cementiri ben cuidat, i que les idees que tenien de l'altra vida no eren idees bones, i que al cementiri hi havien de portar flors i prou. Però el capellà Carraresi va veure que quan feia aquests ser-

mons, la col·lecta feia llàstima i l'home acabà de sermonejar fent-hi sortir la forma d'entendre el cementiri que tenia la parròquia, Tant com el casori durà, la senyora Modesta només pensà en una de vida, però quan se li morí el marit, tornà a practicar de ple les normes que al poble tenien de l'altra. Bruno Faroni va veure que la senyora Modesta, ja l'endemà de tenir l'home enterrat, sortia de casa amb un ram de flors i un cistell. El ram de flors el trobà natural, ara, el cistell, el preocupà una mica. I la preocupació seguí quan, als dos dies, la dona tornà a sortir de casa amb ram i cistell. Bruno pensà que al cementiri tothom hi podia anar tan sovint com volgués i anar-hi més o menys carregat de flors...però aquell cistell...! I decidí posar-se en guàrdia.

La pobra senyora Modesta, el primer dia d'anar al cementiri, deixà el ram al peu de l'inxol i, al costat, una llesca de pa amb una costella. Al cap de dos dies tingué la gran alegria de veure que el regal alimentari havia desaparegut. La pobra vidua, com sabem, anava més aviat curta de moneder, però què no hauria fet ella pel seu estimat Benet! I, si no cada dia, cada dos, cap-al-tard, portava sopar al desaparegut marit. La guàrdia de Bruno Faroni va valer la pena. Observà que sempre, abans de sortir amb el ram de flors i el cistell, de la casa de la veïna en sortia una penetrant olor de carn a la brasa. I l'home decidí actuar. S'esperà que la senyora Modesta tornés del cementiri i, sense compliments, li preguntà pel dret:

- A qui porta sopar, cada dos dies, senyora Modesta?
- Vostè era molt amic del meu pobre Benet, i no es riurà de mi...Li porto a n'ell, el sopar.
- A n'el Benet? Però...
- Sí, al cementiri. Miri, n'hi ha que creuen que la vida s'abaixarà, altres que el govern governa...Jo crec en l'altra vida, a la meua manera...I no són coses per a riure-se'n, senyor Bruno. Cada dos dies

el Benet deixa el plat buit...Jo, abans d'ahir, ja li vaig posar preguntar: "T'agrada el sopar, Benet?". I miri, senyor Bruno si la cosa és seriosa que vaig sentir la veu d'ell, la mateixa veu que tenia, més aviat rogallosa, dient-me: "Molt, Modesta, però no em podries portar dues costelles enlloc d'una?"

Bruno Faroni, el dilluns, seguí d'amagat, la senyora Modesta quan anà a portar flors i sopar a Benet. I esperà, darrera la pared del cementiri. La senyora Modesta canvia les flors del pitxer, i del cistell va treure una llesca de pa i dues costelles encara fumejant.

- Avui te n'he portades dues, estimat Benet...

I una veu rogallosa, imitant la del difunt veí, digué:

- Modesta, maca, no em podries portar un parell de pomes, dimecres?

- Ai, si, reiet, encara que les hagi de robar perquè ja deus saber que d'ençà que tu no ets a casa ben pocs diners hi entren. Però tindràs les pomes, sents?

Quan la senyora Modesta fou fora, Bruno Faroni, home de pèl en pit, saltà la pared del cementiri i trobà l'enterramorts sopant. L'engrapà pel clatell i l'home, pensant-se que qui sap qui era que l'agafava de pel coll i ja a mitja claror, es posà a tremolar com la cosa es mereixia.

- No sóc el que et penses, animalàs! Sóc el veí de la senyora Modesta...Que l'ofici dóna poc, és cert, però no et cau la cara de vergonya d'abusar d'una pobre dona...

- Senyor Bruno, senyor Bruno que això, encara que ho tenia pensat, no ho he arribat a fer!

- No sé qui m'atura que no et deixi sense cap dent! I ho faré, a més d'escampar la teva conducta pertot arreu, si no surts del barri en quatre dies!

L'enterra-morts canvià d'aires. La pobre senyora Modesta seguí uns dies portant sopar al desaparegut Benet, i al veure que trobava el

present sense tocar, digué al seu veí Bruno Faroli:

- Ha acabat la gana, senyor Bruno. Ja quan vivia, el pobre Benet no era gaire menjador...

- Ja ha fet prou, senyora Modesta, al deixar de menjar vostè per a portar-lo al seu marit. Ell, si no n'hi porta més i menja vostè, estarà content igual...

De les dues noies, Diana pensava alguna vegada que potser feia un festeig desigual. Sovint, si no tenia Lluís a prop recordava epissodis de quan era Artemis i la gent amb la qual havia alternat, però quan es passejava de bracet del seu xicot pel Passeig, veia que cada vegada s'acostava més al festeig integral. Lluís no tenia els antecedents d'ella, però era un garlaire de bon escoltar i, a més era fill de notari, que Déu n'hi do. Cristeta no hi ha pensat mai més amb la desigualtat de procedència. Festeja a tot drap, amb afecció, decidida, a consciència i d'una manera absoluta. Ella festeja i prou. Lluís, si bé encanyona molt quan s'atura a pensar si Diana és o no de debó una vedette del llibre d'Homer, quan la sent parlar i quan la veu somriure - Diana somriu cada dia una mica més- , creu que té la sort de festejar a la noia més guapa del món, i això sí que ho creu a ulls clucs, creu que si Homer la podés veure ara, la posaria sense cap mena de dubte entre la família imperial de l'Olimp. Jordi, al qual mai Cristeta li digué qui eren els seus parents per a no desanimar-lo, està convençut que per una d'aquelles coses de mal explicar que passen, a ell li ha tocat festejar amb una xicota mereixedora de tenir relacions amb el mateix príncep de la Casa Real. Devegades es fa creus que Cristeta l'hagi escollit a n'ell que no tenia altre mèrit que haver vingut al món en mig la mar sense tenir-hi cap culpa, i nedar com un dofí. I el noi pensa, per primera vegada en la seva

vida està assolint una cosa desitjada.

I el barri, aclarida ja la manera de festejar entre elements de cada costat de carrer, s'havia convertit, com el mateix Bruno Faroli, en protector d'aquell festeig.

- Quina sort que ha fet el noi del vell pilot a poder festejar una noia com aquesta...

se sentia d'una veïna que es quedava una estona amb les mans sota el devantal contemplant el pas de la parella.

La felicitat és com el vent. Acaba passant. I s'ha d'aprofitar quan passa, ja que no hi ha una felicitat general. Quan uns diuen: "que feliç sóc!", altres han de dir: "Sóc un desgraciat!" No està tothom content a cop, es veu. Quan als pobles hi havia cases de planta baixa, els maldecaps eren pocs. A mida que pel món s'hi han anat escampant gratacels, els maldecaps han fet un salt sense precedents. D'ençà que hi ha tants gratacels que la felicitat passa més depressa, és escassa, migrada...Hi ha gent que no l'ha tinguda mai als dits, i d'altra que la hi tenia de tant en tant la va perdent a causa dels gratacels. Aquests a més de fer perdre felicitat han portat el treball i, amb les coses del treball les crisis. Treballar, amb la mà al pit, no agrada pas massa a tothom. Sempre, en un moment o altre, la majoria ha pensat que la cosa ideal és viure sense treballar. Passar la vida en una illa de la Polinèsia, mirant la mar entre palmeres i ventallat a l'hora del sol per una o dues polinèssiques cantant cançons de la terra, ha estat el somni secret de molts ciutadans. Es veu que aquesta manera de viure havia existit, però fins a les illes polinèssiques s'hi han plantat gratacels i ara, en una cosa o altra hi ha gent la qual ha de fer vuit hores cada dia. S'ha de treballar on

sigui i com sigui, dient bonaventures, passant major o convertint infidels. I bé, ja treballa tothom. De mala gana, però treballa. Sí, del treball surt el profit, després del treball, ve el descans, i treballs amb pa són de bon passar, però de treballar no n'hi ha cap burro gras, per a treballar i no guanyar val més descansar, i el treball és virtut, però a mi em put... No ens entenedem mai amb les coses del treball encara que tothom treballi. Els gratacels manen. Quan toquen a treballar no treballar és considerat una mena de crim. Com a contrasentit, devegades, per ganes que se'n tinguin, els gratacels tanquen fàbriques. Quan se'ls pregunta per què tanquen, : "Es la crisis" diuen. I no hi ha més que agafar-se les crisis com a coses fatals, indèmites, ineluctables, que han de passar com passen els cometes, que no es pot privar que passin. Abans dels gratacels, les crisis eren unes crisis raonables i nòmades. S'anaven passejant pel món i quan actuaven en un lloc n'hi havia molts d'altres que se'n veien lliures. D'ençà dels gratacels les crisis són abundants, generals com les epidèmies contra les quals els metges no hi acaben de trobar el remei.. Molts economistes, veient les crisis actuals, han canviat d'ofici. Tampoc hi troben remei...

I la crisis, quan ningú hi comptava, es presentà a la fàbrica de paper del senyor Justí. Aquest era la primera que trobava i intentà batre-s'hi, però era una crisis que no era pel senyor Justí. Mal que li pesà hagué d'acomiar gent, i les perspectives eren d'haver d'arribar a acomiadar a tothom. I l'home pensa i repensa amb qui li podria donar un cop de mà. Hi ha el banquer Ponsetti. Se sap que és un home que sempre juga a guanyar, però és home de molts quartos. El senyor Justí pensa que la crisis es pot resoldre amb quartos, i va veure al senyor Ponsetti i li exposa que necessita un cop de mà.

- Un cop de mà, vol dir diners, no, senyor Justí?

- Sí...

- Però vosté creu que és una cosa justa deixar diners a un home que té una fàbrica que en perd? Jo n'hi deixaria, i els que volgués, si la fàbrica n'hi guanyés de quartos.

- Llavors, no el necessitaria per a res, senyor Ponsetti.

- Està bé. Suposi's, ho suposi, que jo li dono el cop de mà que vol. I el qui perdrà els diners seré jo llavors. I sense tenir cap fàbrica.

- Ah, si vol la hi vendré. Seria una garantia per a vostè. La fàbrica sempre n'ha guanyat de diners. Es ara que no en guanya.

El banquer Ponsetti flaira negoci. La fàbrica de paper feia anys que era una fàbrica d'anomenada. Fou construïda en uns terrenys damunt la mar... Un dia, si la fàbrica no funcionés, hi havien els terrenys, uns terrenys privilegiats, amb cala pròpia i tot... Ja es parla d'un turisme, el qual si ara és reduït, es pot convertir en massiu, i el preu d'aquells terrenys valdrien una fortuna...

- No ho sé... L'hauria de veure la fàbrica.

- Senyor Ponsetti, vostè sap millor que jo, que quan la fàbrica anava vent en popa, la majoria dels diners que guanyava me'ls guardava el seu banc.

- Que és, senyor Justí, per una de les coses que serveixen els bancs. Imaginis's que enlloc de portar-hi diners la gent al banc, els vingúes a treure. Qui és que es faria banquer? En fi, jo no vull fer res que no me la miri la fàbrica, si té molt terreny, on està situada, etcètera, etcètera...

El banquer Ponsetti tenia dues fames: els diners i les dones. Les dones el tenien tan trasbalsat com l'efectiu metàl·lic. Ell era poc amant de fer ostentacions, però quan una dona li queia bé no mirava prim. S'hi hagués arruïnat si hagués convingut. Hi ha gent que s'ho juga tot per a tenir una instal·lació astronòmica, protegir una filharmonica o col·leccionar monedes. El banquer Ponsetti, quan es tractava de dones venia boig. S'hi gastà fortunes amb dones. Això sí, recobra-

va el cost de les seves activitats amoroses, deixant diners amb interessos d'usura.

- I pensí, senyor - deia al ciutadà que tenia al seu davant demanant un préstec -, que no és el banc que li deixa els diners, que el banc no ho pot fer. Sóc jo particularment qui el trec del cot...

La fama tenoriesca del banquer Ponsetti era sabuda, com era sabuda la manera que tenia de solucionar resistències, i les noies del barri quan pujaven a vila, sobretot les de bon mirar, si veien venir pel carrer al banquer es ficaven a la primera casa que trobaven, fos la que fos. I ho i aquesta honestíssima preocupació el banquer Ponsetti n'empaità més d'una perquè moltes de les cases de la vila eren de la seva propietat. I llavors, per a ell, només era qüestió d'anar apujant l'oferta. I alguna vegada se'n sortia. Tothom té la seva manera de fer les coses en aquest món, i els seus sistemes. I amb la qüestió faldilles el banquer Ponsetti tenia el seu de sistema. Pagar. Per això era odiadíssim el banquer. I se sabé que ell volia pagar sempre perquè la noia Becassi enfurismada dels escàndols que rebia de casa seva perquè tancava tard, decidí anar-se a oferir, i de franc, a l'home més mal vist de la comunitat. I tot per a donar el disgust més gros a la família. Es presentà a casa del banquer i demanà una entrevista.

- I digui al senyor Ponsetti - informà al criat que li obrí la porta -, que l'entrevista li demana una dona guapa!

- Que passi! - digué el banquer fent entrar a una altra habitació el consell d'una de les empreses que tenia la banca.

Efectivament, la noia Becassi era guapa, i el banquer quan la va veure començà a tenir fogueta. Mentalment ja anava fent números...

- Vostè dirà, senyoreta.

La noia Becassi estava tan disposada a donar el disgust a casa, que començà a treure's roba com si tingués por de fer tard. El banquer Ponsetti es trobava davant un cas nou.

- I no li costarà res, senyor Ponsetti! - va dir la noia ja mig a la fresca i amb cara de ràbia.

- Alto, senyoreta! Aquests no són els meus tractes. Jo, si no és pagant, no vull romanços. Pagant en faig el què vull de les dones. Si no ho fés així serien elles les que farien el què voldrien de mi. Ja es pot tornar a vestir...Pietro, Pietro! Acompanyi la senyoreta a la porta.

I entrant a l'habitació on havia tancat el consell:

- Senyors, ja poden entrar. Continuarem el consell...

El banquer Ponsetti es presenta a la fàbrica del senyor Justí. El sortiren a rebre Diana i Cristeta. Quedà parat. El senyor Justí es brinà a ensenyar-li la fàbrica.

- Que vinguin elles, també!

- Ah, sí, sí...

El senyor Justí prou s'escarrassa a ensenyar sales, màquines, procediments de fabricació, els terrenys que donaven a la mar...El banquer no tenia més ulls que per a mirar les dues noies.Pensa: "Em costaran dues fortunes, però les valen...!"

- Senyor Justí, li compro la fàbrica si ens entensem amb el preu, però amb una condició.

- Quina?

- Que me la vengui amb aquestes noies i tot! O això o no hi ha tracte. Aquell banquer era com era. Compraria les fàbriques que fos per tal de tenir aquelles dues formidables bel·leses a la seva disposició. Mai havia vist res que podés assemblar-se'ls-hi."Hasta sembla estrany que al món hi hagi dones tan guapes!", pensava cop i recop. No regatejà ni un sol ral quan el senyor Justí va posar preu a la fàbrica. N'hagués pagat el doble i tot..."Mamma mia, quines dones!"

El senyor Justí posà un anunci a la porta principal de la fàbrica fent saber el canvi d'amo, i dient que ningú li anés a reclamar res perquè la fàbrica ja no era seva. Reconnavia que es llaurés molt dret amb el nou amo, ja que si a n'ell no li havia vingut mai d'un potser el nou propietari hi trobés més gent que del compte...

El seu fill Antoni es convertí en un dels socialistes més rics dels socialistes coneguts. Feu arribar una nota a Cristeta dient-li si la fortuna que ell tenia ara li podia fer mudar de festejador, i la noia li feu dir que el seu Jordi valia més que totes les fortunes del món. I Antoni seguí acudint a les reunions il·lícites del carrabiner Ragamonti, al qual contà la contesta de Cristeta al fer-li saber el seu canvi de fortuna. El carrabiner comentà:

- Deu ser una dona diferent de les altres, senyor Antoni, però vostè també és un socialista distint dels altres...

Al banquer Ponsetti, que la fabrica fabriqués o no, maldecap li feia. Ell ja sabia perquè l'havia comprada. A llarg plaç, pel turisme i, a curt per aquelles dues noies que li treien el son. Tothom sap que hi ha hagut homes que han fet coses extraordinàries i contundents per les dones. S'han arruïnat, han declarat guerres, han estrenat i despenjathàbits, han mort i s'han mort entre altres disbarats. I el banquer estava disposat a fer el què fos per tal d'inscriure a Diana i Cristeta en el seu costosíssim àlbum amorós. Si hagués tingut el món a les seves mans se l'hagués jugat sense pensar-s'hi gens a canvi d'elles. Ell era així. I quan un banquer amb les afeccions del banquer Ponsetti es posa una cosa al cap... Segur que amb els quartos que estava disposat a invertir per a posar-se una flor al trau que era la seva senyal de victòria, donà curs al setge. Comença apujant substancialment el jornal a les dues belles recepcionistes. No passà de re-

bre minúsculs somriures. Feu una puja de jornals més voluminosa i diverses vegades, sense resultats encoratjadors. El barri fou sabedor d'aquelles particulars millores econòmiques, i els que coneixen les costums del banquer començaren a malfiar-se. "Aquest porta males intencions" arribà a orelles del banquer, que deia el barri, i com que l'home sabia que si no arribava a obtenir la rendició incondicional de les noies viuria rabiós tota la seva vida, decidí fer el cop de cap sense pensar amb les conseqüències. Arribar a tenir-les a la seva disposició fou, pel banquer Ponsetti, una mena d'Epissodi Nacional. Ja d'ara endavant seria un cavall desbocat, un temporal desfet un tramuntanal d'abans de la guerra...tres fenòmens que ho envesteixen tot, ho neguen tot i ho esventen tot, i que de vegades ni les novenes hi han valgut. Les raptaria, i taparia boques amb diners, que per això serveixen, per a raptar i per a desraptar. Mentre el banquer pensava "I no me'ls acabren pas!", pensava també que moltes coses que havien fallat havien fet fallida perquè els perdedors havien anat fluijors de quartos. La manca general de felicitat, és manca de quartos. Perxò només en són els rics. I ara, per a ell, la felicitat eren Diana i Cristeta. I tothom té dret a lluitar per a ser feliç, i ell hi lluitaria amb unes armes que, per ara, mai ningú no ha vençut, els diners.

- Senyoretas - diu un enviat del banquer - ara la feina de recepcionistes la tindran en un altre lloc. Segueixint-me...

Les fan pujar en un cotxe amb vidres glaçats a l'interior. Les desembarquen davant una casassa voltada d'un gran jardí. Les reben dos subjectes vestits de negre.

- Ara la gent la rebran ací.

El rapte s'ha consumat.

- No, no han vingut - diuen a Jordi les veïnes de les dues noies. L'endemà, el noi, enlloc d'anar a signar la seva entrada a la sala de costum, es presenta a recepció. Ni Diana, ni Cristeta. Intenta preguntar a la gent que troba. Ningú sap res. Aquell dia haurà de fer festa perquè no ha signat a l'hora. Ben aviat el barri va ple de la desaparició de les belles veïnes. Jordi va a trobar el fill del notari. Aquest pensa, per un moment, que si Diana és de debòla que Homer deia que era, potser ha tornat amb la seva poderosa família, però Cristeta...a Cristeta no n'hi havia sentit a parlar mai d'aquella parentela, i sí de què no canviaria per a res la seva estada al barri. Ho ha pensat un moment la possible tornada de Diana a la llar imperial ja que darrerament els seu festeig amb la noia havia fet un venturós camí. I fou Lluís qui pensà que el banquer Ponsetti podia tenir quelcom a veure amb la desaparició de les noies.. Si en veritat era així, ho veia de mal resoldre ja que si bé el notari estava tip de fer bones escriptures al banquer^{per} si hi havia dones pel mig no hi hauria escriptures que hi valguéssin. Jordi li digué que banquer que fos aquell home, que quelcom s'havia de fer, i que ell estava disposat a fer-ho. I Lluís passà d'un festejador afortunat a un festejador decidit.

- Si tu ho vols fer per Cristeta, jo ho faré per Diana!

La gent del barri els aconsella d'esperar a fer res, que s'hi pensin bé abans, que contra aquell home no h² ha res afer...

Però qui és que pot aturar a dos festejadors convençuts? Aniran a trobar el banquer i cadascun pensa fer, si convé, un disbarat gros. El banquer Ponsetti ho devia saber amb qui festejaven les dues recepcionistes, perquè no deixà passar els dos nois de la porta del seu despatx. Eren quatre forçuts qui ho impediren. Els dos festejadors criden, lluiten i perden. El banquer ha guanyat la primera batalla. Però un festejador autèntic n'ha de perdre moltes per a deixar

de festejar. Troben l'apoi dels festejadors del barri, i es declara la guerra al banquer. I un escamot de festejadors es presenta davant la banca. Són festejadors de confiança i defensen un plet just. Vestit de paisà hi ha el carrabiner Ragamonti el qual tota la vida que festejava i es va sentir solidari amb l'escamot festejaire. També algú portà al banquer Ponsetti la nova de la marxa de l'exèrcit enemic, i quan aquest arribà davant la Banca Ponsetti, uns cotxes de la policia li impediren tot moviment. Les guerres justes també es perden. Un que gosà dir:

- A la policia la paguem tots!

rebé un contundent cop de porra que el deixà molt mal parat. Davant la diferència de nombre, el carrabiner Ragamonti ordenà retirada, i el pobre escamot s'hagué d'accontentar a dir mal de la policia de pensament cosa que ha tingut de fer la gent a diverses parts del món...

Han passat dies i el barri no veu cap solució. Veritablement contra el banquer Ponsetti està vist que no hi ha res a fer. Algú, però, vigila els moviments del banquer i veu que de tant en tant surt amb un cotxe en direcció a l'interior, al camp. Porta la nova a la reunió socialista que presideix Ragamonti. Aquest ordena seguir vigilant... I, un dia, l'Olimp pren cartes en l'afer.. Fou Heracli anant a visitar la mare de Jordi, per ordre de son pare Apol.lo, qui assabentà a n'aquest de la desaparició de les noies.. L'endemà mateix a casa de Jordi tingué lloc una trobada que si els periodistes haguéssin sabut qui eren els trobats haguéssin pogut fer el reportatge del segle. Però al barri no n'hi havien de periodistes. És una pena que no n'hi haguéssin. De moment s'han reunit els de més a mà. Apol.lo, Hermes i l'enginyós Ulisses. S'han presentat amb els noms civils coneguts: el senyor Efebus, el senyor Arcadi i el senyor Ulisses que era un nom que no podia originar sospites. Han pregat a la família del pilot

que els deixi sols una estona.

- No temin. Les noies tornaran, i el banquer Ponsetti potser haurà de mudar d'ofici. I vostès no facin res. Ens fem càrrec del que estab passant els que tenen la sort de festejar a n'aquestes noies, però: que no es mogui ningú e cap sentit. Cal que el banquer es pensi que ha guanyat. Entesos?

- Veureu, els de Casa per les dones n'han fets molt de disbarats, però eren els de Casa...Ací es veu que també en fan, però aquest cop amb noies nostres i això em penso que no ho podem tolerar. No podem, però emprar els procediments que teníem a mà quan érem allà dalt. Tu què hi dius Hermes?

- Jo tractant-se d'Afrodita i de Diana em veig en cor fins d'anar a demanar ajut al pare! Què et sembla Ulisses?

- Ja fa estona que estic pensant...Per les coses que he sabut d'ençà que som ací, la gent rica té molta por de morir...

- Sí, i què?

- Escolteu....

I l'enginyós Ulisses exposa un pla que tenia pensat. Quan acaba, els tres s'acomiaden de la família del vell pilot i Apol.lo, diu:

- No passin ànsia. Les noies tornaran més aviat que no es pensen. Però vostès, i tots, quiets.

Som a la casa que el banquer Ponsetti té als afores de la vila. L'home en surt amb cara de cap amic. Les noies no hi volen saber res. Li repeteixen que elles s'havien llogat per a relacions públiques i no per la mena de relacions que vol ell. I que elles, per diners, no diran mai que sí.

- Jo he comprat una fàbrica amb personal i tot. I vosaltres formeu part

d'aquest personal. I si ho voleu saber, la fàbrica la vaig comprar per a tenir-vos a vosaltres dues. No sigueu criatures. Podeu viure com a reines. El banquer Ponsetti, bon portat, és un bon banquer. Què voleu més que anar carregades de joies, tenir dotzenes de vestits, passar la vida d'una reunió de luxe a una altra de més luxosa, hostatjar-vos en hotels de cinc estels que no hi deveu haver estat mai, viatjar com viatgen les dones del banquer Ponsetti...No contesteu?

El banquer juga cartes fortes.

- Són amigues de la gent del barri, no? Doncs serà un barri de misèria! Tancaré la fàbrica i hi faré xalets per a gent rica. I tinc entès que una de vosaltres té particular interès amb algú determinat del barri, no?

Cristeta es posà una mà a la boca.

- Ah, ets tu, bonica? Ja ho sabia. Els banquers ho sabem tot. Te'l faré encarregat de la fàbrica a n'el teu home, si vols. I després d'una temporada te'l tornaré, ja veus...I també conec el teu. El seu pare m'ha fet moltes escriptures. L'un és fill del vell pilot, l'altre és fill del notari.

Diana, a la qual costà una mica, fins que Lluís porfià a fons, de no pensar amb la seva procedència, fa una intervenció recordant qui deia Homer que era. I ja alleuja tractament, i tracta al banquer com tractaria una dea de requesta a un mortal per quartos que tingués.

- Tu pots conèixer els pares dels nois, però no coneixes els nostres!

- M'agradaria conèixer els pares d'unes noies que viuen en una de les cases barates de la fàbrica. Segur que cobrant bé serien els primers que no voldrien complicar les coses.

- Per la nostra família, els diners del banquer Ponsetti són molt poca cosa.

- Si són rics, serà més fàcil entendre-m'hi.

- Amb tu, ni s'hi entendrà la nostra família ni ens hi entendrem nosal-

tres.

- No? Doncs tant la vostra família com vosaltres sabreu qui és el banquer Ponsetti quan se li vol trencar el plat bonic! Finc els carrabiners del país al meu costat jo! I la justícia! I aquests dos nois, us els faré agafar! I quan el banquer Ponsetti fa agafar algú...Els faré agafar per intent d'assalt a mà armada al meu domicili. I això, ací, és penat a perpetuïtat, i sense amnisties. I vosaltres, si no de grat, sereu neves per força!

Després de veure l'intent de Diana, Afrodita es posa de moment Cristeta a la butxaca i mirant-se al banquer com es mirava en el seu bon temps a la col·lecció de seduits que Homer i altres li atribueixen, diu acostant-se-li amb el seu somriure de les grans solemnitats, i amb les mans a les anques per a ressaltar determinades gràcies.

- A veure, banqueret...Potser tots plegats ens hem posat una mica nerviosos...Potser nosaltres hem pensat que no ens donaríeu prous quartos...

- Us donaré els que vulgueu!

- Parlem-ne, doncs. Negociem, però nosaltres no volem negociar coaccionades, sents banqueret - diu passant-li les ungles de quatre dits al teclejar-li finament i ràpidament la barba.

- Negociem, doncs. Però no em feu esperar massa! Voleu un anticipi

- No. Ni el volem nosaltres ni el tindràs tu. Hem quedat que negociariem. Jo et prometo, reiet (segueix el tecleig de barba el qual, almenys a l'Olimp donava boníssims resultats) que si els quartos que ens dones són prous quartos, quedaràs encantat de comptar amb nosaltres, perquè suposo que ens has mirat bé, o no?

- No m'ho recordis que no sé com m'agunto!

- Un moment, un moment, que encara no hi ha tracte.

- I el tracte és?

- Primer, volem una escriptura feta pel notari que te'n fa sempre, en

la qual hi signis, davant testimonis, que ni Jordi ni Lluís intenta-
en fer cap assalt mal fet, ans al contrari, que venien a fer-te un ho-
menatge per haver comprat la fàbrica, i, segon, que la fàbrica s'ha de
mantenir amb totes les places al ple.

-Demanes molt, bonica!

- No dius que t'agradem tant? I que et penses que nosaltres som com les
que fins ara has llogat? Es que nosaltres som les primeres que ho sa-
bem que no som com les altres...Mira'm, mira'm bé, banquer Ponsetti!
La base de les negociacions ha de ser aquesta escriptura. Després par-
larem dels quartos. Com te'ls vols gastar més bé, atrevidot, que amb
dones!

El banquer es pot dir que se'ls hi havia gastat tots amb dones, els di-
ners, però no sabia si sortir-ne content o no d'aquella entrevista.
El canvi d'actitut de Cristeta l'havia escamat bon tros. Però, de to-
ta manera, quina dona!, anava pensant bo i preocupat el banquer Pon-
setti.

Quan l'home fou fora, Diana, que havia escoltat la intervenció de Cris-
teta, celles amunt, preguntà:

- Però Cristeta...

- Mira, quan tu has parlat de la família m'has donat una idea...Que no
ho has vist que Cristeta qui sap on era quan tocava la barbeta al ban-
quer?

- Es clar que ho he vist. I mai havia vist un home tan vermell d'ore-
lles...Però al notari no li costarà res de fer aquesta escriptura, i
ens trobarem altra vegada amb la corda al coll.

- No, Diana. Jo t'he sentit a dir que el pare de Lluís abans no deixava
una escriptura per bona...Jo el que he volgut és guanyar temps. Apol.ló
sap on viviem i li diran el què ha passat. I si ho sap Apol.ló ho sa-
bran els altres. I algú trobarà una solució. Els Grans de Casa servei-

xen per a quelcom més que perquè els bons poetes els facin versos...I no posis aquesta cara! Els tornarem a veure, Diana! Mira, si les proposicions, aquest banquer, me les hagués fetes abans de les nedades...!

- Boja.

I les dues noies riuen com feia dies que no ho feien.

Es clar que es mové l'Olimp. Tothom pensà amb les conseqüències que portà el rapte d'Helena, quan la família imperial s'assabentà del d'Afrodita i Artemis. I Helena no passava de ser filla de Leda la qual no era més que filla d'un rei mortal d'Esparta. Per Helena pledejà Menelau, i no tothom li anà a favor. El plet de les dues dees el portaven Apol·lo i Hermes assidus assistents a la taula imperial...Si Zeus s'hagués trobat a la Casa Gran quan li arribà la nova els llamps no haguéssin tingut un moment de repòs. Els crits que deixà anar no sols esveraren els veïns sinó el barri en pes. Hagué de pagar la multa més important d'ençà que feia estada a Ginebra.

- Mira, fill, jo no puc anar a moure bréga a un país estranger ple de camises negres i on es parla de guerra, i prefereixo no moure'm d'un estat neutral. I si jo vingués a actuar a casa vostra qui sap la que s'armaria. Prefereixo dirigir les operacions des de terreny neutral. Ací només hi ha un policia que sap qui sóc. I encara em penjo que no s'ho va acabar de creure. I, si necessiteu quartos, ja veus, quartos, si no els tinc els trobaré atracant bancs!

- No, pare, per ara no. L'enginyós Ulisses té un pla...Ara, si me'n vols donar alguns pels viatges...

- Hermes, si fossim a Casa sabria si dius o no dius veritat. Ací tinc d'anar a la teva confiança. De tota manera no te'ls gastis tots...

Al domicili que les noies tenien a les cases barates amb prou feines s'hi pot respirar. A la crida d'Hermes si no hi va acudir tot l'Olimp poc se n'hi va faltar. Posidó arribà per mar i posà a la disposició del Comité de Lliberació que s'havia format, l'esquadra de vaques que tenia i tot el que portava guanyat venent peix. Hera, la senyora marquesa, deixant de banda antigues renyines i rancúnies, adeïnes dels quartos del senyor marquès hi posà el marquès i tot a la disposició del Comité.

- El meu home, si jo li dic que ha de reptar a pistola a n'aquest desvergonyit de banquer, ho farà sense discutir.

Hefest deia:

- Ara no puc fer llamps com anys endarrera, però si necessiteu algú que s'hagi de sacrificar fort i sense recompensa, compteu amb mi. Amb Afro m'hi van casar, però jo us puc assegurar que fou un casori gairebé simbòlic. I malgrat això n'he estat i n'estic i n'estaré enamorat sempre, per coix que vagi. Si s'ha de lluitar per ella, ja ho sabeu. Ací teniu l'home!

- Això és cosa meva! - bruelejava Heracles -. Si ho voleu arreglar a bufes i me'l poseu al davant no quedarà banquer per a mitja vetllada! Jo, que m'he batut i guanyat, amb lleons i porcs senglars, que he domat al bou de Creta, que vaig anihilar una divisió d'amazones amb la reina a tot, que vaig robar les pomes d'or del Jardí de les Hespèrides, que no vaig deixar cap centaure viu, que si una muntanya em feia nosa la treia del mapa a cops de pal...

- Prou, company Heracles! - diu Apol·lo -. Si és qüestió d'alçar pesos comptarem amb tu. Però primer provarem altres medis.

- Germans - comença Ares -. Ja sé que una temporada no em podia veure gaire gent, però jo, tant per Afro ^{la} qual em tenia enverinat, com per Diana que no m'hi tenia, faré allò que em maneu. No tothom troba les guerres bé, però hi ha vegades que si no t'hi fas amb les dents no

aclareixes res. I si amb la pèrdua d'un banquer no en teniu prou, us faré eliminar tots els que volgueu!

S'oferí tothom, des de la Plana Major: Atenea, Demeter, Hades, Cronos, Dionis, Urà, fins a segones files i tots els herois els quals agafaren fama i ben agafada a la Guerra de Troia: Hèctor, Aiax, Aquil·les, Menelau, Agamènnom, Nèstor... Tothom oblidà malentesos passats i, uns com un sol déu i altres com un sol home, posaren els seus serveis a la disposició del Comitè.

Hermes, el qual actua de coordinador, reclama silenci.

- En nom del Comitè de Lliberació de Presoners de l'Olimp, moltes gràcies a tots. És una bella cosa veure aquest esperit de reconciliació. Potser hauriem d'acabar fent in va-i-tot general, cosa que el pare fa temps que ho té al cap, però, de moment, pensem que no som centaners de segles enllà. No podem acabar banquers a la violenta. A més, en aquest rodal un banquer pesa.

- És que les noies valen més que tots el banquers del continent!

- D'acord, heracles, però toquem de peus a terra que és allà on som ara. L'enginyós Ulisses, el qual encara que no sigui cap de fila mereix ésser-ho i potser en serà, té un pla. Escoltem-lo. Ell que va trobar la manera, sortejant milers d'entrebanes per a tornar a Itaca des d'Ogigia, és qui ha fet aquest pla. Tinguem-li confiança. I si aquest pla fallés, degut a causes de força major les quals ací a la terra no saltres no podem evitar, seria l'hora d'alliberar Afro i Diana espaiant banquers.

L'enginyós Ulisses exposa el pla amb la llengua d'Itaca, la bella illa del Jònic. És difícil seguir-lo perquè Ulisses parla gairebé sense respirar, però es pot collir que el banquer Ponsetti concurriria al Bar Imperial i, home previngut, la seva beguda preferida era Peppermint. Que es tractava d'actuar, primer, entre ell i Apol·lo i algunes noies del carro de Tepsis. I, que, a la reserva hi havia una actuació defi-

nitiva a càrrec d'Hermes, correu, traductor i enviat especial dels immortals.

Hermes, abans de portar a cap el pla Ulisses, visita Jordi. Hi troba el carrabiner Ragamonti abillat en vestit oficial.

- Ah, perdonin...

- No, no, ja pot passar, Arcadi. Aquest és el senyor Ragamonti, carrabiner. Aquí, el senyor Arcadi, parent de Cristeta i Diana. Es dels nostres.

- Que també és socialista, vostè?

- Senyor, jo fa poc que sóc aquí, sap?

- Fàci-se'n! D'aquí a poc hi haurà molta gent que se'n farà. Aquí de moment som pocs, set, però jo poso el Partit, ja ho sap Jordi, a la disposició de la causa. Els socialistes sempre ens hi posem del costat dels maltractats de la societat. No podem fer gran cosa, però ens hi posem. I si volen un lloc segur per a conspirar, estem al costat la cova de l'Economat. L'autoritat, sabent que jo vigilo el lloc, no ens vindrà mai a destorbar.

- Jo només venia a dir a Jordi que no es desesperi, que la cosa està al caure. Però que ningú es mogui, que ningú faci res. Ho tenim tot planejat amb uns altres parents de les noies.

- Si vostè ho diu, senyor - fa Ragamonti -, ens abstindrem per disciplina. Fa molt temps que ens hem d'aguantar, però seguirem conspirant. Per ara es veu que és la nostra feina.

- Conspirin, però de moment no intervinguin.. I en quant a passar-nos al socialisme, en parlaré als de Casa. Potser més d'un vindrà a donar-se d'alta...Jordi, entesos? La cosa s'està acabant i o m'erro molt, i jo anys endarrera no em solia errar, o penso que molt aviat et podrem tornar Cristeta tal com te la van prendre. Digues-ho al fill del notari

i que tampoc pateixi per Diana.

- Això, senyor - diu Ragamonti - m'ho deixi dir a mi. Si no puc actuar armat que pugui, almenys, portar notícies...

Som al Bar Imperial. El banquer Ponsetti obra una cartera de mà i en treu una escriptura. La revisa amb aire satisfet i diu al mosso del bar:

- Allò de sempre, bambino, però avui porti-me'l doble!

- Si, senyor Ponsetti.

Quan el servidor deixa damunt la taula el verd licor de fama afrodisíaca,

- Senyor Ponsetti, senyor Ponsetti, el demanen al telèfon.

Al costat del banquer hi havia un desconegut llegint el diari. Una taula més enllà, un altre desconegut amb ulleres i barba, s'està fent netejar les sabates. L'home del diari mentre el banquer és fora, fa una petita manipulació a la gran copa de Peppermint. I pica l'ullet al personatge d'ulleres i barba. Torna el banquer Ponsetti amb cara d'haver-se enfuriat.

- Fer-me anar al telèfon per si volia números de la rifa d'un xai!

I es beu d'un glop el contingut de la copa. En pocs moments sent que li costa respirar bé, es torna blanc, es posa les mans al coll, i els ulls li prenen un volum desacostumat. El seu veí de taula se n'adona, i:

- Un metge! - crida -. Un metge! A n'aquest senyor li passa quelcom!

Apol·lo, que no era altre el segon personatge, s'aixeca corrents. Pren el pols al banquer, li descorda el coll, li posa l'orella al pit... Crida al cambrer.

- Aquest senyor necessita assistència mèdica, jo en sóc però no li puc donar ací. On viu? Depressa, un taxi!

Se l'emporten entre ell i Ulisses. Quan arriben a la casa del banquer

l'enginyós diu a l'acomiar-se:

- Entesos?

- Entesos. Ho farà bé, Hermes?

- Jo l'he alliçonat com calia. I és home eloquent, ja ho saps.

Som al domicili del banquer Ponsetti. El banquer és al llit respirant treballlosament. Fa una estona han entrat dues infermeres procedents del Carro de Tepsis. El banquer bo i els treballs que passa i que ben poques coses pot dir,

- Carai, quines infermeres més guapes! - diu.

- Silenci, senyor. Vostè no pot dir res fins que jo n'hi doni permís - li diu Apol.ló convertit en metge.

- Però me les puc mirar?

- Mirar, sí, però sense dir res. Ara prengui's això.

- No m'ho podrien fer prendre elles?

- Ja ho faran, però no es cansi, no parli, li dic.

Una de les noies l'ajuda a asseure's. L'altra li aguanta el cap i li entafura quelcom coll avall. El banquer Ponsetti comença a tremolar com si enlloc d'estar al llit estés al carrer, despullat, un dia d'hivern fred.

- Doctor...

- Calli!

- Doctor, tinc fred. Tremolo, no ho veu? Potser si una d'aquestes noies es fiqués al llit em passaria el tremolor...Jo...

- Silenci!

Apol.ló es convenç que la fama amorosa del banquer és una fama autèntica quan té dones a prop. Passen unes estones. El banquer Ponsetti

tremola cada vegada més.

- Doctor, això va molt malament. Em veig fotut...Es molt greu això que tinc?

- Sí, però fem tot allò que podem, senyor.

- Em puc morir?

- Tots ens podem morir.

- Els altres tant me fa. Es jo que no em vull morir...Amb els quartos que tinc...

- Potser hi donarem una empenta.

- I no me la podria donar una d'aquestes noies?

- No hi pensí ara amb noies.

- Hi he pensat sempre...Ara mai hi havia pensat amb un tremolor com aquest...

- Estem mirant d'arreglar-ho. Torni's a prendre una altra toma...Així. El banquer Ponsetti ja no pot tremolar més.

- Doctor...aquest tremolor va a més...Ho veig tot negre...M'acabo... Em vull posar bé amb la meva consciència.

- Vol un capellà?

- Potser en necessitaria més d'un.

- En conec un que val per dos.

- Que vingui, que vingui, però que s'afanyi o no hi serem a temps!

A la poca estona entra a la cambra del tremolador, Hermes ensotanat.

- A veure, a veure...No serà res això, senyor.

- Si vostè tingués el tremolor que jo tinc, no parlaria així...Ai, ai, ai...

- No es desesperi, fill meu. Tots hem tremolat un moment o altre en aquesta vida. A veure, deixi de tremolar i estigui un moment per mi.

- Jo deia al doctor fa una mica que si una d'aquestes noies es fiqués al llit potser no tremolaria tant...però ara el tremolor és tan fort

que em penso que s'hi haurien de ficar totes dues...

- Senyor Ponsetti, aquests no són moments per a tenir aquests desigs.

- No, potser no, però no costaria res provar-ho.

- Prou, o me'n torno! Ja les té a prop aquestes noies.

- No és pas la mateixa cosa, mon pare.

- Calmi's, calmi's....Com estem de consciència?

- Ui, senyor capellà, si el tremolor no em passa no tindrè pas temps de passar comptes. I jo ja la sé de quina manera em passaria...

- Es descarrega o no es descarrega? No vulgui augmentar més el feix, home. Anims, i no tremoli tant. Aquest remolor és de por.

- Així en dec tenir molta.

- Li anirà passant si fa una bona confessió.

- Em penso, pare, que si ho dic tot no tindrà prou penitència...

- Molt serà, fill meu. Ja ho arreglarem.

I el banquer Ponsetti començà, sense deixar de tremolar, a contar les seves memòries. El propi Hermes se'n feia creus.

- I tot per les dones, sap? Miri, la primera vegada...

El genial missatger imperial pressentint intimitats no prou aptes per les noies del Carro de Tepsis, diu a les infermeres si volen fer el favor de sortir uns moments.

- Si elles se'n van, no m'acabo de confessar!

- No se n'aniran...Posint-se una mica de cotó fluix a les orelles, senyoretes...Endavant, senyor Ponsetti.

- Doncs la primera vegada que una dona em feu rodar el cap, que m'oportunà un tremolor interior tan fort com aquest d'ara a la vista del públic, fou la noia d'un jardiner que tenia. Quan jo passava ella parava el sol, però el parava poc...Vull dir que el sol no la tocava bé, sap? Jo li vaig dir com s'havia de parar el sol per a treure'n profit...I tot va venir perquè la noia ara va seguit les meves indicacions...De moment ens vam espantar tots tres: la noia, el jardiner i jo. Jo ho

volia arreglar pagant pensant que dirien que no perquè hi ha coses que no s'hi poden arreglar, però se'm va dir que sí. I, des de llavors, que tot ho he arreglat amb quartos sobretot les coses com les que passaren amb la noia del jardiner. I com que per arreglar-ho tot pagant s'han de tenir molts diners, però vaig escollir un ofici a prova de pagaments, i em vaig fer banquer. I ja, dona que veia, dona que m'encomanava aquell tremolor interior el qual no em passava fins que, a còpia de quartos, l'originadora del tremolor em deia que sí. Era una malaltia, pare, una veritable malaltia i, amb tot el dret del món jo hi cercava el remei. El remei era caríssim però per a guarir un mal no s'ha de mirar el cost de la medecina. Es la mateixa cosa que fan els metges, i no crec que cap se n'hagi de confessar.

- Fill meu, els metges guareixen amb pastilles, injeccions i lavatives, no amb dones. Però no s'han de confessar tots els metges per la manera de com tornen la salut als malalts. Alguns potser s'haurien de confessar d'aver-los fet perdre la salut.

- I si jo no hagués tingut diners per a les tomes que la meua malaltia necessitava, que en faria de temps que del banquer Ponsetti no se'n cantaria gall ni gallina.

- I tots els diners se'ls gastava medicant-se d'aquesta manera?

- Si no m'hagués espavilat aviat m'hauria quedat sense.

- I com ho feia?

- Deixant diners a la gent.

- Això no és pas cap mal fet, fill meu.

- Oi que no?...Bé, si ho tinc de dir tot jo en deixava deu i me'n feia tornar vint.

- I els hi tornàven?

- No tothom. Però tinc tantes cases al poble...però fem-ne via sinó aquest tremolor ens farà quedar malament.

- Abreujarem. La qüestió de les dones i la de deixar, si en podem dir

deixar, diners, ja la tenim anotada. Anem als darrers aconteixements. Segons sembla, aquest mal estar d'ara, aquest perill de no poder deixar més diners que està passant, li ve d'haver pres una gran copa de Peppermint. Per què la va prendre?

- Vostè...vostè no n'ha pres mai de Peppermint?

- No. Que és una medecina cara, també?

- No, el peppermint, com li ho diré jo, entona, anima, potència...

- I per què es volia entonar, fill meu?

- També és pecat entonar-se?

- Segons per què es vulgui aquesta entonació.

- Doncs jo em volia posar a punt perquè anava de visita.

- I a qui anava a visitar?

- També...també ho vol saber això?

- Si t'ho calles, serà com si no haguéssim fet res. Posat a descarregar-te t'has de descarregar de tot.

- Es que aquest tremolor no em passa...Si aquestes noies...

- Res de noies. Almenys mentre jo actui. Quan sigui fora, si el doctor ho autoritza...

- Doctor, miri què diu el mossèn, que les noies es poden ficar al llit...

- Vostè, senyor, està molt més malalt del què es pensa. Quan el mossèn sigui fora en parlarem, si és que no tenim altra cosa per a destremolitzar-lo.

- Jo sé que sense les noies no em passarà, doctor. N'estic segur...

- Bé, no gastis vitamines ara. Acabi amb el mossèn.

- T'has aturat quan t'he preguntat a qui anaves a visitar.

- A dues noies que tinc al xalet de muntanya que romencegen molt...i avui havíem de fer tractes.

- Quins tractes?

- Home, mossèn, també! Quins tractes vol que s'hi facin amb dues noies

si hom s'ha armat primer amb una gran copa de Peppermint?! I tan guapes que són...Mai n'havia vistes com aquestes...Una es diu Diana i és més aviat seriosa i diu que té una família d'anomenada. L'altra, l'altra es diu Cristeta i és capaç no de fer-me tremolar a mi, de fer tremolar a qui sigui...Avui, després del Peppermint portava el llibre de xecs disposat a posar-hi el guarisme que fos...

- Ja ho sap que tot això és greu?

-Ja ho sé, ja ho sé...Però si no hagués estat aquest patatús ningú ho hagués sabut. I quan s'hagués sabut...

- No pensis amb aquestes coses, ara. Ara amb un cop de coll més ja no hauràs de patir, passi el què passi.

- Vol dir que ara ve la penitència? Potser amb les presses encara m'he descuidat d'alguna cosa...

- Es igual. En casos així, i tinguent en compte el seu estat, tampoc es va a mirar massa prim. No serà una penitència com les altres, però l'has d'acceptar si vols estar tranquil.

- Si és qüestió de quantos...

- Ja ho veurem. Mira, les coses passades, passades són. Ja no hi ha res a fer. Però pels disbarats comesos, hi ha la penitència i, si la cumples, a més de quedar net d'esperit se't pot adobar aquest tremolor que tens.

- Vol dir?

- No sempre són les dones que ho arreglen tot. Hi ha coses que no les coneixem, fill meu, per diners que tinguem. Anem, doncs, a arreglar les coses que encara es poden arreglar.

Hermes es mira a Apol·lo i aquest li senyala que el tremolor en té per a dos minuts.

- A veure si el fem passar una mica, aquest tremolor. De tu depén. Jo t'ho porto tot arreglat. Mira, ací un volant pel seu criat major del xallet perquè deixi sortir a les dues noies. Signa.

- Amb aquest tremolor?
- Una d'aquestes noies t'aguantarà la mà...Veus, ja tenim una cosa llesta. No et trobes una mica millor?
- Per la signatura no, però potser d'ençà que aquesta noia m'ha agafat la mà sembla que no tremolo tant..
- Anem per l'altra. Aquesta escriptura que té no val.
- Els meus quartos m'ha costat.
- Ja ho sabem que són cares les escriptures. Però la que val és la que jo porto...I aquestes noies t'aguantaran mentre jo te la llegeixo.
- Ai, que bé...Ja no tremolo tant, veu?

El document que preparà l'enginyós Ulisses deia que, vetllant pel bon estat del banquer, i compte tingut que a la fàbrica hi havia moltes noies i guapes, i per tal que no li tomessin a ocasionar aquella altra mena de tremolor interior, que el banquer es venia la fàbrica al senyor Justí i, com a penitència dels seus innombrables pecats, aquests quedaven automàticament esborrats, per la meitat del preu que en va pagar.

- Carai! - exclamà l'home del llit.
 - O això o tremolar a perpetuitat! No hi ha alternativa, fill meu.
- I el banquer Ponsetti, pensant que una vegada més havia pogut arreglar les coses pagant, signà.
- I ara el doctor té la paraula - digué Hermes.
 - Senyor, ja no tremola. Ara, per a refer-se del tot, jo li recepto una estada llarga a l'estranger. I quedarà com nou.

El barri torna a ser el barri. L'arribada de les dues noies fou memorable. Les anaren a esperar tots els festejadors en actiu i, el carrabiner Ragamonti, representant de l'autoritat, figurava al davant de la

manifestació. I els tres acompanyants de l'Olimp presenciaren un es-
pectacle que els deixà meravellats. Primer dues abraçades monumen-
tals, la de Cristeta i Jordi, i la de Diana amb Lluís. Després, tots
els festejadors a cop imitaren aquell abraç del retrobament com si ells
haguessin estat els retinguts al xalet de muntanya del banquer Ponsetti.

- Fa goig veure tanta gent abraçant-se...- comenta Hermes.

- No en dubtis pas, germà, és la influència d'Afro!- contesta Apol·lo.

L'enginyós Ulisses diu:

- Sempre que ha volgut ha tingut unes influències que no ha superat
ningú. Es mereix ser la núvia de l'Olimp!

La felicitat és relativa. No s'hi pot fer cap contracte. I un dia Ar-
cadi anà a visitar les seves parentes les quals feia temps que tocaven
la felicitat amb les mans, i això que és una cosa que no es pot tocar.
Quan es trobaven soles deien que la glòria que estaven vivint no es
podia comparar amb cap de les que a l'Olimp en feien festa major. A-
quell era un viure nou per les dues ex-dees i beneïen el moment que
l'amo va decidir fer temporada entre els humans, sobretot, per a elles,
entre dos determinats humans... Però Arcadi portà novetats...

- Voleu saber la notícia del segle? Paris ha tornat a raptar a Helena!
I Menelau vol tornar a armar una altra guerra...

- Ja la primera va ser exagerada, germà! Originar el batibull que s'o-
rigina perquè Paris s'emportà Helena, no digueu! Si ella no hi hagués
estat ben disposada no s'hagués deixat raptar. A més ja hi estava acos-
tumada. Primer se l'havia emportada Teseu... Ja ho sabeu vosaltres. I
els postes humans, vinga embolicar-m'hi a mi pel mig. Que quan Menelau
es volia batre amb Paris al qual Hèctor havia tractat de marica, jo vaig
embolicar Paris amb un núvol i el vaig portar al llit d'Helena. Tanta
Helena i tanta Helena, i quan Paris fou declarat fora de combat es ca-

sà amb son cunyat. I alguna cosa no li devia anar bé amb aquest perquè al final tornà amb Menelau fent-hi el tercer o quart viatge de nocces. Però ella de qui estava boja era de Paris.

- Doncs ara hi tornem a ser. Menelau diu que si una vegada que se li emportaren la dona hi hagué una guerra, que és just que ara que li han tornada a agafar n'hi torni a haver una altra.

- Ja veurem quins partidaris trobarà, ara. Les coses han canviat. Després, qui era Menelau? Quan va moure tot aquell rebombori era un déu local, de tercera o quarta mà. Molta guerra per la seva dona i ben bé que va arrebregar Criseida! Ah! I quan trobà Helena amb Deifob, segons ell la volia matar, però la va trobar tan guapa i això que la va trobar en un mal moment, que no va gosar... Aquest enlloc d'un déu és un calçasses! I que jo vaig protegir Paris....No es pot negar que París era benplantadíssim, i es diu que jo el vaig animar perquè fou ell qui em donà la poma quan el pare va voler saber qui era la més bonica. I llavors ni Hera ni Atenea m'arribaven enlloc a mi! Ara no som allà dalt i m'agradaria saber amb qui compta Menelau! Si se la deixà prendre un cop essent germà de rei i se l'ha deixada tornar a prendre ara, o és que la vigila poc o que Helena n'està cansada. Una dona no es deixa agafar més d'una vegada sense motiu. I ara sí que ningú pot dir que jo m'he aliat amb Paris perquè jo, d'ençà que sóc d'ací baix amb un en tinc prou i no m'estic de dir que si aquest no és rei de cap Estat, és rei de tota jo. I els treballs que tindria qui me'l volgués prendre!

- Carai, Afro, feia temps que no t'havia sentit així!

- Es que ara sé quina cosa és estar bé al món...No temeu, ja torno a ser Cristeta, una pobra noia enamorada d'un pobre noi com ella.

- Es que a més de la guerra que vol fer Menelau, n'hi ha una altra a punt - diu Arcadi.

- Més dones raptades?

- No se sap ben bé perquè aquesta la volen fer els humans. I sempre que fan disbarats es diu que hi han dones pel mig. I nosaltres tenim gent escampada a molts llocs. Eros festeja amb una italiana, Ares, ja veieu Ares, volta amb una francesa. I les noies, les de més anomenada la fan petar amb ciutadans de qui sap a on. Ens podem trobar, segons com vagin les coses, que ens hàgim de fer la guerra nosaltres amb nosaltres, com a Troia.

- I el pare, què diu el pare?

- Ell en principi vol ser neutral, però no pot veure a dos dels que porten la veu cantant. Diu que si ell podés actuar com ho feia abans a n'aquests dos els fulminaria abans que la guerra esclatés... Té por que com que no podem al·legar cap nacionalitat ens prenguin algú de la colla per espia, i ja sabeu com tracten els espies ací en temps de guerra. Vol convocar una reunió general exposant la conveniència de clore la temporada...

- Tornar a l'Olimp, mai! Què et sembla, Diana?

- A mi si no em treuen amb el Carro del Sol...

- Us podeu trobar que tant Jordi com Lluís us deixin per anar a la guerra.

- No!

- Ací, Cristeta, l'amor té molta importància, però la guerra és la guerra i el jovent, per enamorat que estigui, també hi ha d'anar.

- Potser algú l'aturi aquesta guerra.

- Feia temps que no n'hi havia haguda cap, i els que les fan moure ho trobaven a faltar...

Feien cara d'estar tan afligides les noies que Arcadi intentà calmar-les.

- No us poseu així, dones! De la guerra en torna molta gent. I entre els que en tornin hi poden haver aquests dos afortunats mortals els quals ara us tenen amb l'ai al cor.. No s'hi mor tothom a les gu-

rres, altrament no se'n podria fer mai més cap. I penseu que el defalliment no és menjar de la gent de Casa!

- Mentre no sigui, i la gent no ho sàpiga, cosa de la darrera fugida d'aquest pensó d'Helena, i que aquest bullit l'agi mogut Menelau!

- Tant de bo...Ara deixarien que es batéssin ell i Paris tots dos sols...Val més agafar-s'ho així, i animeu-vos!

Quan s'anava parlant que hi hauria una guerra, al barri, com a molts llocs, pensa escapar-se'n tothom que pot. La majoria ho pensa en va. Anoní, el fill del senyor Justí, declarà que ell no podia anar contra els socialistes d'un altre país i, pagant abundantament, passà dues fronteres. El notari oferí fer moltes escriptures de franc, però la guerra no té entranyes i els bons propòsits del notari no reeixiren. Lluís no tingué altre remei que, quan li tocà el torn fer com els altres. Al bar Maurici la parròquia beu amb cara llarga. I el barri en pes, que sempre feia posat de Pasques el fa, ara, una mica desmaiàt. El carrabiner Ragamonti convoca una reunió de socialistes clandestins. I fa un gran discurs contra la guerra la qual, diu, elimina sempre un gran nombre de socialistes...

- Però no temeu, devegades la guerra és un mal necessari i, després de les batalles hi ha molta gent que se'n fa de socialista. Potser acabada aquesta guerra, si s'ababa, el Partit creixerà més i ens podem reunir en un local propi i a cobert. Ho sentiré, però, perquè la mena de reunions que hem tingut fins ara, aquestes reunions clandestines que ens han mantingut al peu del canó, no les podrem tenir més. Jo proposo, per acabar, que quan siguem milers i milers, cada any, pel primer de maig ens vinguem a reunir ací els mateixos sis que som ara, siguem els que siguem quan siguem socialistes oficials!

I vingué la guerra. Una guerra que començà sense massa gas per a no espantar d'estopada, i que s'anà esquivant, esquivant i que assoliria cotes insospitades. El personal de l'Olimp, escampat en diversos llocs no se'n sabia avenir. Gent la qual les guerres havien estat el seu element, famosa per les seves intervencions en episodis bèl·lics, estaven que ni respiraven. Si el senyor Malthus hagués viscut, no s'hi hauria vist de content al veure la gentada de la qual la guerra s'anava desfent. No era el senyor Malthus sol que s'hagués fregat les mans de satisfaccio. A més d'ell hi havien altres partidaris de les guerres, els que n'eren del progrés i que no paraven de dir que les aventages que portaven les batalles, si bé disminuïen el cens de moltes poblacions, eren considerables, ja que els invents que venien després dels armistícis eren molts i de molta utilitat a la humanitat. Invents que, segur, sense les guerres no s'haguéssin pogut portar mai a bon terme.

Junt amb altres xicots del barri, Jordi i Lluís reben avís de preparar-se. Dissortadament és el carrabiner Ragamonti qui porta les comunicacions als dos nois.

- Amics meus - diu, és el mateix avís que he fet arribar a tots. A mi ja me l'han donat redactat. Estigueu segurs que si l'hagués hagut de fer jo, ni vosaltres ni ningú del barri us haurieu d'haver mogut de casa. Jo sóc un funcionari que cobra de l'Estat i, tant com tinguem aquest Estat...Ja m'enteneu, no?

Els festejadors, aquells dies, pensant que el festejar s'anava acabant feien hores extres. Mai s'havia festejat tan intensament ni al barri ni fora d'ell.

Diana i Cristeta ja no són les noies rioleres de temps endarrera. Hi ha quelcom que s'ha posat entre elles i els homes els quals viuen per elles. Un quelcom que les ara pobres noies no hi poden fer res. Contra aquell obstacle insalvable, Cristeta ja té pensat què farà: estimar,

ella que en sap tant, més a Jordi. Diana no gaudeix dels principis de la seva amiga, però li escapa de dir:

- Els fills dels notaris...també hi han d'anar a la guerra?

- Jo estimo tant al meu Jordi, que això sol me'l farà tornar. Si vols que torni Lluís ja saps com ho has de fer.

- És que devegades, no ho sé, encara penso que no havia de passar de deixar-li dir coses...

- I preguntes si els fills dels notaris han d'anar a la guerra?

- Ai, filla! Essent tu a prop no hi ha res a fer. Poses el festejar a primer terme!

- A veure, posa-hi una altra cosa, la que vulguis...Diners, joies, perfums, abrics de pell, banyeres d'or...amb quina d'aquestes coses pots passar-hi una nit de lluna, o sense, agafada pel coll i sentint-te dir paraules dolces arran d'orella? Què et fa trobar la boniquesa real d'una rosa, la mar meravellosa, el son deliciós, el despertar admirable o el dia radiant sinó una bona festejada? Un somriure, que tanta gent el fa perquè sí, quan és un somriure de festejador, o de festejadora, és un somriure encantat, obrador de miracles, el qual ni Homer, que sabia tantes coses, es veié en cor de posar-lo en vers. Ho entens, Diana? Ho entens perquè has dit que et pensaves que els fills dels notaris no anaven a la guerra? Perquè no vols que Lluís hi vagi, perquè el vols al teu costat, perquè ja el veus amb ulls que temps endarrera no li veies...

- Ai, Afro, que no canviàràs mai! Sí que me'l miro d'una altra manera a Lluís. I només t'ho goso dir a tu...Si jo podés convertir en cèrvols els que han de ser els contraris de Lluís...O tu disposessis de núvols com aquells que hi feres desaparèixer a Paris, o si els podéssim donar ales als peus com tenia Hermes quan estava en actiu, o podéssim trobar l'anguent màgic de Medea, o Zeus ens els fes invisibles...

- Ho veus, ho veus, Diana, com no hi ha res com el festejar!

Les dues ex-dees formen part de les noies que acompanyen els nois a l'Estació una mica allunyada del barri. Hi ha molta gent a acomiadar els expedicionaris. Moltes parelles caminen mirant-se, sense pensar que per a caminar bé s'ha de mirar on es posen els peus, però quan es festeja només es mira la cosa festejada. Les noies pensen que potser aquell tren no arribarà. Que a darrera hora algú dirà que no s'ha de marxar. Què hi han d'anar a fer els seus xicots a n'aquella guerra? Quina mena de mal els han fet els xicots del país veï que potser també festegen com ells? Qui és que les mou les guerres? Segur que és gent allunyada de l'edat del festejar, que ho vulgui acabar tot a canonades...Ells, els xicots, les hi duen que no passarà res, que tornaran. I elles pensen, totes, que sí que passarà i que no tornaran. Ja és ben trist ja un acomiadament de festejaires...

De cop, el tren, aquell tren el qual tanta gent volia que no arribés, arriba contra el desig de la majoria. Es va acostant, segur, decidit, sense por...Una banda el rep executant un himne nacional. Els que no han de marxar llencen crits patròtics. El tren s'atura. Els que l'han d'agafar s'esperen tant que poden. Ningú vol ser el primer de pujar. Es vol aprofitar fins al darrer moment abans d'embarcar-se. Un que porta galons anima a pujar els expedicionaris:

- Va, va, minyons, que aquest tren ha de recollir molta gent encara!
 - Una mica més...- gemega una noia feta una mar de llàgrimes no deixant anar les mans d'un expedicionari.
 - Vinga, ja festejareu quan tornin!
 - I si no tornen, senyor?
 - Molt serà que s'hi quedin tots, jo què vol que li digui, senyoreta?
- Moltes parelles es miren i no saben què fer més. Volen emportar-se el record d'aquells ulls que tantes vegades han mirat. No saben com expressar el què senten. I és Cristeta qui dóna la pauta. S'abraça a

Jordi i el besa xardorosament com devia besar quan era la Ben Planteda de l'Olimp. Cent parelles l'imiten. I la besada de les noies del barri no tenen res a envejar de la que ha fet la que més marits li han atribuït poemes i trovadors. El rioler Ignasi, a qui trobem després de molt temps de no haver-lo vist, besa tres noies simultàniament. Resten Diana i Lluís encara mirant-se. La noia, a la fi, vinent aquella besada general, toca de debó de peus a terra i s'adhereix a l'acte com la que més. Acaba de trencar tots els llaços amb l'Olimp. Quan el tren marxa, també té els ulls humits, i la seva mà és una més de les que fan adéu fins que el tren es va perdent i es va tornant petit, petit...

- Has tingut carta?

- Sí, mira.

- Té, llegeix la d'en Jordi!

- Oh. Cristeta, mai m'hagués pensat que em passessin aquestes coses!

- Sempre ho he sostingut que no hi ha res com el festejar...

Les guerres ho trasbalsen tot. Un país, quina feina normal és treballar, menjar, cantar al cor, fer la botifarra i mudar-se els diumenges, quan ve una guerra es converteix en un país en guerra i ja no fa cap d'aquelles coses que feia en normalitat abans de les canonades. L'esperit de la guerra es fica pertot arreu i fa mudar opinions barris i camps de batalla.

- Si, però és la guerra! - es contesta a qui es queixa -. La guerra és primer que res.

I una de les opinions que la guerra feu canviar, fou la del pacifis-

ta carrabiner Ragamonti el qual, deixant les seves reunions clandestines, es tirà a les muntanyes al davant dels sis socialistes fora de la llei, a la guerra de guerrilles. L'únic que anava armat era ell, i, home honest, deixà, abans de marxar, l'import de l'arma a la taula del seu superior. De dies ell portava el fusell. De nits, el portaven una mica cadascun dels sis a l'hora de fer guàrdia. Com que s'anava fluix de munició, el carrabiner tenia ordres donades que si algú s'acostava al campament mentre ell dormia que no es disparés. Que se'l despertés i ell ja diria si s'havia de disparar o no.

- Es pot tractar d'un altre socialista, sabeu? I no ens en soben. Els sis companys de guerrilla s'anaven desanimant. I fou en va que Ragamonti els digués que aquella podria ser la guerra dels socialistes, encara que ells l'haguéssin de fer d'amagat com quan conspiraven al barri, i amb una sola arma...Ara un, ara l'altre, els sis anaren desapareixent, però Ragamonti restà sol a les muntanyes amb la fe posada en el resultat final de la contesa. Fou vist per altres guerrillers, però mai s'ajuntà a cap escamot. Deia que ell volia seguir la lluita sol, i a la seva manera, i que sol tindria més llibertat de moviments i podria passar més desapercebut...

- No hi ha carta?

- No - diu el carter del barri -. I creguin, senyoretes, que qui sap el què pagaria per a portar-vos-en dues cada dia!

- Cristeta! Cristeta! Carta! Carta d'en Lluís...Diu que ja no estan junts amb Jordi. Ja et deurà escriure...I la noia llegeix i rellegeix les ratlles esperades amb el somriure als llavis, aquell somriure

que la seva companya deia que només lluiens els festejadors. I al prendre alè fent una pausa s'adona que té Cristeta al davant mirant llastimosament.

- Cristeta, ja t'escriurà!

L'ex-dea de l'Amor, la que tenia fama de festejadora permanent, és la imatge del desconsol d'una pobra noia del barri que té el xicot a la guerra, i no ha tingut carta d'ell. Mai havia vist Diana un posat com el que tenia Cristeta. I s'espantà.

- Afro, maca...!

- No, Cristeta. Afrodita deixà d'ésser-ne després d'una nedada. Cristeta, la miserable Cristeta que t'enveja aquest paper que tens a les mans, i t'enveja aquest somriure que tenies llegint-lo, i plora de no tenir-ne ella...

Passen uns dies. Diana té una nova carta de Lluís i ho amaga a la seva amiga per a no causar-li pena. Però Cristeta ho sap perquè la primera cosa que fa al llevar-se és passar per casa el carter.

- No menges, Cristeta...

- Sí...

- No que no menges!

- Ja menjaré més tard...Avui no em trobo bé. Dignes a la fàbrica que no hi he pogut anar...

A la platja no hi ha ningú. La mar, també solitària. Una silueta a la qual milers d'ulls haurien volgut contemplar, s'acosta a l'aigua que sembla que riu de veure-la. És Cristeta. Es mira bé el lloc. Sí, és el mateix d'on es capbussaven amb Jordi. I fa el mateix camí aigua endins. I li sembla que és la mateixa aigua, que sent a prop les braçades del seu company de nedada. Obra la boca i vol sentir, a l'aigua el gust de la boca de l'absent. I neda i neda i neda pensant que potser desitjant-ho tant, el miracle es faci. Ací el va petonejar per primera vegada...I, com temps endarrera, aquell dia que ana-

ven tan lluny amb Jordi, es troba amb una de les vaques de Posidó. Aquest la reconeix per la manera de nadar i perquè només ella podia fer-ho tan apartada de la costa.

- Afro! On vas? - diu parant el motor de la vaca. I mirant-se bé la noia: -. O t'ha entrat aigua als ulls o plores...Què et passa?

- Res, oncle.

- Oh, res, res...A mi no em pots enganyar, neboda!

- Oncle Posidó, estic molt trista.

- Que no us van bé les coses altra vegada?

- Jo festejava, oncle...

- No diguis res més! Festejaves i tens el xicot a la guerra! Després hi ha gent que diu que no n'endevino cap. I t'agradava molt?

- Si, oncle. Més que cap. Tota aquella col·lecció que m'han atribuït era una col·lecció per a passar l'estona.

- I qui l'ha armada, aquesta guerra? Se sap? Mentre no hi hagi aquell animal d'Ares pel mig!

- No, oncle. Es cosa dels homes aquesta guerra.

- Vols dir que no hi ha intervingut ningú de Casa?!

- Jo, si fos home...

- Nena, nena, que després direu que rapapiejo. Si fossis home ja no tindries el xicot a la guerra! I ho saben els nois que l'hi tens?

- No ho sé...potser sí...Però què vols que facin. No ens podem embolicar nosaltres.

- Oh no ens podem embolicar, no ens podem embolicar...

- Vaja, ja t'has embolicat. Ja ho veig!

- Mira, puja un moment a bord, que t'ho explicaré. I aquests mariners de pas, podran veure quina mena de nebbdes tinc...Jo no he deixat mai de navegar per més que la gent digués que ara no hi havia seguretat perquè corren uns vaixells que per la mar es fan lallei a canonades. I que n'hi havien uns altres que la feina la feien per sota-aigua,

i que aquests eren els més perillosos perquè tiraven la bala i amagaven la mà. Però qui és que els té prou ben posats per a privar al rei de la mar d'anar-hi i més en aquests moments que no s'hi va a passejar sinó a guanyar-s'hi la vida! Els nois de les vaques em deien que si un dia en trobéssim un d'aquests submarins i no li fèssim bon paper mai més no podríem portar llagostins a plaça. Els nois i tothom que podia, perquè he vist que ací no tothom pot dir el què vol, en deien pestes d'aquells malfactors de la mar que enfonsaven vaixells tant si eren dels que ells tenien per enemics com si eren de patrons neutrals. I jo tenia ganes de trobar-ne un d'aquests que volien la mar tota per a ells...I un dia en van trobar un. Sí. A l'altura del Cap Espartivento, abans d'entrar a l'Estret de Mesina. Era un dia de temporal desfet i l'Estret, el qual només té tres quilòmetres de mànega, quan hi ha mal temps no es pot passar. Només el passo jo que, mal m'està el dir-ho, amb temporals hi he entès sempre. Aquell dia l'acabava de passar amb una mala mar de cal Zeus. Els nois m'aplaudiren i tot després del mal pas...I, patapalf, ens surt al davant, de sota-aigua un d'aquells vaixells que ho tenien tot espantat. Si jo hagués estat el d'abans i hagués comptat amb els medis d'abans, per més submarí que hagués estat el passo per la pedra! Ell obra una tapa i en surt gent vestida de blanc. A proa portava un canó. Jo només duia caixes de peix. Al·lertat pels nois, jo que els dic:

- No volen pas llagostins?

La cosa no els degué desplaure perquè s'ho agafaren bé, s'acostaren a la vaca i acceptaren la caixa que els vaig oferir.

- I on van, amb aquest temps?

Em van contestar que els temporals a sota-aigua no hi toquen, que estaven en guerra i que la seva feina era torpedillar barques de tota mena llevat de les seves.

- Què et penses que vaig fer jo, que tots us penseu que només sé na-

vegar? No ho saps? Escolta... Com que van veure la matrícula de la vaca i es veu que anaven endarrera de menjar llagostins, es van pensar que jo era dels seus, i jo vaig deixar que s'ho pensessin. I em van dir que anaven al darrera d'un vapor enemic i que amb aquell mal temps l'havien perdut... Jo vaig dir al capità: Si volen li poden trencar l'aventatge passant pel dret.... Em va mirar com si es pensés que jo creia que el submarí era un estri amfibi, però perquè veiés que jo a l'aigua era quelcom, li vaig aclarir: Enlloc d'anar avall entre Cap Passero i l'Illa de Malta, l'atrapareu de sobres si passeu per l'Estret de Mesina, ei, si la mar no us fa por... Mira què estava pensant, jo! El capità em va dir que aquell Estret era molt estret. I jo vaig insistir dient-li que era el camí més dret, i que jo l'acabava de passar i amb una vaca, ja veu! De moment, la mar no està quieta, ni a dalt ni a baix, pero no temin, vostès endavant. Es com un ai passar aquest Estret, però vostès no saben el camí que guanyaran.... I em van creure! Jo i vaca ens vam amagar entre un rocam i vam contemplar la funció. Quins remolins agafaren pel seu compte a submarí, tripulants i llagostins! Jo crec que la camarada Caribdis la qual no s'ha volgut moure mai de l'Estret i que quan les coses no li van bé fa sortir remolins de tot arreu, devé escoltar els meus pensaments. Altres vegades els remolins els havia fet seguint indicacions meves, però quan tenia mal tremp feia naufragar les barques que li passava pel cap. Si no se la sap portar Caribdis és de molt mal tracte. Ha quedat soltera i a l'edat que té això és perillósissim. Porta un rabí a dins perquè ningú d'anomenada dels de Casa hñ volgué romanços i quan es desperta malament ho fa pagar als pobres mortals els quals no s'hi poden tornar... Diuen que jo volia que aquest beneit que li diuen l'Enginyós fos pres dels remolins de Caribdis

quan anava camí de Itaca. Fou ella, cansada que mon germà donés tan-
tes ales al beneit qui estava disposada a remolinar-lo. I aquell
beneit de qui tingué sort fou de Circe la qual endevinava quan Caribé
dis s'havia d'empipar i donà els consells del cas a Ulisses. I aquest,
tan voler anar al costat de Penèlope que semblava que no podia passar
sense ella i ja veus, un any passà plaguejant amb Circe després d'ha-
ver-ne passat set plaguejant amb la senyora Calipso. Sí, ell diu que
no passà de fer-s'hi moxaines. Tu què et penses? Primer passar set
anys ben menjat i ben begut al costat de Calipso la qual se les sabia
totes, i no passar de fer-se moxaines, eh? I passar dotze mesos amb
Circe, quina altra aquesta! Ja les conec bé jo a n'aquestes dues mi-
nyones. I de temps. Ho aprofiten tot, i vols que no aprofitessin al
preferit de mon germà. A menys, és clar, que aquest favorit no fos
com els altres, o que fos dels altres, com t'ho diria jo. Què hi dius
tu? Noia, que no m'escoltes? Ho he fet molt llarg, com sempre, no?

- No...sí, oncle.

- No que no m'has escoltat, ja ho veig. Aquest noi que tens a la gue-
rra no t'ha deixat escoltar res. No t'ha deixat escoltar res a tu
que has fet anar els déus a cosses...Jo m'he escridassat molt sovint
amb la família, i he tingut de callar. Sóc demòcrata, jo, i he acatat
el parer de la majoria. Rondinat, però l'he acatat. Quan has d'acatar
el parer dels altres, ho fas però la processó va per dins. I a mi en-
cara m'hi va per moltes coses la processó per dins! I amb aquest noi
que tens a la guerra al qual deus estimar molt perquè t'ho agafis així
primer per anar a favor teu, i després per anar contra altres de la
Casa, pots comptar amb l'oncle Posidó, Afro....Si te l'haguessin fet
de marina no t'hauries de preocupar, saps? Jo parlaré, de tota mane-
ra amb els parents sensats de la família i entre tots quelcom farem!
I no ploris, neboda, que no hi ha ningú, ni a l'Olimp ni a fora que
valgui una llàgrima teva...

Diana, la qual se sent tocada pel perillós posat de Cristeta, fa una gran carta a Lluís. Les primeres que li contestava ho feia sense vessar-s'hi a fons, però pel noi cada carta que rebia era com si el fessin capità a un que li agradés que li'n fessin, i aquella fou una carta que deixà al noi grant-se el cap. Li deia que ho fes com volgués, que desertés, que matés gent, però que s'assabentés d'on havia anat a parar Jordi. Si no ho feia, que no pensés més amb ella. I, si li donava les noves volgudes, li faria, la primera vegada que es veiessin, una besada sense límits...

- Cristeta! Cristeta! Beneit sigui qui ho ha fet. Mira, noves d'en Jordi....Escolta:

"Estimadíssima Diana...

- Ditzos tu, Diana...

- Espera't. Escolta:

"Estimadíssima Diana: T'escric des de la presó. I abans d'anar més endavant, em deus una besada permanent! Jo passava la guerra relativament bé. Ser fill de notari val fins a la guerra. Calcula el què podré fer quan sigui notari enter! Jo fins ara feia la guerra escrivint. Deia a la gent les coses que havia de fer i li deia per escrit perquè vaig trobar un comandant amic del pare i amb el qual havien estudiat junts. El pare tirà per a notari, i l'amic tirà per anar a tirar...Però tu em vas dir que havia de trobar Jordi i em vas anunciar un rebuig si no el trobava i un premi si el trobava. Què havia de fer jo? Trobar-lo! De moment digues a Cristeta que està bé. I perquè estigui més contenta digues-la-hi que el van fer presoner mentre llegia una carta d'ella i no va veure venir els altres...

Cristeta escolta agencllada als peus de Diana.

- Diana, torna-ho a llegir!

- Sí, però començant per "Estimadíssima Diana"...

"Que com ho vaig fer per a trobar Jordi? Quan a un fill de notari una dona com tu li demana una cosa... Em vaig oferir al comandant amic per anar a portar personalment un part al davant. Al davant, estimadíssima Diana, devegades ls gent que té la missió de tirar trets se'n cansa i hi ha una treva. Llavors la gent surt una estona a parar el sol i, si els altres són molt a prop es diuen bona tarda i tot. Si se'n té es bescanvia tabac. Un paquet va quedar entre les dues línies de foc. Jo el vaig anar a cercar i, un de l'altre costat, amb la meua llengua em va dir: Més cap a l'esquerra!. Jo me'l vaig mirar i resultà que era un xicot amb el qual vam anar a estudi junts, que ja de molt jove anava contra el govern nostre, i, de gran, per a poder-hi anar més quan vingué la guerra es passà a l'enemic. Em va reconèixer. "Es amb nosaltres que hauries de ser, notari petit" em va dir "Fa poc que us en vam agafar molts i no pararem fins que us agafem a tots!". Aquell home, estimadíssima Diana, podia saber si Jordi era entre els presoners que deia. I vaig anar on ell era. Allò acabà malíssimament perquè els meus no sabien amb quina intenció me n'anava amb els altres, es van pensar que desertava i la treva acabà amb un tiroteig que feia por. Jo, per a quedar bé amb el meu antic company d'escola vaig dir que m'havia convençut, i que entre els presoners hi devia haver un amic meu que no era tal presoner ja que feia dies que em deia que ens haviem de passar. Em va portar al camp de presoners. Quants n'hi havia, estimadíssima Diana! Eren molts més els presoners que els que encara no ho erem. Que què vaig fer per a trobar Jordi enmig d'aquella divisió

"de presoners? Un fill de notari enamorat, acostumat a veure d'on treu
 "les coses son pare per a fer escriptures, no podia fallar. A la vila,
 "cada any per la Festa Major, l'acabem cantant la Cançó del Bon Ca-
 "vall. Quan faci més temps que visquis al Barri o en parlis a les do-
 "nes d'edat, et diran, si no ho saps abans, que la Cançó del Bon Ca-
 "vall és l'himne de la vila. I jo, l'insignificant fill de notari quan
 "no t'havia vist a tu, però significant d'ençà que t'he vist, em vaig
 "posar a cantar l'Himne a tota veu resseguint el dipòsit de presoners.
 "Si hi havia algú de la vila em contestaria i potser em podria dir
 "el parader de Jordi. Em conestaren varis. Ja feiem un cor modest, pe-
 "rò potent. I seguirem cantant fins que trobarem un convilatà que
 "sabia on era el noi...M'hagués agradat més abraçar-te a tu de la
 "manera que ens vam abraçar amb Jordi! Però tot arribarà. Jordi em
 "mostrà la carta de Cristeta que fou la causa, quan la llegia per qui
 "sap la vegada del seu agafament. Em va dir que quan el feren pres-
 "ner digué que li prengue'ssin tot menys aquella carta...

- Diana, estimadíssima Diana! - diu Cristeta.

- Torno a començar?

- Sí...

- Estimadíssima Diana....Que si em va parlar de Cristeta! Mare de Déu
 "si me'n va parlar! Era un no parar...Que Cristeta era el seu sol, el
 "seu aire, la seva vida...potser que no li diguis això a Cristeta,
 "saps? Potser se'n vanaglorii massa! Quan el cor li digué prou de dir
 "coses de Cristeta em contà que alguns presoners del camp havien re-
 "but noves de la família a través de la Creu Roja de Suïssa. Això sí
 "que li has de dir. I ara ve la darrera part que si Homer la sabés
 "ho atribuiria a la intervenció d'elements de la teva alta família!
 "Jo havia de tornar d'on venia per a seguir cartejant-me amb tu. Ofi-
 "cialment jo m'havia passat. Era un desertor, però em vaig repassar.

"Vaig dir a l'amic d'escola que volia anar al davant de la mateixa ma-
 "nera, amb una altra excusa, que ho vaig dir al comandant amic del
 "pare. I ja sóc al davant. Se'm donen tota mena de facilitats per a
 "trobar plaça a una trinxera. A poca distància es veia una trinxera
 "dels meus. Esperaria la nit a fer el reintegre. Quan la nit arriba,
 "no la trobava prou fosca, però ho havia de fer. Hi havia una besada
 "teva de premi. "Que ningú es mogui - diu un oficial -. S'ha sabut
 "que ells volen fer un cop de mà, i hem d'esperar que el facin. N'a-
 "gafarem uns centenars més. Tindran el mèrit de ser l'exèrcit amb més
 "presoners de la guerra!". Però jo em vaig moure. Només vaig sentir:
 "On va, aquest?!" I, seguidament: "Foc!" Perquè veiessin que no em
 "passava amb armes i bagatges i no s'enfadessin massa, vaig deixar el
 "fusell al sortir de la trinxera. I tot fou començar a disparar ells
 "com a fer-ho els de l'altre costat. Per a veure-s'hi més tant els uns
 "com els altres tiraven coets lluminosos... Una vegada vaig sentir a dir
 "la quantitat de bales que s'han de tirar per a tocar a un sol ciuta-
 "dà en una batalla. Aquella nit se'n tiraren moltes més que les de
 "la quota perquè, per a un home sol, se'n tiraven de cada bàndol. I
 "tu no t'ho creuràs, estimada Diana, però vaig sentir com si algú em
 "guiés i amb empentes, estirades i cap-girells em feia esquivar les
 "bales per més que m'en tiréssin. Quan vaig ser prop de la meva trin-
 "xera vaig sentir que algú deia: "Però si és un de sol! On aneu a ti-
 "rar tantes bales? O us penseu que ens les donen!" "Sóc dels vostres,
 "que torno!" vaig cridar. "Alto el foc!" ordenà aquell que volia es-
 "talviar bales. De moment, com que se m'havia donat com a desertor,
 "m'han agafat i t'escric des de la presó. Part d'aquesta història l'he
 "contada al comandant amic del pare el qual m'ha dit que la qüestió de
 "papers va molt poc a poc en aquest país, però que farà els possibles
 "perquè la cosa burocràtica s'abreugi. Tu quan em contestis posa a
 "l'envelop, Comandant Moretti, Plana Major, Tercer Batalló. Ell, si

"encara passo temps a la presó, ja em farà arribar les teves lletres.
 "Segons el comandant, un procés per a desconvocar un veredict de de-
 "sertor ha de passar per moltes mans i potser m'hagi de passar tota
 "la guerra empresonat amb la qual cosa, diu el comandant, hi firmaria
 "molta gent mobilitzada. Calma a Cristeta i digues-li que a través com
 "t'he dit, de la Creu Roja, de Suïssa pot fer arribar noves seves a
 "Jordi. El nom del camp és Camp de Presoners de Santangelo. I digues-
 "li que el noi encara rellegeix tots els dies la darrera lletra que
 "va rebre d'ella...I tu, estimadíssima Diana, pensa que estic molt
 "content, encara que sigui a la presó, d'haver complert un encàrrec
 "teu. Espera, ansiós, el premi promès. Que visqui molts anys el pa-
 "re però ja voldria ser notari per a tenir al costat la notària més
 "guapa del món...."

Cristeta ho ha remogut tot. Ha donat a conèixer el contingut de la carta rebuda per Diana, a Apol·lo. Aquest el feu conèixer a Hermes, i Hermes, que ja en temps de l'Olimp en actiu era el seu recader oficial, visita personalment al Crònida. Li diu que algú de la família, la pobra Afrodita, necessita ajut.

El Crònida posa mala cara.

- Amb qui s'ha embolicat ara, aquesta?

- No és la d'abans, pare. D'ençà que som ací només de l'ha vista amb un home.

- No pot ser!

- Paraula! I li han agafat.

- Què ha fet, algun disbarat per ella?

- No. Encara que des d'ací no sentis canonades, el Continent en va ple. Es toquen les unes amb les altres de tantes que n'hi ha. Doncs

al xicot de la nostra Afro l'han fet presoner. Sí, ja sé que això dels xicots quan erem allà dalt no es coneixia. Els humans, fins abans d'aquesta guerra, abans de casar-se festejaven. Després d'aquesta guerra, ja veurem com s'arreglaran aquestes coses. La gent que es casava, o no es casava, sense festejar era molt mal vista. Fins fa poc, ací el festeig era una mena de preludi de la festa major del casori.

- El festeig, el festeig...També festejàvem a l'Olimp. El que no feiem era festejar sempre a la mateixa dona, que deu ser una cosa molt pesada. Potser els humans, després d'aquesta guerra festegin de la manera que ho feiem nosaltres. Per més que facin els portem molts anys d'avantatge. Per altra part si hi ha una guerra, és natural que hi hagin presoners. Què vol que fem aquesta noia si li han fet l'home presoner?

- Es que ara hauria de parlar d'Artemis...

- Que l'han feta presonera?

- No, del xicot d'ella. També festeja Artemis.

- Mirate-la! La gata-maula de la Casa! I a qui?

- Al fill d'un notari.

- Ah...!I també li han agafat?

-No, però ell va trobar el xicot d'Afro i trobà la manera de què la noia s'hi comunicui. I potser nosaltres trobem la manera de fer-lo sortir d'un camp de presoners.

- Bé i què hem de fer, repeteixo? Es que ens hem de fer voluntaris del costat que són aquests xicots i anar a deslliurar l'home d'Afrodita?!

- No, pare. Ací a Suïssa hi ha la seu de la Creu Roja i ens pot donar un cop de mà.

- Això valdrà quartos i serà gastar-los amb gent de fora de casa!

- A mitges, pare.

- Què vols dir, a mitges?

- La cosa es faria per Afro que és de la Casa!

- Sempre, d'ençà que som ací, heu d'acabar convencent-me! Mira...jo quan vaig al banc a ingressa la miserable paga que em doneu, i no tots perquè encara que m'ho amagueu sé que hi ha gent que no paga, hi trobo un senyor amb el qual ens fem fet amics i em parla sovint si vull donar quelcom per la Creu Roja. Com que vaig veure que molta gent feia el gest jo també el vaig fer sabent-me molt greu perquè em feu anar molt prim. La cosa que estaria bé, seria que hi podés anar a portar diners llargs al banc i llavors si veies aquell ciutadà de la Creu Roja poder-li fer un donatiu raonable i entaular-li la cosa...Per casualitat no en portes pas algun, de diner?

- Als bancs també se n'hi poden anar a treure...

- Sí, però et fan mala cara. Sembla que siguin seus...En portes o no en portes, de diners?

- En porto, en porto...en porto molt pocs...Mira, té...i jo si fos tu els donaria tots a n'aquell amic de la Creu Roja. La noia s'ho val Crònida...Perquè...

I Hermes contà, fil per randa, la història del festeig d'Afrodita. Quan l'acabà, Zeus comenta:

- Si li ha agafat fort com dius, aquesta no tindrà espera. Actuarà amb la Creu Roja o amb la creu que sigui. Si la coneixaré jo! Ja cal que treballis amb tota la mà dreta que puguis si la vols aturar, ja ho veuràs....

I era exactament el què estava pensant Cristeta: O anar al camp de presoners per les bones amb la Creu Roja, o presentar-s'hi per les males i a tot risc. Mai havia sentit per a ningú, ni que fossin veritat les històries o llegendes que d'ella es deien, l'enamorament que sentia per aquell presoner el qual, a n'aquell camp que n'hi havia tants, passava del tot desapercebut malgrat haver-hi tota una dea

que patia per ell a tot patir. D'ell només se sabia que tot el dia llegia una carta. Els que hi passaven més a prop veien que sempre llegia la mateixa, i no li donaven cap mèrit.

Quan Hermes tenia a mig camí la conversa tinguda amb son pare, ni la hi deixà acabar.

- No puc perdre temps, Arcadi. Anem!

- Però...

- O m'acompanyes o me n'hi vaig sola!

- Afro, bonica, mai se t'havia vist enverinada així! Aquest noi s'hauria de passar la vida besant-te els peus.

- No són pas els peus que vull que em besis.

- Zeus meu! Si no ho veiés no m'ho creuria. Segur que, amb aquesta afecció aquest et durarà més que els altres.

- Tots els altres han estat sombres. Aquest és de debó i per sempre.

- Em deixes parat. Com si fos la primera vegada que festegessis.

- Ho és, Arcadi, ho és. Perxò porto tanta pressa. Vens?

Deixà una nota a Diana. La nota era molt curta. Deia: "Me'n vaig a Ginebra a tocar la barbeta al pare. Ja saps per què la hi vaig a tocar. Tant de bo arribis a sentir per Lluís la cosa que jo sento per Jordi!"

Quan Hermes trucà a la porta del Crònida i aquest veié a Cristeta:

- Carai, quin goig que fas, noia!

- Crònida, fora compliments. Anem per feina!

- Espera't dona! Deixa'm mirar-te una mica...A veure, tomba't...

Cristeta dubta uns segons. Les ganes de reveure Jordi eren infinites, però pensà que si havia anat a recórrer al vell patró en treuria més per les bones i feu un graciós giravolt.

- Ondina! I qui és aquest que té la sort de què t'hi amoinis d'aquesta manera?

- Es diu Jordi.

- Ja ho sabia. I ho sé tot. Ho sé tot. io.

Cristeta es mira a Hermes.

- Bé tot...tot, tot, no, Afro! - digue l'imperial missatges tornant-se una mica vermell.

- M'amagueu coses, però quan em necessiteu heu de venir a raure amb mi.

- Pare, hi ha coses que si no te les diuen, o te les diuen a mitges, les pots endevinar.

- Això sí, veus?...Però...però filla meva si sembles nova! Fes-me un altre giravolt...No, no n'hi han de coses com tu ací...I pensar que et van escamotejar un premi de bellesa! Com si el jurat hagués volgut donar, enlloc d'un premi a la més ben feta, un premi a l'honor i algú els hagués contat passats casoris! El rabí que vaig agafar em va durar molts dies! I un dia o l'altre me'l cobraré aquell rabí! Però em penso, noia, que podries haver triat més bé. Hi hauria centenars, què dic, centenars, milers d'homes que per aquest bé de Zeus que tinc al davant ho haurien fet tot.

- Aquest és el meu, i no és el que fa tants, és el primer. I me l'han fet presoner.

- Ja ho sé, ja ho sé...i llegint una carta teva. Quan erem allà dalt l'amor no es va fer mai per correspondència... Hi va haver més giravolts i una tocada de barba definitiva...

D'ençà que dos metges, un general i els senyors Moynier i Dunant fundaren la Creu Roja, no s'havia vist una partidària com aquella. L'amic del Crònida ho va dir quan contemplà Cristeta.

- Que demani el què vulgui. No se li pot pas dir que no de res. Només veig una cosa difícil i és treure, amb els medis normals de la Creu, aquest afortunat mortal del camp de presoners i tornar-lo amb els seus.

- Per què? No es pot fer un canvi de presoners?
- La dificultat és que de presoners només n'hi ha en un costat.
- Però no n'han fet ni un de presoner el bándol en el qual treballava Jordi?
- Em penso que no.
- Doncs s'ha de procurar que almenys en facin un, per a poder fer el canvi.
- Això ja no està a les mans de la Creu Roja.
- No s'amoini, està a les nostres. Algun dia sabrà qui som nosaltres.
- Senyor, tinguent a la família dones com aquesta, ho poden fer tot.

Passaren dues coses..Primera, que Cristeta, la qual realment demostrà que no tenia espera, es plantà abillada d'infermera de la Creu Roja al camp de presoners on hi havia Jordi. La trobada hauria merescut que un esculptor de les mans del qui feu la Venus de Milo, possiblement Praxitel·les, l'hagués immortalitzada. El presoner Jordi, d'ençà d'aquell dia agafà molta anomenada i fou tractat amb tota mena de miraments. Fou com un presoner de quota. La segona fou que Apol·lo en persona, fent-se voluntari, se n'anà al front i no parà fins que al bándol de Jordi el feren presoner. La cosa fou notablement celebrada per l'exèrcit local ja que es tractava del primer presoner que feia. Es concediren medalles a tot l'escamot col·laborador de l'agafada, s'ascendí a tinent al sergent que el comanava, i es donà un llarg permís a tots els que prengueren part en el fet. L'episodi sortí a l'ordre del batalló i, d'engalonat a engalonat anà pujant fins al general en cap de l'Exèrcit. Aquest disposà que aquell dia es donés ració extraordinària a la tropa. Tal com havia previst el delegat de la Creu Roja, hi hagué conflicte quan l'Organisme proposà canvi de presoners ja que l'exèrcit que operava en el sector on fou

agafat Jordi no es volia desfer de cap manera de l'únic presoner que havia fet. El propi general en cap, el qual volia estar bé amb la Creu Roja, intervingué en l'afer i volgué veure de quin presoner es tractava.

- Miri, el presoner.

- Es un presoner molt ben conservat. Es veu que ells tenen una bona Intendència. La Creu Roja ha proposat un canvi...

- Mon general, si en tinguéssim més... Però el món se'ns posaria a riure si s'anunciés un canvi de presoners i nosaltres ho haguéssim de fer en singular.

- I la proposta de la Creu Roja?

- Amb tots els respectes, mon general, jo el guardaria. Esperem a tenir-ne algún més per a parlar de canvis.

- Sí, però si en feu un cada tres mesos...

- La culpa és de l'enemic, que s'acosta poc i si no s'acosta com vol que en fem de presoners!

- I per què no us acosteu més vosaltres a l'enemic?

- Es acostant-nos-hi que ens fan presoners, ells!

- Bé, jo tinc de donar una contesta a la Creu Roja.

- Que s'esperí.

- Veureu, quelcom hem de fer. Jo no puc quedar malament. Feu-me una proposta de canvi seguint el curs normal, d'esquadra, a companyia, de companyia a batalló, de batalló a brigada, de brigada a divisió, de divisió a estat major... I abans no m'arribi a mi potser n'hauré fet algun altre de presoner.

- I si mentre dura el tràmit ens l'agafen?

- Això de cap manera! I per si l'enemic, veient que només se li ha fet un presoner el volgués alliberar, porteu-lo a la reraguarda a n'aquest presoner, lluny del front, com més lluny millor. I doneu ordres per què sigui ben tractat. Entesos?

Tot això fou el què contà Apol·lo a Diana, ja que per a tenir-lo ben lluny del front el portaren al barri que ja coneixem. El tenien a tot estar a casa del batlle del barri, i tenia llibertat d'entrar i sortir quan en tingués ganes.

- Mai em pensava que en aquest país els presoners fossin tractats d'aquesta manera! - deia el nostre Efebus a Diana.

- I Cristeta?

- No ho sé, però quelcom haurà fet amb el pare. L'home estava tot cofoi de dirigir l'operació Jordi. Sé que es va cridar a l'enginyós Ulisses i alguna n'hauran feta, si Cristeta no s'ha anticipat pel seu compte. No la podia aguantar ningú. Es ben cert que no hi ha hagut enlloc cap més festejadora com ella...

- Mira, carta de Suïssa!

"Estimada Diana: Estem amb Jordi a casa el pare. M'hi vaig agenollar als peus del pare perquè trobes la manera de tornar-me Jordi, i quan el pare feu venir Ulisses, em vaig agenollar igualment als peus de l'enginyós. Ni l'un ni l'altre se sabien avenir del meu trasbalsament..." "Bé, no maldis més. Te'l portarem!" va dir el pare. I fou l'enginyós, al qual sempre més tinc de venerar, què m'ha tornat Jordi! Feu una transformació genial del meu xicot amb el Cap de la Creu Roja. Quan vam arribar a casa el pare, el vaig obligar a fer un copiós donatiu a l'Organització Rondinà, perquè els quants el tenen lelo, però el feu. I el signà Zeus Hospitaler! Qui rebé el donatiu va dir: "Sempre hi ha donants anònims que amaguen el seu nom veritable. Abans d'ahir em vam rebre un altre i el signava Joan Sebastià Bach". La guerra no durarà sempre i ens tornarem a trobar tots. Va durar molt més la de Troia. Tinc Jordi al costat i el temps vola. T'estima, Cristeta"

Amb gent, presoners o no, que podia comptar amb ajudes olímpiques, no

hi ha guerres que hi puguin. I Diana pensà, al veure com havia acabat la història de Cristeta amb Jordi, que la seva amb Lluís tampoc podia fallar perquè si bé ella mai havia tingut l'anomenada de la famosa dea de l'Amor no deixava de tenir entre els assistents a la taula imperial determinades influències. I pensà bé. Amb el temps Diana es convertí, sense novetat, amb la notària més guapa del Gremi.

De la guerra n'ha parlat tanta gent, se n'han fet tants llibres, que és natural no insistir-hi. N'han parlat generals i generalassos de cada costat, aviadors, almiralls i submarinistes, pilots suicides japonesos i tiradors de bombes atòmiques americans. A cada país hi ha el monument al Soldat Desconegut i encara avui els caps d'Estat quan es visiten mutuament hi van a portar corones. Primer el mataren al Soldat Desconegut. Ara li porten corones. Ja és quelcom, però la millor cosa hauria estat no haver-n'hi de portar de corones... De la guerra, doncs, s'ha dit tot, o gairebé tot perquè per més coses que se'n diguin sempre en quedarà alguna per a dir. Tant com no es facin 50 milions d'històries, les baixes oficials de la contesa, quedaran coses per dir. Una baixa, mil baixes, centenars de mils de baixes, per un Estat Major, no és res per a deixar l'ofici o passar la vida ple de remordiments. Una sola baixa, a casa de la família que la rep, oficialment pot ser un honor, però humanament, qui s'hi hagi trobat que ho digui. Si, un president de República, en una desfilada, portava quatre medalles de quatre fills els quals foren baixa a la guerra. I l'home diuen que se'n sentia orgullós d'aquelles quatre medalles. Potser s'ha de ser president de República per agafar-se les coses així, qui ho sap. Si tothom fos president de República aviat estariem entesos, però per cada president de República hi ha milions i milions de gent que no ho són...

L'amic Marc, Ares a l'Olimp, a la guerra fou un fracàs. Sugerí unes tàctiques prescrites milers i milers d'anys enllà. Ell estava acostumat al sistema de batallar cridant, segons Homer cridava tant ell sol com deu mil a la vegada, i ben protegit contra l'armament del contrari.

- Que no ho veieu que a tota aquesta gent us la mataran! On s'és vist fer anar els combatents a batalla amb vestit de dril i sense cap cuirassa protectora? O és que ja es va amb els comptes fets que us els matin els combatents!

- Però home de Déu, quines cuirasses haurien de portar els combatents perquè els protegissin de bales de gran calibre? Que no ho veieu que això que dieu són tavernaclades?

- Així, aci, deixeu que la gent se us mori i quedeu tan contents. Que no ho veieu que si us la maten ja no la podreu fer servir més?!

- Ja se sap que les guerres s'han fet per a matar gent. Si no ja no se'n faria cap.

- Tampoc se'n podrà fer cap més si us mateu tots els de cada costat.

- Mai es mata a tothom a les guerres. Sempre es mira que en quedi algun. I sempre n'hi ha que fugen.

- Però amb aquests canons que arriben tan lluny i aquests avions que arriben pertot, ben poca gent deu poder fugir. I els que les mouen les guerres, no es baten mai ells amb ells per a donar exemple?

- Escolti, veurà, vostè qui és, d'on ve i quin concepte en té de les guerres.?

I quan l'amic Marc intentant deixar les coses ben sentades va dir qui era i d'on venia, se'l van mirar malament i el destinaren a serveis auxiliars.

Naturalment, posar a tot un déu de la guerra a serveis auxiliars era una mica massa fort, i Marc es passà. Ell volia combatre, que era

el seu ofici, però combatre amb garanties, i no anar a la guerra a fer de recader i a servir dinars a les taules dels engalcats. Però a l'altre costat es trobà de la mateixa manera. Predicà en desert. No se l'escoltaren. Va presenciar algun combat en el qual hi intervingué tota mena d'armaments, i s'acquinà. Aquella gent era boja! Marc no comprenia que els combatents, sabent la cosa que els esperava anessin a batre's contra enemics mecànics, contra canons que no es veien, contra tancs que tombaven arbres i contra avions que deixaven anar bombes de cel amunt... Allò era haver perdut el seny, i ell amb gent sense senderí no hi volgué saber res. Mai més se'l trobà en cap combat oficial. En canvi, se sap que es va enrolar amb les guerrilles les quals no tenien altres armes que escopetes i quan disparaven moltes vegades veien contra qui ho feien. Marc trobava lògic eliminar un contrari d'una perdigonada. Ara, trobava que era cosa d'alienats eliminar centenars de combatents apretant un botó, i sense saber la cara que feien. A la guerrilla arribà a sergent. Fou tota la graduació que aconseguí el famós, temut i també odiat Ares, déu de la guerra al qual determinats comentaristes li otorgaven sortides d'amagat amb Afrodita, cosa que la noia discutí sempre ja que, segons ella, que d'una sortís amb un jove ben plantat a parlar del temps se'n feien folletons no aptes per a menors d'edat. A la guerrilla s'hi defensava bastant bé; Marc, perquè s'hi feien actes propis de gent normal: reventades de rodes de vehicles, aixecades de vies de tren i paqueigs contra reduïts escamots enemics. Malgrat que la guerrilla no era la bogeria de les grans batalles, Marc hi treballava més aviat espantat degut a l'ensurt que li ocasionaren les poques que contemplà de prop. La cosa que el tenia esverat eren els sorolls de bombes i canonades. Quan a la guerrilla es presentava algú amb bombes de mà Marc vivia neguitós. La cosa se sabe i alguns portadors de bombes de mà quan veien Marc a prop l'anaven a abraçar, per a provocar-li el pànic, com si fes anys que no

s'haguéssin vist. A la guerrilla de Marc hi figurava alguna dona. Sempre, les dones, algunes dones, han volgut demostrar que elles poden fer tot allò que fan els homes, fins les guerres de guerrilles. Amb les dones del grup no hi tenia massa bo el nostre Marc, ja que aquelles dones, d'un home al qual feien por les bombes de mà no en feien massa cabal i menys en les circumstàncies en les quals el grup s'havia de moure. I Marc, patia quan veia bombes de mà a prop, i migrava quan veia que els homes de la guerrilla, en els moments de calma festejaven a tot drap amb les guerrilleres.

Hi ha dones, no totes o sinó ja estariem ben arreglats, que han estat causa de la perdició d'homes o de la seva glòria. Perxò hi han hagut músics, pintors, poetes i conductors de cotxes de fórmula u, que tant han pujat per dones, a dalt de tot, com no han pogut anar més avall. Això escullint només quatre de les activitats que entre milers poden fer bé o malament, homes amb dones pel mig. I, molts homes, si no han arribat materialment a fer disbarats per una dona, més d'una vegada han pensat fer-los. Els ha mancat el cop de coll que ha tingut el geni per una dona ^{i que} ha arribat a la genialitat, o el que per una dona l'ha perduda, però cop de coll a la fi. Aquest cop de coll ha estat un cop molt important en resoldre una batalla, descobrir un anti-biòtic, passar el Mar Roig o treure la sogra de casa. Sense cops de coll no es guanyarà mai una Lliga, unes eleccions ni una rebaixa de tarifes dels tramvies.

Entre les dones de la guerrilla hi havia Julieta la qual es feu guerrillera a causa d'un disgust amorós molt fort al saber que el seu xicot feia seguir un segon festeig. Entrà a l'escamot amb molta fúria, però quan veié que la vida d'aquella gent era una vida a salt de mata, que era raríssim que passés una nit sota teulat i que la feina era una feina dura, sorda i sense compensacions, la fúria de Julieta anà perdent entens i, quan no la veia ningú plorava fins que el cor n'hi deia prou.

Els homenots de la guerrilla més d'una vegada havien intentat consolar Julieta, però aquesta deia que ella a la guerrilla hi havia anat per altres coses que per ser consolada amb el consol que els homenots volien donar-la-hi. Era en va que algú per tal de què la noia accedís a deixar-se consolar li diés que sense deixar de ser guerriller es podia fer seguir tot, i que potser l'endemà un dels dos ja no hi seria a causa d'un tret enemic. Però Julieta no cedia, i quan una dona es posa tossuda no hi ha guerrillers que hi valguin. Els guerrillers se'n queixaren amb el cap de fila de l'actitud de Julieta. Ho tingueren de fer per escrit perquè el cap de fila era un gran guerriller però era sord.

- Res. Si ella no ho vol, ni parlar-ne!

I el cap de fila no volia retops. Era el que anava amb més cinturons plens de bales de la colla i se sabia que algun cop n'havia fet servir alguna contra algú que no volgué creure prou. I es deixà en pau a Julieta a la qual veient que anava perdent fúria a ulls vistos se li encarregà la cuina. Quan pelava cebes podia plorar sense despertar sospites. Devegades, en moments de calma, Marc per estar lluny dels que portaven bombes de mà anava a ajudar a Julieta. I els guerrillers es mofaven a tot mofar de l'home de l'Olimp. I fins Julieta, quan les ploralles la deixaven en pau, no es podia estar de fer una mitja rialla al veure a Marc amb devantal pelant patates. Però un dia que l'ex déu es podé batre com ho havia fet sempre deixà boca-badats a homes i dones de l'escamot. Hi ha el dubte de si Marc feu l'homenada que feu recordant el seu antic prestigi o si ja enl'acte s'hi podia posar Julieta.

- Patrulla a la vista! - diu una sentinella

- Quants són?

- Sis. Però n'hi deuen haver més en altres llocs. Ens deuen haver descobert l'amagatall.

- Segur que ens ha delatat el fum de la cuina. Aquesta noia perquè no la consolem, cuina massa bé.

El cap de fila endevina tot el què està succeint, i, sord i tot, diu:

- No se'n poden fer de sufregits a la guerrilla! I no em dieu res perquè haurieu de cridar i els altres s'assabentarien de tot, però ens hem d'acostumar a menjar fred o a no menjar. Apagueu el foc, i preparem-nos a atacar o a fugir...Marc, vigila darrera aquella roca! Vosaltres, a l'altre costat! Les dones armades, darrera aquells arbres, i si s'ha de fugir, que massa sovint hi penseu, que tothom ho faci en distintes direccions...

Marc deixà el campament amb l'espant a dins pensant veure gent amb bombes de mà, però la patrulla no portava més armes que les normals, i Marc es convertí, de cop, sense voler esbrinar si la conversió era deguda als moments passats a la cuina de campanya al costat de Julieta o a un rebrollament de l'Ares que havia estat en un temps, en el veritable, autèntic, mortal déu de la Guerra. Protegint-se amb una llau-na de cuina com a cuirassa, es llençà damunt la patrulla cridant com quan cridava en les seves actuacions llegendàries, amb uns crits tals, que deixà tremolant tant a la patrulla com als socis de la guerrilla. Fent voleiar el fusell com si es tractés del propi garrot d'Eracles de la pobra patrulla no quedà cap element dret. La guerrilla seguí aquell epissodi sense saber què dir, meravellada, fent-se'n creus, hipnotitzada, tant d'això darrer, que l'escamot fou fet presoner per una de les altres patrulles que es veu li anaven a la saga. Uns crits estridents avisen l'heroi:

- Fug, Marc, que n'han sortit més! - Era Julieta.

Marc, contra tota l'altra patrulla no s'hi podé batre perquè era moltes patrulles però posseït ja pels atributs d'Ares desbancà nombrosos patrullers que mai no havien sentit un home, ni deu a cop, cridant com aquell, aconseguí deslliurar a Julieta i que, amb l'acoquinament ge-

neral de crits i cops, els components de la guerrilla es fessin escàpols bosc endins. Tot fugint, al cap de fila se li senti dir:

- Si tothom enraonés com aquest home, mai se m'haurien de repetir les coses...

Amb la fugida, Marc i Julieta fugiren pel seu compte i es declararen guerrillers independents. La noia, durant la cursa, no treia els ulls d'aquell home que havia escrit amb lletres d'or dos aconteixements que la guerrilla se n'hauria de recordar sempre més. Les dones, i més les que pensen fugint pels boscos, tenen pensaments que són de mal entendre per la majoria de personatges de l'altre sexe. En efecte, Julieta pensava que potser Marc era un lluitador desconegut, no ben entès per la guerrilla, i que les ganes de lluitar, després d'un temps de no haver-se manifestat, aquell dia ho feren en quart creixent i que encara podien anar a més. I també pensava que aquell delit de lluitar s'havia despertat d'ençà que ella es cuidava de la cuina dels guerrillers...

- Marc, atúra't! - digué.

- Hem d'aprofitar a córrer ara, Julieta. Ja en tornarem a trobar de patrulles per a batren-s'hi.

- Marc, atúra't! - repetí la noia.

Quan el tingué a la vora, se li penjà al coll i li digué:

- Marc, si em vols, no hi haurà ploralles...

Però Marc ja s'havia convertit en el primer dels elements bel·licosos dels quals parlen les històries, i contestà:

- Primer és una cosa que l'altra, Julieta. Fugim, ara. Ja hi haurà temps.

I fugiren donant-se la mà.

Quan es veiéren segurs s'aturaren. S'assegueren vora un foc. I llavors,

pels dos, el món eren ells i aquell foc que els il.luminava com qui sap qui fossin. Eren, tot simplement, un home i una dona. Marc havia baixat de l'Olimp, i Julieta s'havia alçat estratosfera enllà. I quan la noia li demanà qui era i d'on venia i ell li digué la veritat, se'l creié a ulls clucs. El que l'havia deixada per a festejar-ne una altra, no passava de ser un caixista d'ampremta. Si ara la gent sabés que parava el foc amb un dels grans de l'Olimp, Mare de Déu! Marc li contava coses de la família imperial...

-...i allà no es festejava com aquí. Quan un veia una dona que li queia bé s'hi aparellava i ja està. Si la dona tenia algun compromís, segons amb qui el tenia la cosa es donava com a fet consumat. Si el compromís el tenia amb algun dels grans de Casa, el fet consumat s'havia d'atendre a les conseqüències que de vegades eren desastroses. Un mig parent protegit per una de la família, s'enamorà d'una senyora molt guapa, ja casada. Això és un cas corrent. Però en aquell, de cas, la senyora guapa i casada també s'enamorà del prop-parent. El marit s'emportà un disgustàs i recorregué a les altures. Algú de Casa li donà la raó, i tingué lloc una guerra de la qual se'n parlà anys... Els grossos de Casa no volien trobar nos quan es tractava de dones, i si en trobaven feien coses que deixaven als poetes encantats. Apol.lo, el més ben perfilat de Casa, la primera vegada que volgué festejar es declarà a Dafne, maca com un sol. Però la noia li feu el sord, i això que Apol.lo era qui era. Algú de dalt, com a càstig d'haver fet el sord al déu més ben plantat de la colla, convertí a Dafne en llorer. I Apol.lo n'arrencà una branca i se'n feu una corona... Hi havia infidelitats que s'hi feien els ulls grossos segons qui era la infidel o el causant de la infidelitat. Hermes, l'orador de la família, tenia, entre altres, un fill que fou infidel a una de les Nímfes que era una de les nines dels ulls del pare. Aquella infidelitat no s'acceptà per bona, i el fill de tot un déu no hi veié mai més... També la gelosia

feia de les seves allà dalt, també...Heracles, el ciutadà més forçut de l'Olimp, com que tenia tanta força s'havia casat moltes vegades, qualsevol li deia que no a un home que tenia els lleons espantats. La dona de més requesta de les que tenia es deia Dejanira, i Heracles no podia sofrir ni que se li miréssin, però un element meitat cavall i meitat home, que ara ja no en corren, s'enamorà de Dejanira. Heracles el fulminà d'una segetada. Un altre s'hagués mort i prou ja que una fletxa disparada per Heracles valia com deu de les altres, però l'home-cavall s'anà a morir als peus de Dejanira deixant-li la túnica plena de sang i, malintencionat, li digué que allò era un talismà que li asseguraria l'amor etern de son marit. Dejanira era de les que sabia que la sang de l'home-cavall era una mala sang, i com que estava morta de gelosia perquè Heracles de vegades feia més compliments a Jola que a n'ella, envià la túnica ensangonada a son marit en forma de regal. Heracles, que una de les coses que li feia més il·lusió era que li fessin obsequis, obrí apressadament, massa, l'obsequi de Dejanira, i la mala sang de l'home-cavall li enverinà la seva, fins a tal punt que Heracles es tirà de caps a una foguera pesant-se que patiria molt menys que tocat per aquella sang contaminada...

Julietta no se'n cansava de sentir epissodis dels familiars de Marc, i aquest gairebé la posà al dia dels comptes i bescomptes de l'Olimp. A la fi li demanà que li contés coses d'ella.

- Ai, pobra de mi! Què vols que et digui jo...Què hi pots trobar amb les meves coses al costat de les teves! Jo vivia a vila. El festejar era, per les noies, la principal feina que teniem. La nostra missió era que l'home que volíem s'adonés de nosaltres. Festejar era anar programant llargs i deliciosos moments pel gran aconteixement: el casori. Fins abans d'aquesta guerra l'acte més important de la dona era casar-se. Primer una mirava d'escollir, i si l'escullida fallava, una mirava de casar-se com fos i amb qui fos. La qüestió era casar-se. Que-

dar-se soltera era, primer, un desprestigi, i, després, un patir seguit durant anys i anys. Una dona soltera és un matrimoni frustrat. Perxò abans les noies el festejar el feien com si assegéssin una òpera. Primer es festejava de mirar. Hi havia parelles que passaven llargues temporades mirant-se i prou, com les palmeres, que festegen de lluny. A casa et deien que no hi anéssis depressa, que els xicots s'havien de coneixer bé, que s'havia de saber de quin peu coixejava. I de la temporada de mirar i prou, venia la de parlar i prou, i després ja s'entrava en el camp de l'assignatura que ve després de les paraules que és una gran assignatura... A ciutat ja es va perdent aquest festeig per etapes. A ciutat, els festeigs ja de bon començament són de dits i de fets. A ciutat els festeigs són barroers. A vila eren festeigs d'anar-ne parlant, de xup-xup, de poc foc. A vila, els diumenges, almenys abans de la guerra, es feia festa, la gent es mudava i s'anava a ballar. Als balls, llavors, podies tenir abraçat l'home que et treia el son tota l'estona que els músics tocaven. I les setmanes es trobaven llarguíssimes. Els diumenges per les noies de vila era com si les deixéssin pujar una mica al Paradís... Marc trobà que la manera de festejar a les viles era una bella cosa i s'hi apuntà.

- Penso - digué - que aquesta guerra d'ara un dia o altre s'acabarà i podrem festejar a gust.

- Però a casa teva què hi diran...?

- A casa mai m'han pogut veure gaire a mi. Però m'han hagut de rosegar i m'hauran de seguir rosegant. Jo quan em miraven malament m'ho havia de passar sol. Ara et tindrè a tu, Julieta. Després de tants anys de fer el solitari, creu-me que em convenia.

- I què heu fet, Marc, durant tants anys?

- Mira, durant un temps, uns ens pensàvem influir amb les batalles, altres amb els enamorats, altres amb les arts, les collites i la

cria de bestiar, però els homes, amb el temps, cada vegada han fet menys cas de nosaltres i han acabat prescindint-ne. Les guerres, ja has vist de quina manera es fan ara. Les fan amb una classe de bombes i canons que desllonbrigen al més pintat, tant, que a tot un element com jo se'l passà a serveis auxiliars. Als famosos llamps del Crònida que qui sap el què es pensava que tenia, els homes hi han oposat els para-llamps... Les arts, val més que no en parlem, són unes arts noves les d'ara. I el camp? Al camp les màquines ho fan tot, ja. Seguen, baten i fan pollastres. Després venen els adobs que fan créixer enciams i carxoges com si les bufessin, i els pinsos, aquests pinsos moderns que fan el bestiar a la mida que es vol i amb el temps que es vol... Res, els homes, molts, ni saben que hàgim existit. I hem passat una pila d'anys aborrint-nos soberanament. Fins que Zeus, el nostre Crònida, va voler baixar a veure com eren aquests humans que han prescindit de tots nosaltres. Va voler veure quins homes eren aquests que gairebé cap no anava a peu, que tenen una mena de bombes que si sabessin bé en és l'Olimp no se'n cantaria gall ni gallina, que es parlen com si es trobessin pel carrer d'un cap a l'altre de la mar... Volgué veure, en un món de telèfons, cases de cent pisos, escalfa-panxes i centrals elèctriques, per què hi ha revolucionaris. I baixà per aclarir la qüestió de la moneda. Volia saber el per què a tanta gent ens hi sobra i a tanta ens hi falta. El pare no enten que hi hagin homes que hagin inventat la penicilina i d'altres que no passin de manobres. Vol veure què són els partits polítics, els sindicats i per què la gent té aquestes ganes de suprimir àrbitres de futbol... Es ell que vol saber totes aquestes coses. A mi la vinguda entre vosaltres, deixant apart el pànic que em fan les bombes de mà, m'ha semblat una bona cosa ara que t'he trobat a tu.

- Marc...!

- Paraula!

- Que qui sap com acabarà tot això encara...
- Peti com peti, jo la guerrilla ja la faré sempre més amb tu, a les muntanyes i a vila, a la teva vila. I amb tu al costat, i mentre no s'hi facin amb aquest canons tan grossos, em veig en cor amb armes honestes, d'anar envestint patrulles discretes...

La guerra durà molt, i Marc perjudicà moltes patrulles enemigues. Ells dos, però, seguiren festejant fent la guerrilla. Al final decidiren provar quina mena de festeig era festejar sense necessitat de suprimir semblants, i fins acabada la guerra, festejaren i prou, i trobaren que era una cosa excel·lent. De tota manera anaven entrant a totes les poblacions on els vencedors hi desfilaven, portant la bandera de la guerrilla.

Hermes fa la visita de reglament a Ginebra. Porta una cartera plena de papers que va deixant damunt la taula del Crònida. Són les darreres notícies sol·licitades per Zeus per a prendre decisions que poden ser espectaculars.

- Si m'ho permetes, Crònida, això està molt malament.
- Els que fan discursos diuen que està molt bé.
- Aquests sempre ho han dit.
- Potser si ho van dient un dia o altre ho endevinaran. Bé, anem al gra. I comencem pels de Casa.
- Hi haurà disgustos.
- Que n'hi hagi. I estic preparat per a treure'n conseqüències d'aquests disgustos.

Hermes va repassant un fitxer. El Crònida encen un puro.

- T'hi has acostumat bé?
- Mira, si a l'Olimp hi hagués hagut un estanc, les males estones que

sovint hi vaig passar, les hagués passades millor. Ací, ara, els homes després de vora mig segle de fumar, diuen que és tan dolent.

- Sempre se n'adonen tard, els homes, de les coses dolentes. Fan una guerra i quan veuen que hi han milers i milers de morts diuen que no es pensaven que n'hi haguéssin tants.

- És que el fumar no és cap mala cosa. La que ho és és fumar tabac dolent, com beure vi dolent, portar unes sabates estretes o casar-se a disgust. Fan molt més mal segons quins governs que el fumar, pots estar-ne segur. I no es poden cremar, com els pursos... I com que has dit que hi hauria disgustos, pròxò he encès aquest, de puro. Endavant.

- Endavant, doncs.

I Hermes amb una fitxa a la mà, diu:

- Hera. Hera es casà amb un marquès.

- Mal fet! - fa el Crònida començant a pipar fort. Aquesta ha volgut fer la pau massa aviat. Quan erem a Casa teníem raons molt sovint. Ho volia saber tot, on anava, amb qui havia estat, què havia fet... Més d'un cop li vaig haver de parar els peus. Són trapasseres les dones, i Hera n'era més que cap.

- S'ha casat amb un marquès ric, pare.

- Menys mal... Si és home de quartos potser ha fet un bon negoci Hera. Ara, el marquès, si no es deixa controlar i no li dóna sempre per la menjadora, no sap pas el què ha fet. A la dona si la contradiu ja has begut oli. De tota manera, per quartos que tingui aquest home, Hera no ha fet un casori amb gent del seu braç. A Hera li corresponia, pel cap baix, un rei.

- N'hi ha pocs de reis avui, pare. I els pocs que hi ha van pel món vestits de paisà, lleugers de butxaca, i només es poden posar corona d'amagat, pel seu Sant, en una cambra d'hotel.

- És igual. Un rei, sempre és un rei tingui o no tingui quartos. El casori d'Hera no em plau. Per ara perdo per un a zero.

- Demeter, ja té un vailet com un pom de flors.
- D'algu de Casa?
- No. D'un terratinent, però d'un terratinent de debó. D'aquells que tenen terres i les fan treballar pels altres.
- Sí, tot el què vulguis, però dos a zero. I amb Afro, que dieu vo-saltres, i Artemis, ja es va costant a la derrota!
- N'hi ha més que festegen.
- Qui?
- Apol.lo.
- Ha picat bé?
- Veuràs, d'ell sempre s'ha dit que protegia muses i cantants. Ara protegeix una coblista en particular.
- Si que estem ben arseglats...! El que fa cinc!
El Crònida ja no fuma, rosegua el puro.
- Atenea...
- Aquesta suposo que ha tingut seny.
- Es casà, no li provà, es divorcià, tampoc li provà, i...
- No em diràs que s'ha juntat amb un homenet!
- No, pare, no arribaràs al sisè gol. Atenea...
- Atenea, què?! Es gol o no és gol!
- Atenea i jo no hem volgut que ningú de la Terra ens fes nosa.
- I us esteu junts, com la moda d'ara!
- Si s'ha de viure entre els homes devegades no pots fer-hi el sord a les modes.
- Feu les coses d'ells. Ja em pots apuntar el sisè gol.
- Segueixo?
- Segueix, segueix.
- He sabut que Cronos havia estat ací.
- No va dir que no vindria?
- Va venir d'amagat a Ginebra. Ell i Hades.

- Quins dos! El caldo d'un no arregla pas el de l'altre.
- I sé que et van veure sortir de casa, i quan et van contemplar amb barret, coll i corbata, es posaren a riure com bojos.
- Aquests són uns despitats, uns envejosos i uns desgraciats. D'aquests tan me fot que me'n diguis coses com no.
- Doncs mira, que segons les notes d'aquest fitxer han creat una organització anarquista amb Urà.
- No ho podien haver fet amb ningú més!
- Ui, estan de Proudhon i Bakunin!
- Que també eren de l'Olimp aquest parell? M'hi feren entrar tanta gent les dones de Casa amb tocadres de barbeta...
- No, aquests no volien cap mena de govern, almenys com els que ells havien conegut. I si haguéssin estat a Casa haurien cercat aliats per a treure el que hi havia.
- Alto! Que tant com jo hagués tingut llamps, i tenia els que volia, a Casa qui manava era jo! Si no hagués manat de la manera que ho feia n'hi hagués hagut més d'un d'anarquista a l'Olimp. Possidó entre ells. I què en saps de Posidó?
- Va fent amb les vaques.
- Ja, però amb el preu que ven el peix és el que em porta menys diners. I si no hagués estat jo, no en treuria el preu que en treu del peix.
- Sempre li havia agradat de pescar a Posidó.
- Però mai n'havia fet cap diner del peix. Es ara i per voler meu que la pesca li rendeix. I com m'ho paga? Amb la quota més baixa de tota! Et penses que podria fumar aquests pursos, jo, si em refiés dels quartos que em dona aquest germà? Es un mal germà, ja t'ho diré! I era dels batissers. Es va arribar a batre amb Atenea a cops de trident. No la va tocar bé i d'un cop de fitorra feu sortir aigua salada d'una pedra de l'Acropoli. Amb Atenea, saps, es volia batre!
- Van quedar que una vegada fora de l'Olimp tot quedava esborrat. Fi-

gura a l'Estatut això.

- Aquest Estatut no agrada a ningú. Encara no sé perquè es va apro-
bar.

- Mai agraden a tothom els Estatuts. Però se n'ha de tenir. Es posa-
ran de moda, ja ho veuràs.

- Es que jo em penso que els estatutistes fan trampa. Fan veure que
amb l'Estatut ja ho tenen tot, i després aniran demanant una autono-
mia de més graus. Jo, amb Estatut o sense no me'n fio de Posidó. Me'n
començaré a fiar el dia que pagui la contribució que ha de pagar. Es
un mal pagador, i rondinare a més a més. Perquè se li va donar la re-
gència de l'aigua li van pujar els fums al cap. Jo si no hagués estat
per les humitats, que mai m'han provat, no li hagués donat, no, l'im-
peri de la mar. I li vaig donar amb tota la mala fe pensant que viuria
amb reuma tota la vida. I ja veus, la humitat li prova. Jo si hagués
passat en remull el temps que hi ha passat ell, no em veuria pas a
Ginebra fumant aquests pursos! En fi, la gent de pes ja l'hem tocada,
i potser valdria més no haver-ho fet. I dels altres, què, també hi han
mals informes? També s'han embolicat amb humans?

- Hi ha de tot, pare. Orfeu, aprofitant com tots, l'amnistia que manare
a Hares que donés celebrant la teva decisió de venir ací, viu amb Eu-
ridice a la qual fa un concert de lira permanentment. També tinc no-
ta que Perseu viu amb Andròmeda. Com que ara no pot disposar de ca-
valls amb ales, la passeja, quan surten, amb un camió que porta el
mateix nom del seu famós cavall: Pegaso...La que és un cas és Helena.
Va tornar a fugir amb Paris. I el pobre Menelau va com un beneit de
casa en casa demanant si han vist passar una dona molt guapa que es
diu Helena.

- Aquesta li fugirà sempre, per vegades que tornin amics. Es veu que
només hi pot passar temporades. I dels altres d'aquell batibull de
Troia, se'n sap res?

- Els caps de fila no se sabien avenir que ja no se'n parlés de la gent i les coses de Troia. I alguns tornaren a veure què n'havia quedat de la famosa ciutat. I se'ls veié com si formessin part d'un grup d'excursionistes, entre ells a Agammèno i Aquil·les, Hèctor, Briseida i Criseida, al vell Priam, a Pindor, el qui trencà el pacte ferint a Menelau, a Patroci, a Nèstor...Tingueren un desengany quan veieren l'estat actual de la ciutat: Un piló de runes vora els Dardanels turcs. Fou un desastre aquella excursió. Sí, un turista comentà: " I per aquestes quatre pedres hem pagat tant?!". "Oh, senyor - va dir el guia - "De la primera Troia en resten encara menys pedres. N'hi han hagudes nou de Troies aquí on les veu. La que fa sis fou la de la guerra del cavall i de la senyora Helena..." Fou Agammèno el primer que va intervenir dient: "No, senyor, la cosa d'Helena ja estava mig arranjada. Qui portà els disbarats grossos fou aquell grillat de Pindor al trencar un pacte que havíem fet. Erem pactistes, no saltres. I aquell grillat...". "El grillat seràs tu! - protestà l'al·ludit -.Jo vaig seguir instruccions de les altures, i si convingués encara ho tornaria a fer!". "Pas al meu davant!" va dir el capità general dels aqueus. "Hi havia més d'una dona en aquella Guerra, que la portà tan amunt. I tu per què no tornaves Criseida, que no era teva, hi haguéssis estalviat moltes baixes? Sí, molt voler-te menjar Aquil·les per acabar respallant-lo!" I de Pindor en vingué Aias, i d'Aias Hèctor, i d'aquest Aquil·les, el vell Priam, les noies...Ben aviat es formaren dos grups que començaren a crits, i d'els crits passaren als cops, i tingué lloc un veritable combat. La resta de l'autobús turista, es posà la meitat a cada bàndol i la lluita es generalitzà. Els turistes acabaren dient que si bé les runes eren una estafa, la darrera guerra de Troia amb participació del públic havia valgut veritablement la pena. El guia es guardà sempre més de dir què fou que originà la Guerra de Troia...Hermes, quan portava noves, en portava!

- Aquests sempre que es trobin s'esbatussaran. Homer, el qual en parlà molt bé de la Batalla de Troia, va deixar algun punt per aclarir o el va aclarir poc, i aquests si poden, cadascun voldrà acabar les coses a la seva manera. Falten llamps, noi, falten llamps per a fer creure a segons qui. La gent, a la que afluixes ja no llaura dret! Què més?

- Les noies.. a veure, sí, Euterpe, Terpsicore i Erato fan un tercet i es defensen bé. Fan moltes gales.

- Gales?

- Sí, són coses que la gent pot escoltar prenent cafè, contant acudits i parlant de política, coses que al teatre no es poden fer. Core, tan delicada que passava el temps collint flors, fa strip-tease.

- Una altra cosa que desconeer Què és?

- Mira, Core surt vestida com si anés pel carrer un dia d'hivern fred, i es va treient roba fins que el públic diu prou.

- I triga a dir prou, el públic?

- No para de picar de mans fins que Core diu que ja no es pot treure res més...Ariadna i Dionís segueixen en bones relacions. Han posat una taverna de luxe. Potser el títol no t'agradarà gaire...En diuen Taverna de l'Olimp. Només venen vi de preu, i no s'hi pot entrar si no es va molt mudat. Dionís es fa venir vi de Grècia, de les vinyes, diu a la clientela, que servien a l'Olimp. Cosa certíssima, però que la clientela s'ho agafa rient...D'altres van tirant. Un dels que tira és el Carro de Tèspis, el qual ple de noies, porta l'alegria pel món. Anys endarrera va agafar fama representant tragèdies en les quals si no es moria la major part dels comedians, el públic les xiulava. Ara Tèspis s'ha adaptat al temps moderns, ha escollit les noies més rioleres i escampa el can-can arreu.

- El can-can...Què passa amb el can-can?

- Es una mena de ball que les noies el passen ensenyant les calces.

- Ja et dic jo que hi han vingut a aprendre bones coses, entre tots, ací baix! Se n'haurà de parlar de tot això. Jo no hi passo que la gent de Casa es guanyi la vida ensenyant les calces!
- Es que els homes, si les noies no els ensenyen les calces...
- Els homes són uns porcs, i ja m'estan empenyant!
- Tiro?
- Tira, tira...
- Edip segueix anant pel món amb ulleres negres acompanyat per Antigona la qual no el deixa mai. L'home encara no se sap acabar el què feu amb els pares.
- S'hi hagués mirat abans de fer-ho. Si hagués consultat a la gent que havia de consultar, altres consells li haguéssin donat!
- Eneas, el que va perdre la dona fugint de Troia, l'ha tornada a trobar, i ara tant Dido com Lavina a les quals sembla que va dir que valia més una cama d'elles que tota Creusa, quan el veuen li diuen de tot. Hipòlit segueix fent el desmenjat a Fedra. Diu que si ja a l'Olimp li feia el sord no te perquè no seguir fent-li ací. La noia de vegades atura a algun passant i li diu: -"Escolti, senyor, com me troba a mi?" "De on, senyoreta?" . "De pertot!". "Jo la trobo molt bé, jo i tothom que se la miri...". " Doncs aquest Hipòlit és un animal!", contesta Fedra...Crestes, que feia temps no s'havien vist amb Pilades, ara van tot el dia junts. Han pogut reanudar una amistat de segles...Nausica, malgrat haver-se casat amb Telèmac, de tant en tant demana a la gent si saben res d'Ulisses...
- Fa estona que t'escolto, i em penso que t'has descuidat d'algú. I d'algú de pes. No m'has dit res d'Ares. Que no el tens a les fitxes?
- Veuràs com que la majoria no el podem veure...
- Els humans tampoc?!
- Els humans...no sé si ho hauria de dir...
- Ja hi ets, ara! No em ve d'un disgust.

- Doncs a Ares...va voler intervenir en la darrera guerra a la seva manera i els homes el van donar de serveis auxiliars...
- Això sí que no! Això sí que no ho perdono! Ares podia ser mal mirat per molta gent de Casa, però que a tot un fill meu, indiscutible déu de la Guerra se l'hagi practicament donat per inútil, això no ho aguantó! El disgust que ara jo passo, els homes els passaran trenta vegades més fort!!!
- Es que les guerres, pare, ja no es fan com les feiem nosaltres.
- Però a les guerres hi ha morts i ferits com sempre, no?
- Sí però ara hi ha hagut tants morts i ferits als camps de batalla com a fora.
- Això són guerres bèsties que només les poden fer els homes els quals fa temps que han prescindit de nosaltres i van de disbarat en disbarat...Donar a Ares com a serveis auxiliars...! Aquesta me la paguen!
- Ares, però, la guerra la feu a la seva manera. Sí, s'enrolà amb els guerrillers, una mena d'argonautes però sense que cap Tetis ni Apol·lo els donessin cap cop de mà. Els guerrillers s'ho havien de fer sols i comptaven amb poca cosa més que amb l'ajut moral dels que volien les tropes enemigues fora dels seus terrenys.
- Així s'havien de tenir molts pebrots per ser guerriller, no?
- Tenir-ne i jugar-se'ls molt sovint, pare. Ares hi arribà a fer molt bon paper amb aquella gent. Tant, que acabà festejant amb una guerrillera.
- Una generala?
- No, no, una noia de vila que es feu guerrillera, segons els meus papers, perquè havia renyit amb el xicot.
- Vaja...Un altre que s'ha passat.
- I ara venen els homes. Tu estàs a Suïssa i com que a Suïssa és el dipòsit mundial dels quartos els suïssos es pensen que tothom en té

I potser tu també t'has tornat una mica suís, sense saber-ho. Els suïssos es pensen que el món va bé, com ells. Es un país distint dels altres. Per quatre milions d'habitants hi ha dos milions de vaques i a viat hi haurà tants bancs com vaques. Amb els quartos que hi ha a Suïssa ja hi podrien ser, vist el nombre de bancs que hi ha en viles de quatre cases. Es un país que vol anar a l'hora, aquest. Perxò s'hi fan tants rellotges. Es un ajuntament de cantons, i a fer-los hi va ajudar un arquer el qual, sense voler restar mèrits a Apol.lo, allà on posava l'ull posava la fletxa. Es el famós Tell el qual va demostrar el pols que tenia migpartint amb una sageta una poma del cap del seu fill. Més tard fou cap de fila d'un sollevament i feu fer molt mala fi a un governador que governant en feia un gra massa. Eren pocs i valents anys endarrera i es batien amb qui fos. El món, però, que alguna vegada ha pensat amb seny, s'hi va pensar bé i declarà a Suïssa neutral a perpetuitat. No podria anar a la guerra, ara, encara que volgués. Ara cada suís si no fa rellotges, fa formatges, i l'Estat es cuida de guardar els diners del món. Però a fora d'ací en aquests moments hi ha allò que els homes tan afeccionats a posar noms a les coses, en diuen crisis.

- Els homes, els homes. ..L'han tret del grec aquesta paraula, com moltes! No et pensis que ton pare es mami el dit!

- L'hagin tret d'on l'hagin tret, ara hi ha crisis, però crisis de tota mena. Abans només eren econòmiques i passaven al cap d'un temps. Es veu que hi havia algú que sabia com fer-les passar. Aquesta d'ara és una crisis total formada per distintes crisis parcials, i ningú s'hi veu en cor. Com a conseqüències de les moltes crisis que es pateixen, hi ha una cosa que a l'Olimp mai se n'havia tingut notícia: la inflació. Sí, vol dir que les coses pugen i la gent no hi arriba...Unes sabates que estiguin una mica bé, res de l'altre món, costen, traduït en moneda del país, 150 Francs. Un trajo, si vols anar una mica arreglat, et costa,

sense armilla, prop de cinc-cents Francs...La perruqueria...

- Això ja ho sé per les dones de casa! No poden passar sense anar a la perruqueria. Es moririen si no podéssin anar a la perruqueria. I després s'han d'esperrucar!

- Després hi ha el problema d'anar a plaça. Aquells sopars que fèiem a l'Olimp ací no els podriem fer.

- Tampoc els fèiem tots els dies...Els homes mengen massa ací, ja t'ho diré. No sopar es considera una mena de desastre. I dejunar de tant en tant és saludable.

- Es que hi ha gent que dejuna sempre. A Suïssa, que hi ha tants bancs no ho comprenen això. Ho senten a dir només.

- Això ha estat, és i serà. Què vols, que tots tinguem quartos de sobres per a portar-los als bancs? Per cert ara que parlo de quartos, jo cada dia en veig menys. Que tot un president de l'Olimp - d'ençà que m'he instal·lat ací que ja no dic rei -, s'hagi de sentir quan va a fer un ingrés: Només?, què vols que et digui...

- Es la crisis, pare. La crisis que tenim ara és econòmica, atmosfèrica i hidràulica. Cada dia hi ha més parats, les aigües s'han contaminat, segons a on respirar és perillós...el peix, amb les coses que es tiren als rius i a la mar, té un gust tirant a radical-socialista. Abans hi havia peixos de gust exquisit, altres de gust mitjà i d'altres amb gust sense pretensions. Ara, tal com estan les aigües tots els peixos tenen gust de cor general. Es una crisis que no es pot comparar amb cap de les que han passat fins ara i que afecta, no sols a la butxaca sinó al senderi de la gent. Els savis, els quals es pensaven que acabada la guerra, per a fer la qual el món es va gastar tots els quartos per a fabricar bales i canons, el món s'equilibraria després de passar la crisis que tota guerra porta, s'erraren. I és que els savis són una gent que sovint no toca de peus a terra i es pensaven que el món era

un món normal, i aquesta guerra l'ha tornat anormal al món. I resultà que, una vegada la guerra acabada, el món segueix fent bales i canons que és una cosa anormal del tot. I els homes s'han tornat anormals tots, o una gran part. I què en vols esperar d'uns governs anormals i de governats anormalíssims? Només n'endevinaren una els savis, al dir que el món es referia aviat de les baixes que li feu la guerra. Els homes, avui, ja han recuperat els 50 milions de ciutadans que pagaren per a fer la guerra. O sigui, que ja tenen armes i gent a punt per a fer-ne una de nova. Si en ve una de nova i com s'ha de suposar fa més baixes que la darrera, el nombre de parats que hi ha avui es veurà molt disminuïda. Els anormals que manen deuen pensar que una nova i gran guerra és una solució contra l'atur.

- I no en tenen cap més de més bona?

- Si el nombre de parats va creixent cada dia...

- Sí, vindrà un moment que tothom hi estarà parat! I per això tenen que dir de mi perquè governava a cops de llamp? Ningú em va discutir mai res a mi. I si ho va fer algú va acabar vinguent-me a dir que el dispensés. Però és que jo governava bé i els homes es veu que governen malament. I què en fan d'aquesta flamant Societat de Nacions si no serveix per a donar feina a la gent que no en té? S'hi parla massa, ja ho veig, i els discursos entren per una orella i surten per l'altra. A un que no sopa, i no perquè no tingui gana, ves-li a fer un discurs... Amb tot això que em dius em venen unes ganes de presentar-m'hi i dir com s'han de fer les coses! Tothom hi va a fer propaganda dels seus sistemes a la ONU. S'hi hauria d'anar a resoldre situacions generals, i picar damunt la taula, que s'hi pica poc.

- Oh, ja n'hi va haver un que s'ho va agafar picant a cops de sabata.

- Si hi hagués picat més gent potser s'haurien entès! Ja veuràs, qui mana a la ONU?

- Una mica tothom.

- Així no mana ningú.
- Veuràs, pare, d'ençà que hi ha la ONU que no hi ha hagut cap més guerra.
- D'ençà que hi ha la ONU sempre, en un lloc o altre hi ha canonades.
- Potser és el preu que el món ha de pagar...Que hi hagi guerres menors perquè no vingui una guerra major.
- Tu, noi, d'ençà que fas de recader sempre trobes sortides. A veure, la ONU diu en els seus estatuts que els seus socis tenen l'obligació de fabricar armes?
- No.
- La ONU té establert que hi ha d'haver gent en atur?
- No.
- La ONU recomana que unes calces valguin cent Francs?
- No.
- La ONU prescriu que quan hi hagin eleccions la gent no voti?
- No.
- La ONU té disposat que tothom tingui cotxe?
- No, la ONU...
- Espéra't, espera't...La ONU ha publicat alguna llei perquè el Tercer Món tingui tantes criatures? Es que la ONU obliga a la gent que sigui de dretes? O d'esquerres, doncs? O del centre?
- No, no.
- Castiga la ONU a la gent que es gasta els quartos anant a veure dones despullades?
- No.
- I del preu que costa fer-se arrancar un queixal, se n'ha parlat mai a la ONU? S'ha vetat mai a la ONU que els bancs omplenin viles i ciutats de bancs?
- No...
- I de la millor manera d'atracar-los, n'ha dit mai res, la ONU?

- No, que jo sàpiga.
- S'ha cuidat mai la ONU del preu de l'hora de les dones de fer feina?
- Pare...
- Ha dictat cap norma sobre la manera millor de matar un conill a la cuina? I d'anar de ventre bé, n'hi ha cap projecte a la ONU? I de l'Olimp, quina vegada se n'ha parlat a la ONU?!
- Veuràs...
- Doncs ja em diràs què fa la ONU! I quan les coses van como no han d'anar, què?
- La ONU, pare, te establert arreglar-ho tot per medis pacífics. No hi ha res que no es pugui solucionar parlant-ne amb bona voluntat. A la taula de les discussions s'hi ha d'anar ben disposat, amb el propòsit de fer rebaixes, si cal.
- I si dels dos discutidors un no vol rebaixar?
- S'ha de tenir paciència i mirar de convencer al contrari. Moltes vegades han tingut lloc reunions en les quals els reunits només s'han dit bon dia. I al final s'ha fet un comunicat públic dient que s'havia acordat tornar-se a reunir. El bon reunidor no dirà mai que no s'han entès. Si es volen tornar a reunir és una bona senyal.
- No es pot, noi, començar dient-me que les coses van malament i acabar doant raó a la ONU. Res! Les coses van malament. Els homes em pensava que eren una altra cosa. Fan ciutats grandioses perquè siguin més grans que les d'altres països, i després es troben que hi tenen tanta gent que no pot anar pels carrers i que per a respirar gairebé ha de pagar! Cada país vol tenir més cotxes per quilòmetre quadrat, i quan tothom tingui cotxe no tindran petroli. Volen tenir una població de savis, fan universitats a desdir i quan son fetes, un dia són els catedràtics i l'altre els alumnes, que no s'hi acosten. Donen Estatuts, els prenen, i els tornen a donar, i la gent a la fi no sap si agafar-los o no agafar-los de por que els hi tornin a prendre...Donen terres als

jueus perquè s'hi facin cases, i no en donen als palestins que també n'estan sense i els quals s'estaven on avui s'estan els jueus. Els països que tenen la pretenció de ser grans i que no es tornen vermells quan la gent diu que en són, poden tenir bombes de matrícula d'honor, però quan un país dels petits lloga en què sigui, una bomba amb més megatons que les d'us diari, posen el crit al cel...No han fet altra cosa que crear un món en el que hi ha gent massa rica i gent massa pobre; savis altíssims i fenomenals ases...Diuen que tots som germans, i els blancs es tapen el nas quan passa un negre; diuen que han esbandit l'esclavitud, i un bitllet de banc gros, o més, troba els que vol d'esclaus...Diuen mal dels dictadors i la meitat del món més un no es pot ni mocar si ho fa massa fort. Fa milers i milers d'anys que els homes i les dones es feren per les coses que havien de fer, i encara avui no s'han posat d'acord amb la manera de fer-les. Estableixen els Drets de l'Home, i ai del qui no paga una contribució! Doncs jo dic que ja n'hi ha prou. I serem els de Casa els qui posarem les peres a quarto als homes...Res! Sense protestes! Amb aquesta intervenció nostra no hi compta ningú. I ho arreglarem a la nostra manera. T'havia dit alguna vegada que mai estava tan bé com ara? Doncs t'havia enredat. N'estic tip de viure ací. Estic tip d'anar amb calces, coll i corbata. Estic tip de que gent de categoria nostra s'hagi passat amb aquests micos vestits. N'estic de veure tanta gent obrir comptes numerats a Suïssa. I estic tip d'anar per Ginebra sense quartos. Estic tip de tot plegat! Em sents? De tot plegat. Prepara't per a convocar una assemblea general. Es una ordre. I a qui dubti li dius que encara sóc Crònida Zeus, el qui alt retruny, el qui fort retrona...I pobre d'aquell que no cregui. Tenir Zeus amb mala cara és exposat. Tenir-lo emprenyat és un mal mal...

La concentració va tenir lloc temps després a l'Olimp. Ja no hi ha deus amb coll i corbata i dees amb talons alts. Es veuen Hera i Atenea a primera fila. Després venen les que volen reivindicar els seus més o menys drets a figuar prop de Zeus, Metis, Temis, Hebe (la que per a dissimular servia la taula imperial) Eurinome, Letona i Nemosina. Una mica més enllà s'hi veu una bona colla de dones portant una pancarta que diu: " Esposes Desconegudes".

Apol·lo, Hermes i Posidó parlen ells amb ells. Es Posidó qui té la paraula. Ja rondinador de sempre, ara el seu enuig és fort de debó. Li han contaminat l'aigua i no vol saber res amb la mar.

-...I ja ho veieu com m'han deixat l'aigua! L'aigua, on els peixos hi vivien tan a gust i de fa un temps totes les cries són minus-vàlides. No en sortiria no, ara, Afrodita d'aquesta mar i, si ho fes seria una dona com les altres i encara potser sortiria curta de vista o amb algun altre defecte físic important...De tota manera, mon germà oscarà, ja ho veureu.. No sé què els vol fer als homes, però si vol fer més que espantar-los, oscarà. Ja no són els d'abans els homes. I això si no li ha dit ningú li ho diré jo. Es clar ell no s'ha mogut de Suïssa i a Ginebra només feia xefla darrera xefla i anava a cobrar la contribució al banc. Encara es deu pensar que els homes naveguen a vela com en el temps de Troia...Que m'ho diguin a mi, les barques que tenen, i els avions, i els submarins...Amb la mena d'armes que ara tenen, si l'amo s'hi vol batre els servirem de vermut!

- Posidó, ell mana! -.diu Apol·lo obrint els braços.

- Que no ens n'haguem d'arrepentir d'aquesta manada. Jo sempre m'ho vaig pensar que aquell Estatut que ens va donar no duraria...

Dionís es presentà amb Ariadna, i va dir als caps de fila:

- Si jo sóc dels vostres, se me n'ha de fer a la dona. Hi ha precedents i heu de tenir en compte que ella és filla de rei i que fou adorada, i molt, a Naxos. Si s'acceptà que Core vingues a l'Olimp, no crec que hi hagi preferències. Ariadna hi cap perfectament. La llei, encara que siguem a l'Olimp ha de ser llei per a tots.

Hera es concreta a exposar el seu cas a Atena i Hefest.

- Jo he vingut sí, però la meua vinguda és condicionada. Vull una garantia i així ho plantejaré al Crònida. Si es tracta de fer mal correu amb els homes, vull que ningú em toqui al marquès. Si no se'm dóna aquesta garantia, davant la porta de cal marquès Zeus i qui sigui m'hi trobarà a mi barrant-li el pas.

Demeter s'ha excusat. Ha fet arribar un missatge a dalt dient que ella no podia deixar un vailet de pocs anys i anar-se'n a batalles. I pregava, de pas, que si les coses es fessin per la violenta, que l'Olimp no es fiqués amb els terratinets els quals, ací, deia, són gent de molta influència.

Apol·lo i Ulisses feren uns dies de pràctiques. Tant l'un com l'altre feren passar repetidament una sageta pel forat de dotze destrals. "Ara, amic - comentà Apol·lo -, amb la cosa que diuen ens vol embolicar el pare no sé pas què en farem d'aquestes fletxes!"

Es veu a Heracles amb el garrot de gala, provant-lo amb enormes pedres. Posidó ho veu i comenta:

- Aquest gegantàs es pensa que ha d'anar a jugar al golf!

Hades ha deixat sortir tota la gent bèl·lica que tenia retinguda ja que ell era contrari de les amnisties totals, però aquella vegada Zeus li havia fet dir que es tractava d'una mobilització general i que potser els amnistiats haurien d'anar al davant protegint el pas de la gent cara de la Casa. Hades duu a la mà el casc que abans el feia invisible. El

Crònida li va recomanar: "Sobretot no te'n descuidis! Segons marxïn els aconteixements, ens pot fer molta falta passar desapercibuts..." Compta amb un exèrcit de titans, gegants i ciclops com a força de xoc. Té aplegades separadament harpies i amazones a les quals ha promès que si han d'intervenir tindran carta blanca.

Cronos, procurant passar d'estranguis s'ha acostat al director general de comerç interior.

- Segons les coses com anessin, encara podriem fer un cop d'Estat...

- No t'aturis. Veig que aquest trapassar d'Hermes ens mira i aquest ho xerra tot. Ja en parlarem. Compte amb molta gent si cal...Ves-te'n, ara,

Hesclepis, amb un gran equip d'infermeres, és dels únics que no va armat. Tant ell com elles porten banderes amb una creu roja, i l'infermera més ben presentada duu el rètol de "Sanitat, no tirin, per favor!".

Ares ha vingut amb la guerrillera Julieta agafada pel coll. A la mà lliure hi llua l'espasa de les grans solemnitats, per si algú protesta. Ell aquella guerrillera se l'emportarà sempre més vagi on vagi. Si temps endarrera havia fet baixes a desdir per ganes de fer-les, ara, per Julieta estava disposat a fer les que fossin de baixes i amb qui fos. Qui volgués recriminar-lo que el recriminés a la cara! La pobra Julieta tot és tremolar ja que tenia a la vora el cap de Medusa amb serps per cabells quin cap s'havia de posar Atenea segons el pla que portés Zeus.

- No tinguis por, Julieta. Tant com em vegin amb aquesta espasa a la mà no passaran de mirar-te encara que et mirin malament.

Hefest està disposat a fer el què sigui. Sap que les armes que feia abans ara són armes passades de moda, però ell sempre ha estat un déu disciplinat. Està, però, una mica moix perquè no veu Afrodita. Si ella hi fos i li demanés, seria el primer d'entrar en foc.

Formant grup una mica separats dels principals, es veuen herois i cabdills de Troia, i altres elements d'anomenada, vençuts i vencedors,

esperant ordres. Menelau condicionà la seva aportació a què Paris no figués en la trobada. Tampoc s'hi veia Helena... La darrera cosa coneguda d'Hermes, de la famosa parella, és que en evitació d'un eventual reconciliament d'Helena amb Menelau i d'un possible nou rapte, hi posaren la mar pel mig, i se sabia que donaven classe de grec clàssic en una petita ciutat, quin nom no es digué per mor de no donar més disgustos al sensible Menelau, de Carolina del Nord.

Zeus ho ha remogut tot, i fins Prometeu ha fet acte de presència, ja millorat d'aquell zeustic atac de fetge, amb la propia Pandora la qual ha vingut guapíssima portant aquella temuda capsa amb tots els mals a dins. Prometeu per a fer de debó les paus amb Zeus, feu treure de la capsa la única cosa bona que hi havia: l'esperança...

Es veu que s'acosta Zeus perquè el què resta de Muses i Hores (moltes no s'han presentat. Treballen, estan sindicades i no poden deixar el treball sense causa justificada, i qualsevol diu a les empreses on treballen que han de sortir que el Crònida Zeus les ha convocades a l'Olimp. Qui s'ho hagués cregut?) enceten La Marsellesa...

Ni els més ben relacionats amb Hermes poden saber les veritables intencions de l'amo. No les sap ni el mateix correu imperial.

- Jo us prometo que tampoc les sé jo. Primer vaig aconsellar al pare que abans de fer res gros fes una visita a varis caps d'Estat, els caps més grossos, que es donés a coneixer i hi tingués un canvi d'impressions. Jo ja li tenia bitllets d'avió a punt. El pare, ja ho sabeu, no té por de res, però pujar a un avió li fa un pànic invencible! Va ser en va que jo li diguéssim que ara per anar a Amèrica a vela no trobaria ningú que li portés, i, que cas de trobar algú, segons com actuéssin els vents es podria trobar de passar mesos i mesos a l'aigua... Ell parlava de fer un rapte sensacional. Raptar tots els governants a la vegada i fer-los jurar la constitució... També em

feu mirar quant valia una bomba atòmica la qual seria, deia, un gran argument per a convèncer a presidents i ministres de la guerra...Vaig estar uns dies sense veure'l a Ginebra. Malgrat les seves repetides queixes tenia molts diners al banc. En va comprar de bombes atòmiques? No ho sé. Quin pla porta? Es deixarà d'escoltar consella i voldrà actuar a la seva manera? No ho sé...

Sí, es Zeus que s'acosta, amb ceptre, àguila, esfera, ègida i una caixa de llamps.

Julieta, al veure'l, es torna a espantar tant com pot.

- Quina família que tens, Marc!

- No te la miris. Mira'm a mi només.

Posidó al veure l'amo armat amb la caixa de llamps, és l'únic que gosar dir:

- Miren-aos-hi, germà!

- Res! No en quedarà cap, si convé. Per Helena es va fer la Guerra de Troia, i d'Helena a Artemis i Afrodita hi ha anys de llum de distància!. Això per un costat. Per l'altre, els homes se m'han quedat un grapat de filles a les quals ne les fan bellar ensenyant les calces! Els homes s'han pensat qui sap què i han prescindit de nosaltres. Quan els protegien feien tota mena de sacrificis en honor nostre, fins noies de quinze anys ens sacrificaven anys enllà, i ara no ens sacrifiquen ni un mal pollastre. No en volen fer cap de sacrifici, ni per nosaltres ni pels seus governs als quals si poden, ni paguen contribucions. S'han d'escarmentar aquests homes. Diuen mal de les guerres i cada estat té com a mínim un ministre de la guerra el qual es passa la vida demanant més quartos per a comprar bombes noves. Es riuen de nosaltres i de la nostra gent, i ells, que es pensen ser tan savis no en tenen cap que pugui escairar a un dels nostres: Soló.

Ara que tothom renega perquè deu tants quartos, on és el savi d'ells que com Soló la primera cosa que feu quan va pujar al govern fou publicar un decret dient que ningú pagués cap deute! Això és un savi. Això és governar! Els deutes són la causa de les guerres, dels atraments, dels divorcis, dels naciona-socialistes i del menjar malament.

- Es el progrés, tot això, Crònida - intenta anar dient Posidó -. I no s'hi pot anar contra el progrés...

- Avall amb el progrés! Jo tiro endavant i qui tingui pebrots que em segueixi...!

I Zeus obra la marxa, ja amb un llamp a cada mà. Les noies del cor canten ja l'Himne Nacional de l'Olimp. De bona o de mala gana les divisions olímpiques segueixen el cabdill. Posidó, però, li va molt al costat i es veu que li va fent recomanacions...

Darrera l'exèrcit dels immortals, s'hi veu l'home que els en feu. Es Homer, en justícia tan immortal com ells. Llevat de la barba, que l'ha conservada, va vestit com un funcionari de l'Estat. Se'l veu amb un bloc de taquigrafia a la mà, a punt per a ressenyar les coses que en aquella segona etapa poden fer els seus herois. Segur que ho farà bé, com sempre. Segur que si l'Olimp actua ell tornarà a posar les actuacions en vers i es veurà de nou la gran diferència entre els poetes actuals i ell. Serà una gran prova per a Homer posar en vers els episodis que puguin portar a cap els seus amics, i posar-hi els noms amb pèls i senyals de tots aquells humans amb els quals puguin tenir tractes, bons o dolents. Els noms de la gent que posà tant a la Iliada com a l'Odissea, els coneixia com si fossin de la família i ningú ha discutit l'autenticitat ni dels noms, ni de les referències que en donava. I l'entorn de les històries dels dos llibres, era un entorn

com si fos el del barri en el qual vivia. Tindrà els versos necessaris per a tocar els noms dels humans amb els quals la colla de Zeus es pugui enfrontar i per rimar l'entorn sota el qual s'hagués-sin de moure? Serà igual fer versos de les pedres de Troia i del fenomenal viatge d'Ulisses, que fer-los parlant de les ciutats modernes, amb carrers que muden de nom cada temporada, amb trens penjats, night-clubs i plenes de partits polítics? Ciutats en les que hi conviuen bisbes i Sants Pares, matges i generals, empresaris i comunistes, banquers i atracadors, ministres i anarquistes, pobres i rics i que tothom va a la seva? No tot és tocar aqueus i troians. Homer es pot trobar que hagi de tocar més de tres-cents partits polítics en un sol país! Segur, però, que a Homer, si cal, li sobraran versos per a tocar-ho tot.

Ara, però, ve el gran enigma. Se'n sortirà el món pels seus propis medis de l'embolic actual, o està tan malament que ni tota una col·lecció de déus hi podrà fer res? Quan Homer en parli, si es veu obligat a parlar-ne, els que el puguin llegir estaran d'enhorabona. I segur també, que si Homer ha de parlar d'aquesta segona etapa, algunes quartetes farà en honor de Diana i Cristeta les quals van dir que primer era festejar que tota altra cosa. I per festejar, feren el sord a una crida del Crònida Zeus, que els núvols aplega i que l'ègida porta. S'ha de pensar que si Homer parlés de la decisió de les dues ex-dees, per poc que s'hi mirés en faria una obra mestra...

